

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 40 (91)
6 ΙΟΥΛΙΟΥ 1940 - Ε'

Νέοι

Η Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικου-
μένου υπό Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου
προεβρευσμένου υπό τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ
τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις
καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος υπό
τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου
κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. - ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὁροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 40-6 Ἰουλίου 1940

ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνετε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμ-
ματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ Συνταγματάρχου ἑ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Μελῶν καὶ μὴ
μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ) Δρ. 160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ » 40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Λίρ. Ἀγγλίας 1
Ἀμερικῆς Δολ. 6
Αἰγύπτου Λίρ. 1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιω-
τικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινοτήτας) καὶ
Σχολικὰς Ἐφορίας, ΕΤΗΣΙΑ Δραχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἡ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἡ λήγει ἡ συν-
δρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς
τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεύχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λήξιν
αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφή σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν
ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑπο-
χρέωσιν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομὴν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διευ-
θύνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς
ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς
διευθύνσεώς των.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟΝ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΓΓΥΗΣΙΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΝΤΟΚΩΣ ΠΡΟΣ 4% ΕΤΗΣΙΩΣ

Ἐσωτερικοῦ ἀπὸ δραχ. 1 ἕως 100.000.—

Ἐξωτερικοῦ » » 1 » 500.000.—

Κεφάλαιον καταθετῶν Δραχ. 3.760.000.000.—

Πᾶς κάτοχος βιβλιαρίου Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου δύναται νὰ ἐνεργῇ καταθέσεις καὶ ἀναλήψεις
εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομεῖα τοῦ Κράτους καὶ δι' ὅλων τῶν ἀγροτικῶν διανομῶν.— Οἱ τόκοι τῶν ἀποτα-
μιευομένων ποσῶν κεφαλαιοποιοῦνται κατ' ἔτος καὶ ἀνατοκίζονται.— Τὸ 1/3 τοῦ ἀνωτάτου ὀρίου τῶν
καταθέσεων, ἥτοι δραχ. 33.500, δὲν κατάσχονται εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν.— Διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς
οἰκονομίας καὶ τῆς ἀποταμιεύσεως τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον διαθέτει εἰδικούς καλλιτεχνικούς
κουμπάρδες, πωλουμένους εἰς ὅλα τὰ Ταχυδρομικὰ Γραφεῖα τοῦ Κράτους.— Ὅταν ἔχετε ἕνα κουμ-
παρὰ δύνασθε νὰ ἐξυπηρετήσετε κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον τὰς οἰκονομίας σας, διότι συνηθίζετε
εὐκολώτερα στὴν ἀποταμίευσιν.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Ἀγορά
ΗΜΕΡΟΜ. 24-10-81
ΑΡΙΘ. 30354

Η ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΚΑΙ Η ΓΗ

Εἰς τὴν πρώτην πανηγυρικὴν συνεδρίαν τῆς Β' Γενι-
κῆς Συνελεύσεως τῶν Γεωργικῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλ-
λάδος ὁ Ἀρχηγός, ἀφοῦ πρῶτα ἀνεσήκωσε μὲ τὸν ἰδικό
του ξεχωριστό τρόπο ψηλά σ' ἕνα ἐπίπεδο ἀληθινῆς ἑλλη-
νικῆς συγκινήσεως καὶ ἐξάρσεως τὰς σκέψεις καὶ τὰς
καρδίας τῶν ἀκροατῶν του, ἐξήγησε μὲ ἀπλὰ καὶ στα-
ράτα λόγια τὰς αἰτίας ποὺ ἔκαμαν ἀπαραίτητον τὴν ἀνά-
μιξιν τοῦ Κράτους εἰς τὴν ὁργάνωσιν τοῦ γεωργικοῦ κό-
σμου τῆς Χώρας, καθὼς καὶ τοὺς σκοποὺς τοὺς ἐπαγγελ-
ματικούς καὶ τοὺς πολιτικούς ποὺ ἐξυπηρετεῖ αὐτὴ ἡ ὁρ-
γάνωσις. «Τὸ ἀνθρώπινον ὄλκον, εἶπεν, εἰς τὴν Ἑλλάδα,
εἶναι πολύτιμον. Ἐλεῖψεν ὅμως πάντα ἡ ὁργάνωσις». Καὶ
τὸ συμπέρασμα βγαίνει μονάχο του. Ἡ ἑλλειψὶς τῆς ὁργα-
νώσεως, ἡ ἑλλειψὶς τῆς μεθοδικῆς καὶ συστηματικῆς ὁμα-
δικῆς προσπάθειας ἐστάθη φοβερὸν ἐμπόδιον εἰς τὴν ὁμα-
λὴν καὶ γόνιμον ἀνάπτυξιν τῶν πολυτίμων ἀνθρωπίνων
ἱκανοτήτων καὶ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἐλάττωσιν
τῆς ἀποδόσεως τῆς ἐκλεκτῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως. Ἡ συ-
νεταιριστικὴ ὁργάνωσις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου εἰς τὸ
πανελλαδικὸ πλᾶσιον ἔχει ἐπομένως τοῦτον τὸν σκοπόν:
Νὰ ὁργανώσῃ, νὰ συντονίσῃ καὶ νὰ κατευθύνῃ (ἀφοῦ
πρῶτα λειάνῃ τὰς τραχύτητας τοῦ ὑπερατομισμοῦ καὶ
ὑποτάξῃ τὸν ὑπερατομισμὸν αὐτὸν εἰς αὐστηροὺς κανό-
νας συνεργασίας καὶ κοινοπραξίας, ποὺ θὰ πλατύνουν τὸν
ἐπαγγελματικὸν καὶ τὸν κοινωνικὸν ὀρίζοντα τοῦ καθενὸς
γεωργοῦ, ἐνῶ συγχρόνως θὰ κάμνουν τὸν μόχθον του
ἀπαλώτερον καὶ πλέον γόνιμον) ὅλην τὴν δύναμιν τῶν
ἐργαζομένων τῆς ὑπαίθρου, ποὺ εἶναι ἡ πολυπληθεστέρα
καὶ ἡ σημαντικωτέρα παραγωγικὴ στρατιά τῆς Χώρας,
εἰς τοὺς σκοποὺς ποὺ θὰ θέτῃ κάθε φορὰ στὸν ἑαυτό του
τὸ Κράτος ὡς ἐκπρόσωπος καὶ ὡς φορεὺς τῆς θελήσεως
τοῦ ἐθνικοῦ συνόλου.

Σήμερα πιά τὸ ξέρουν ὅλοι, ἀκόμα καὶ τὰ παιδιά, πὼς
ὁργάνωσις θὰ πῇ ρυθμὸς καὶ κανὼν καὶ πειθαρχία. Καὶ
ὅλα αὐτὰ μαζὶ σημαίνουν ζυγὸ. Τώρα πιά ὅμως κανεὶς
δὲν τρομάζει μὲ τὰς λέξεις εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τώρα πιά τὸ
ἐμάθανε ὅλοι οἱ καλῆς προαιρέσεως ἄνθρωποι, πὼς ὅποιος
θέλει νὰ ἔχῃ σκοποὺς εἰς τὴν ζωὴν του καὶ νὰ ἐπιχειρῇ
τὴν πραγματοποίησιν των, πρέπει ἀπαραίτητως νὰ ξέρῃ
νὰ ὑποτάσσεται καὶ νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν ζυγὸν αὐτῶν τῶν
σκοπῶν. Οἱ ἀγρόται τῆς Ἑλλάδος τὸ ἐδείξαν καὶ τὸ δεί-
χνουν ὅχι μὲ λόγια, ἀλλὰ μὲ ἔργα καὶ μὲ πράξεις καὶ μὲ
κατορθώματα, ὅτι ἐμπήκαν πολὺ καλὰ εἰς τὸ νόημα αὐ-
τῆς τῆς ἀληθείας. Καὶ γι' αὐτὸ δὲν ἦτο καθόλου φιλοφρο-
νησις συνηθισμένη, ἀλλὰ ὁμολογία βαθείας ἐνδιαθέτου πε-
ποιθήσεως, ἐκεῖνο ποὺ τοὺς εἶπε, καὶ δὲν τὸ εἶπε γιὰ πρῶ-
τη φορὰ, ὁ Ἰωάννης Μεταξάς, πὼς ἡ νέα τάξις πραγμά-
των ποὺ ἐπεκράτησεν εἰς τὸν τόπον καὶ ποὺ μὲ τὴν κάθε
μέρα ποὺ περνᾷ ἀναπτύσσεται καὶ συμπληροῦται εἰς τοὺς
κοινωνικοὺς καὶ τοὺς κρατικοὺς τῆς θεομοῦς, στηρίζεται
κατὰ πρῶτον λόγον ἐπάνω στὸν ἐργαζόμενον λαὸ τῆς ἑλ-
ληνικῆς ὑπαίθρου.

Καὶ πρέπει νὰ λεχθῇ ἴσως πὼς δὲν ἦταν ἡ ἀνάγκη τοῦ
νὰ προστατευθοῦν τὰ συμφέροντα καὶ νὰ κατασφαλίσθουν
τὰ δίκαια τοῦ ἐργαζομένου κόσμου τῶν χωριῶν ὁ λόγος
ποὺ ἐβάρυνεν ὀλιγώτερον εἰς τὴν κατάλυσιν τῆς κοινο-
βουλευτικῆς φαυλοκρατίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Γιατί μὲ
ὅλη τὴν δημοκοπικὴ ἀποχαλίνωσιν, ποὺ ἐμοίραζε πρόθυμα
τὰ πάντα εἰς τοὺς πάντας, ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς τὸ τιμῆμα
τοῦ λαοῦ ποὺ ἐσυνήθιζαν νὰ ξεγελοῦν καὶ νὰ ἐξαπατοῦν
μὲ ὀλιγώτερο γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τὸ σύστημά
τους κίνδυνο οἱ ἐπαγγελματῆαι τῆς πολιτικῆς — ποὺ ἔχει
καταργήσει ἡ Αὐγουστiani ἐπανάστασις — ἦσαν οἱ ἀγρό-
ται. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου τυχαῖον ὅτι αὐτὴν τὴν παρα-
τήρησιν, διατυπωμένην κάθε φορὰ κατ' ἄλλον τρόπο, ἀλλὰ
κατὰ βάσιν ταυτόσημον, τὴν εὕρηκαμεν εἰς τοὺς λόγους
ὅλων τῶν ἀντιπροσώπων ποὺ ἐπήραν μέρος εἰς τὴν Γενι-
κὴν Συνέλευσιν τῶν Συνεταιρισμῶν τῆς Ἑλλάδος.

Μία τέτοια διαπίστωσις δὲν σημαίνει βέβαια καθόλου
πὼς ἡ μεταβολὴ τῆς 4ης Αὐγούστου τοῦ 1936 εἶχεν ἔστω
καὶ ἀνεκδήλωτον καὶ ὑπολανθάνουσαν ταξικὴν ἀφορμὴν,

μὲ τὴν ἔννοια πρὸ παντός ποὺ φαντάζονται οἱ θεωρητικοὶ
τοῦ μαρξισμοῦ. Μία τέτοια ἰδέα δὲν θὰ μπορούσε νὰ
σταθῇ οὔτε καὶ ὡς ὑπόνοια, ἀφοῦ κάθε μέτρο καὶ κάθε
πρᾶξις τοῦ μεταυγουστιανοῦ Κράτους εἶναι καὶ ἀπὸ μία
βεβαίωσις τοῦ καθολικῶς ἐθνικοῦ καὶ κατὰ φυσικὸν λό-
γον ὑπεραξικοῦ πνεύματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐμπνέεται τὸ
Κράτος αὐτό. Καὶ εἰς ἐκεῖνον ποῦ, γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὸ
ἀντίθετον, θ' ἀνεφέρετο εἰς τὸ ἀδιαφιλονίκητον γεγονός
ὅτι ἡ στοργὴ καὶ ἡ πρόνοια καὶ ἡ ἀνησυχία καὶ ἡ μέρι-
μνα τῆς μεταυγουστιανῆς Ἑλλάδος ἔχει εὐνοήσει ἐνδει-
κτικῶς τοὺς ἐργαζομένους τῆς ὑπαίθρου, θὰ εἶχεν ὁ κα-
θεὶς ν' ἀπαντήσῃ ὅτι αὐτὸ ἔγινε γιὰτὶ ὅντως εἶχε παρα-
μεληθῇ πρὸ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ ἀδικηθῇ ἡ χωρικὴ
Ἑλλάς, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἕναν ἄλλον, ἱστορικῆς καθ' αὐτὸ
σημασίας, λόγον. Γιατί, ἔπειτα ἀπὸ τὸν πόλεμον καὶ τὴν
ἀνταλλαγὴν τῶν πληθυσμῶν, τὸ βάρος τοῦ γεωργικοῦ πα-
ράγοντος ὅχι μόνον εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ εἰς τὴν
παραγωγικὴν ἀλλά καὶ εἰς τὴν ἐθνικὴν μας ζωὴν ἔχει
αὐξηθῇ πολὺ. Δὲν θὰ ἦτο ὑπερβολὴ ἂν ἐλέγαμε ὅτι
ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρα-
τορίας τῶν μέσων αἰώνων ὁ γεωργικὸς παράγων δὲν
εἶχε τὴν σημασίαν ποὺ ἀπέκτησε σήμερα εἰς τὴν ἐθνι-
κὴν μας ζωὴν. Ὁ ἐποικισμὸς, ποὺ ἕως τὸ 1928 ἦτο ἕνα
ἀθέβαιον πείραμα, ἀπεδείχθη ἀθλος, ποὺ ἀνάλογον δὲν
ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ κανεὶς λαὸς εἰς τὸ ἀχανές πεδῖον τῆς
ἱστορίας. Ἦτο μία γεωργικὴ ἀναθεμελίωσις, ποὺ θὰ ἦτο
τὸ ἀφυσικώτερον τῶν πραγμάτων ἡ ἐπίδρασίς του νὰ πε-
ριορισθῇ μόνον εἰς τὸ παραγωγικὸν καὶ εἰς τὸ οἰκονομ-
ικὸν ἐπίπεδον. Ἦτο κλήσις πρὸς ἐπάνοδον τοῦ διεσπαρμέ-
νου εἰς τὴν ἀναπεπταμένην Ἀνατολὴν Ἑλληνισμόν εἰς τὰς
πρωταρχικὰς γεωγραφικὰς τοῦ ἀφετηρίας καὶ συγχρόνως
αἰτήμα ἐπιστροφῆς πρὸς τὴν γῆν δι' ὅλον τὸ ἔθνος. Αἰ-
τήμα ἐπιστροφῆς πρὸς τοὺς πόρους καὶ πρὸς τὸ πνεῦμα
τῆς γῆς αὐτῆς. Ὅτι ἔτσι τὴν ἔνοιωσε καὶ τὴν ἐδέχθη ὁ
Ἑλλητισμὸς αὐτὴν τὴν κλήσιν φαίνεται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ
γεγονὸς ὅτι ὁ ἀναγεννητικὸς ὁργασμὸς ποὺ κατέλαθε
τὴν ἑλληνικὴν γεωργίαν δὲν ἐντοπίζεται καθόλου εἰς τὰς
περιοχὰς ποὺ ἐπυκνώθησαν ἀπὸ τοὺς ἐποίκους, ἀλλὰ
ἀπλώθηκε καὶ ἀγκαλιάζει ὅλη τὴν Χώραν, ἀπὸ τὸ ἕνα τῆς
ἀκροῦς ἕως τὸ ἄλλο. Χάρῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἀναγεννητικὸν ὁρ-
γασμὸν κατεκτήσαμεν ἀκόμη μίαν φορὰν
οἱ Ἕλληνες, αὐτὴν τὴν ἀνακτηθεῖσαν ἐπει-
τα ἀπὸ ἐνὸς αἰῶνος ἀγῶνα καὶ προ-
σταθείας ἑλληνικὴν Χώραν. Τὴν κατεκτήσα-
μεν μὲ τὸν ἰδρώτα, ἀφοῦ πρῶτα τὴν ἀνεκτήσαμεν μὲ τὸ
αἷμα. Καὶ ἡ δευτέρα αὐτὴν κατὰκτησις
ἔκαμεν ἀκόμη στερεωτέραν καὶ ἀκό-
μη περισσότερον ἀπρόσβλητον τὴν
πρῶτην. Τόσον ἀπρόσβλητον καὶ τό-
σον στερεάν, ὥστε ἡ βεβαιότης μας γι'
αὐτήν, ἡ πίστις μας εἰς τὸ ὅτι θὰ τὴν
κρατήσωμεν καὶ ἡ ἀπόφασίς μας νὰ
μὴν ἀφήσωμεν ἀτιμώρητον ἐκεῖνον
ποὺ θὰ ἐδοκίμαζε νὰ τὴν θίξῃ, νὰ εἴ-
ναι ἀσάλευτος καὶ σταθερὰ ὅσον καμ-
μιὰν ἄλλη φορὰ σήμερα, ἐνῶ μαίνεται
ἡ καταγλις τοῦ πολέμου εἰς τὸν Κό-
σμον καὶ ἔχουν διασκαλευθῇ καὶ κα-
τάρρευσῃ ὅλοι οἱ συντελεστοὶ τῆς
ἰσορροπίας καὶ τῆς τάξεως εἰς τὴν
Εὐρώπῃ.

Ὅλη αὐτὴ ἡ νέα κατάκτησις, ποὺ δὲν ἔγινε χωρὶς θυ-
σίας, ἀλλὰ ποὺ γιὰ τοῦτο ἐθάθυεν ἀκόμη περισσότερον
τὸν δεσμόν μας μὲ τὴν γῆν αὐτήν, ποὺ ἦτο πρὸ αἰώνων
πολλῶν ἡ ἀφετηρία καὶ ποὺ ἔγινεν εἰς μίαν στιγμὴν
καταφύγιον καὶ θὰ γίνῃ πάλιν κάποτε ὁρυμνήριον τοῦ
Ἑλληνισμοῦ, διὰ νὰ μετουσιωθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἀπόκτημα
τῆς ψυχῆς μας, ἔπρεπε νὰ συμπέσῃ μὲ μίαν μεταβολὴν
εἰς τὸ πολιτικὸν ἐπίπεδον. Οἱ νέοι οἶνοι χρειάζονται νέους
ἀσκούς. Καὶ ἡ μεταβολὴ ἔγινε καὶ συνεχίζεται τέσσαρα
χρόνια τώρα καὶ διαμορφώνει τοὺς νέους τῆς θεομοῦς.

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Δέν θάταν ακόμη όχτώ, όταν σήμα-νε τὸ κουδούνι τῆς ξώπορτας ἦταν ἕνας ἀστυφύλαξ συνοδευόμενος ἀπὸ ἕναν βαθμοῦχο Φαλαγγίτη. Ἔφεραν τὰ δελτία τῶν τροφίμων, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ συμπληρώσουν ὅλες οἱ οἰκογένειες καὶ θὰ περνοῦσαν νὰ τάπαιρ-ναν τὴν ἐπομένη. Δὲν ξέρω γιατί ἔσκυ-ψα ἀπὸ τὸ παράθυρο τὴν ὥρα πού ὁ ἀστυφύλαξ καὶ ὁ Φαλαγγίτης κατη-θύνοντο σὲ ἄλλα γειτονικά σπίτια νὰ ἐκτελέσουν τὸ ἴδιο καθήκον. Γυναικοῦ-λες τοῦ λαοῦ, γέροι, ἄνθρωποι πού τοὺς ἀρέσει νὰ εἶναι ἐν τάξει μὲ τοὺς τύπους, τοὺς ρωτοῦσαν γιὰ τὸν τρόπο πού θὰ ἐσυμπλήρωναν τὰ δελτία, γιὰ διάφορες λεπτομέρειες πρὶν εἶναι ἀδύ-νατο νὰ διανοηθῇ μιὰ Ἀρχὴ ὅταν ἀ-ποφασίζει τὴν ἐπιβολὴ κάποιου μέ-τρου. Κι' ἔβλεπα τὸ μικρὸ Φαλαγγίτη πού ἔφερε δίπλα στὸν ἀστυφύλακα, μὲ κάποιον ὑπερφάνεον, τὰ διακριτικά τοῦ βαθμοῦ του, νὰ δίνει οδηγίες, νὰ ἐξηγῇ, νὰ κατευθύνῃ, μὲ θετική καὶ χωρίς καμμιὰ ἐπίδειξι σοβαρότητα. Ὑ-στερώτερα εἶδα ἄλλους Φαλαγγίτες, σὲ σπίτια, σὲ καταστήματα, νὰ κάνουν τὴν ἴδια δουλειὰ καὶ πάντα μὲ τὸν αὐ-τὸ σοβαρὸ τρόπο. Διαρκῶς μὲ τὸν αὐ-τὸ σκέψι: Δὲν εἶναι τάχα αὐτὰ τὰ Ἑλληνόπουλα, τὰ ἴδια πού ἦσαν καὶ χθὲς καὶ προχθὲς; Δὲν εἶναι τὰ ἴδια αὐτὰ πού ἔφθασαν νὰ ὀργανώνωνται στὰ σχολεῖα τους σὲ μαχητικές ὁμά-δες καὶ σὲ συλλόγους; Δὲν εἶναι τὰ ἴδια πού ἐδιδάχαζαν μὲ φανατισμὸ με-γαλύτερο ἀπὸ τοὺς μεγάλους τὸν κί-τρινο Τύπο καὶ ἄλλα ἀνάλογα δημο-σιεύματα;

Ἦσαν, ἀσφαλῶς, καὶ παραῆσαν, ἀλλ' ὅπως τὸ λέει καὶ ἡ κρητικὴ πα-ροιμία: «καιρὸς πούλαει τὰ λάχανα, καιρὸς τὰ παραπούλια». Τὰ παιδιά ἦ-σαν ἡ εἰκόνα πού ἀντιφωγγίζονταν στὸν καθρέφτη τῶν μεγάλων. Εἰκόνα καὶ ὁμοιώσις. Δὲν μποροῦσαν, βέβαια, τὰ παιδιά νὰ γίνουν τὸ παράδειγμα τῶν μεγάλων, νὰ τοὺς χαράξουν δρόμους καὶ νὰ τοὺς ὑποδείξουν καθήκοντα. Τὰ Ἑλληνόπουλα ἠκολούθησαν πάντα τοὺς μεγάλους ὅταν οἱ μεγάλοι ἐστά-θησαν ἄξιοι τῆς ἀποστολῆς τους μέσα στὴν ἴδια τους τὴν Πατρίδα καὶ στὸν ἀνθρώπινόν τους προορισμό. Τὰ θυ-μᾶμαι τὰ Ἑλληνόπουλα στὴ Σμύρνη, ντυμένα τὴ στολὴ τοῦ προσκόπου. Ἦ-ταν ἡ ἐποχὴ τῶν μεγάλων ἐπιχειρή-σεων τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1921 καὶ οἱ τραυ-

ματίαι κατὰ χιλιάδες ἐφθάναν στοὺς δι-αμέσους σιδηρὸς σταθμούς καὶ στὴ Σμύρνη. Οἱ νοσοκόμοι ἐχρειάζονταν στὴ γραμμὴ τοῦ πυρὸς καὶ στρατιῶ-ται ἄλλοι ἀπὸ τοὺς ἀπαραιτήτους γιὰ τὴν τήρησι τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀσφα-λείας τῶν γραμμῶν δὲν μποροῦσαν νὰ μένουν στὴν ἰωνικὴ πρωτεύουσα. Καὶ τότε ἀντίκρυζε κανεὶς αὐτὸ τὸ συγκι-νητικὸ θέαμα στοὺς σταθμούς: Τὰ Ἑλ-ληνόπουλα μὲ τὴ στολὴ τοῦ προσκόπου νὰ ἐπιστατοῦν παντοῦ, νὰ μεταφέρουν μὲ στοργὴ καὶ προσοχὴ τοὺς τραυμα-

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Τὰ ἀγόρια καὶ τὰ κορίτσια τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ γνω-ρίζουν ὅτι ὅλα μποροῦν νὰ συμβοῦν, ἕνα ὁμῶς ἀποκλείε-ται ἀπολύτως: Ἀποκλείεται δηλαδὴ νὰ ὑποσταλῇ ποτὲ ἡ σημαία, τὴν ὁποῖαν ὕψωσεν ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς. Ἡ σημαία ἡ γαλανόλευκὴ μὲ τὸν διπλο-πέλεκυ, πού τὴν κρατοῦν σή-μερα στὰ χέρια τους ἕνα ἐκα-τομμύριο ἐκατὸ χιλιάδες ἀ-γόρια καὶ κορίτσια τῆς Ἑλ-λάδος.

τίας ἀπὸ τὰ νοσοκομειακά τραῖνα στὰ αὐτοκίνητα καὶ νὰ τοὺς συνοδεύουν ὡς τὰ νοσοκομεῖα, ὅπου ἄλλοι πρόσ-κοποι ἐκτελοῦσαν νοσοκομειακά καθή-κοντα. Ἦτο θέαμα πού καὶ κεῖνος πού δὲν τὸ εἶδε μπορεῖ νὰ τὸ φαντασθῇ καὶ πού δικαιολογεῖ ἐκείνους πού πιστεύ-ουν ὅτι τὸ παιδί πολλὰ μπορεῖ νὰ προσφέρῃ τὸ Κράτος, ἀρκεῖ αὐτὸ νὰ τοῦ δώσῃ ὀντότητα, νὰ τοῦ ἐμπνεύσῃ τὴν ἰδέα ὅτι ἔχει νὰ παίξῃ ἕνα ρόλο πού βγαίνει ἀπὸ τὰ ὅρια τῶν παιγνιδιῶν καὶ τῆς ἀφελείας. Αὐτὸ ἀκριβῶς πού γίνεται σήμε-ρα ὅτι ὑπῆρξαν πολλοὶ μεμψίμοιροι ὅ-ταν κατεβλήθη ἡ πρώτη προσπάθεια νὰ ὀργανωθοῦν τὰ Ἑλληνόπουλα σὲ μιὰ πανελλήνια μονάδα μὲ ὀρισμένες κα-

τευθύνσεις, σκοποὺς σαφεῖς καὶ ἄρτια ἰδεώδη. Ἦκουσα πολλοὺς μὲ τὴν κα-κόχυμο διάθεσί τους νὰ δημιουργοῦν ζητήματα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, νὰ δίνουν τερατώδεις διαστάσεις σὲ ἀσήμαντα ἐ-πεισόδια, νὰ φαντάζονται πράγματα καταπληκτικά, γιὰ τὸν τοῦ ἐνέπνεε ἡ χολερικὴ τους ψυχὴ. Σήμερα ξαστέ-ρωσαν κι' αὐτοί, ἴσως γιὰ τὴν ἀρχισαν νὰ καταλαβαίνουν ὅτι τὸ παιδί, ἀπὸ τὴ στιγμὴ πού τοῦ ἐδόθη ἡ θέσις πού τοῦ ἄξιζε, παίξει ἕνα ρόλο πού καθη-μερινῶς γίνεται εὐρύτερος.

Δὲν μπορῶ, βέβαια, νὰ ξέρω ὅαν ἄνθρωπος ὅμως πού κινεῖται, πού ζῇ μέσα στὸ κοινωνικὸ σύνολο καὶ κάνει τίς διαπιστώσεις του, βλέπω ὅτι ἡ καρ-διά μου γεμίζει ἀγαλλίασι. Τὰ Ἑλλη-νόπουλα περισσότερο ὀλοένα παίζουν τὸ ρόλο τους στὸν τόπο, γίνονται ἐξάρ-τημα τῆς ὅλης κρατικῆς μηχανῆς στὸ μέτρο τῆς δυνάμεώς τους καὶ ὅταν θὰ φθάσῃ ἡ ὥρα νὰ κυβερνήσουν τὴν χώ-ρα, θὰ εἶναι πλήρως κατηρτισμένα.

Ἔτσι ἐξηλείφθη τὸ μεγαλύτερο σφάλμα πού διέπραττεν ἄλλοτε ἡ οἰ-κογένεια καὶ ἡ παιδαγωγικὴ: ὁ περι-φρονητικὸς παραμερισμὸς τοῦ παιδιοῦ. Εἶναι, βέβαια, ὀρισμένη ἡ ἀκτίς τῆς δράσεως τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ μέσα σ' αὐτὴ μπορεῖ νὰ θαυματουργήσῃ, γιὰ τὴν ἔχει φλόγα καὶ ἐνθουσιασμὸ στὴν ψυ-χὴ του καὶ ὀξύνονται πολλὰς φορὲς πού καταπλήσσει. Στὰ παληότερα χρόνια, περιορίζαμε ὑποχρεωτικὰ τὸ παιδί στὸ παιγνίδι, καὶ τοῦ ἐμπνέσαμε τὴν ἀδια-φορίαν. Σήμερα τοῦ δίνουμε τὸ παιγνίδι ὡς μέσο χαρᾶς καὶ σωματικῆς τονώ-σεως, ἀλλὰ καὶ τοῦ δίνουμε ὅλες τίς δυνατότητες ν' ἀναπτύξῃ τὴν προσω-πικὴ του ἱκανότητα, νὰ διαδηλώσῃ τὰ διοικητικά του προσόντα, νὰ δείξῃ πρωτοβουλία, ν' ἀποκτήσῃ τὸ συναι-σθημα τῆς εὐθύνης. Τ' ἀποτελέσματα, τ' ἀγαθώτατα ἀποτελέσματα, τὰ βλέ-πομε, καθημερινῶς, παραστατικώτερα γύρω μας. Τὸ Ἑλληνόπουλο μὲ τὴ φυ-σικὴ του ἐξυπνάδα κατορθώνει πρά-γματα, γιὰ τὰ ὁποῖα τὸ Κράτος θὰ ἐ-χρειάζονταν καὶ εἰδικὲς ὑπηρεσίες καὶ ποσὰ χρηματικά μεγάλα.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελολομάτης

ΟΥΡΑΝΟΣ ΚΑΙ ΓΗ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Ὅπως εἶναι γνωστὸ, στὶς δύσκολες στιγμὲς τοῦ ὁ ἄν-θρωπος γίνεται πρὸς ἀνθρώπου, πρὸς εἰλικρινή, πρὸς ἐσω-τερικὸς. Καὶ ὅχι μόνο ὡς ἄτομον, ἀλλὰ καὶ ὡς σύνολον, ὡς λαός, ὡς ἔθνος, κάποτε καὶ ὡς ἀνθρωπότης.

Καὶ αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ φαινόμενον παρατηρεῖται καὶ σή-μερα, πού ἡ ἀνθρωπότης περνᾷ τίς ἀγωνιώδεις στιγμὲς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου. Τὸ δέος τῆς καταστροφῆς καὶ τοῦ θανάτου, ὁ φόβος τοῦ ἀγνώστου μέλλοντος πού θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὰ ἐρείπια καὶ τὴν ἐρήμωσι, ἡ ἀγωνία τοῦ κινδύνου γιὰ τὴ συντήρησι καὶ τὴ διατροφή τῶν ἀνθρώ-πων, γεμίζουν καὶ πιέζουν καὶ πνίγουν τὴν ψυχὴ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῶν αἰσθημάτων αὐ-τῶν, ὅλες οἱ σφῆς θεωρίες, οἱ μηχανικὲς ἐφευρέσεις, οἱ ὑλιστικὲς ἀντιλήψεις πέφτουν ἀπὸ πάνω τῆς μὲ μίαν, ὅπως ἡ σκουριά ἀπὸ τὸ σίδηρο πού τὸ πυρώνει ἡ φωτιά καὶ τὸ σφυρηλατεῖ τὸ σφυρί. Καὶ ἡ ψυχὴ τῆς ἀνθρωπότητος, κα-θαρισμένη ἀπὸ τίς διάφορες σκουριές τῆς, γυμνὴ, ἀγνή, ἀληθινὴ, ξαναπαίρνει τὴν θείαν οὐσίαν τῆς, ξαναβρίσκει τὰ πρὸς ἀνθρώπου, τὰ πρὸς πηγαία, τὰ πρὸς πρωτόγονα αἰ-σθηματὰ τῆς.

Κι' ἔτσι, καθὼς ἔχει γίνει, κυττάξετε τὴν τώρα, ἀγα-πητοί μου Φίλοι, κυττάξετε νὰ δῆτε ποῖαν στάσιν παίρνει, πού ἀναζητεῖ ἀνακούφισι καὶ καταφύγιο, πού στρέφει τὰ βλέμματά τῆς. Νικηταὶ καὶ νικημένοι, φίλοι καὶ ἐχθροί, οὐδέτεροι κοντινοὶ καὶ μακρινοί, ὅλοι παρουσιάζονται ἐνωμένοι, εἴτε τὸ θέλουν εἴτε δὲν τὸ θέλουν; συνειδητὰ ἢ ἀσυναίσθητα, σὲ μιὰ κοινὴ στάσι: σὲ στάσι προσευχῆς, καὶ καταφύγιον σ' ἕνα κοινὸ καταφύγιο, ὅπου στρέφουν ἀπὸ κοινὸν τὰ βλέμματά τους: στὸν Οὐρανὸ καὶ στὴ Γῆ.

Οἱ νικηταὶ εὐχαριστοῦν τὸν Θεὸ γιὰ τὴν νίκη τους. Οἱ νικημένοι καὶ οἱ κινδυνεύοντες στὸν Θεὸν ἀποθέτουν τίς ἐλπίδες τους γιὰ τὴν σωτηρίαν τους καὶ γιὰ τὸ μέλλον τους. Καὶ ὅλοι μαζί προσπαθοῦν νὰ πατήσουν γερά τὰ πόδια τους πάνω στὴ Γῆ, γιὰ τὴν ξέρουν ὅτι μόνο ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ μὲ τὸ ἱερό τῆς χώμας θὰ μπορέσουν νὰ ξαναπάρουν νέες δυνάμεις, ὅπως ὁ μυθολογικὸς Ἀνταῖος, ὅτι μόνο σ' αὐτὴν θὰ μπορέσουν νὰ ξαναβροῦν στοιχεῖα ζωῆς κι' ἀνα-νεώσεως.

Μέσα στοὺς σωρούς τῶν ἐρειπίων καὶ τίς φλόγες τῆς καταστροφῆς, πού τίς ἐπροκάλεσαν κατὰ μέγα μέρος οἱ τεχνικὲς ἐφευρέσεις κι' οἱ μηχανικὲς τελειοποιήσεις, ὁ ἄν-θρωπος εἶδε τὴ χρεωκοπία τοῦ μονομεροῦς ὑλικοῦ πολι-τισμοῦ, ἐνοιῶσε βαθεῖα τὴ φωνὴ τῆς αὐστηρᾶς ἐπιτιμή-σεως πού τοῦ ἀπηύθυνεν ἀπὸ μέσα του ἡ ξεχασμένη καὶ παραγκωνισμένη, μὰ ἀθάνατη ψυχὴ του, κι' εἶδε καθαρά τὸν μόνον ἴσιο, τὸν μόνον σωστὸ δρόμο, πού ὀδηγεῖ στὸν ἀληθινόν, τὸν ψυχικὸ κυρίως πολιτισμό, τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ.

Κι' ὅταν ἀντίκρυσε, ἀνασκαμμένη, ξερὴ καὶ ἄγονη ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς καταστροφῆς, αἱματωμένη ἀπὸ τὸ ἴδιο τοῦ τὰ αἷμα τὴν ἱερὴ μορφή τῆς Μητέρας Γῆς κι' ἐνοιῶσε τὰ πρῶτα μνημόνευα τῆς στερήσεως καὶ τῆς πείνας, ἀνατρί-χασε ἀπὸ τὸ φοβερὸ αἶσθημα τῆς ἀπομονώσεως καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως. Καὶ θυμήθηκε τὴ μεγάλη γονιμοποιὸ δύ-ναμι τοῦ τιμίου ἰδρώτός του, θυμήθηκε τὴ χαρὰ, τὴν εἰ-ρήνη, τὴν εὐτυχία τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας καὶ φώναξε δυνατὰ καὶ ἑξαλλά: Γῆ! Γῆ! Καὶ τρέχει νὰ ξαναπέσῃ στὴν ἀγκαλιά τῆς.

Κι' ἔτσι, μὲ τὰ χέρια ὑψωμένα στὸν Οὐρανόν, μὲ τὰ πόδια στερεωμένα στὴ Γῆ, ἀναζητεῖ ἡ Ἀνθρωπότης, μέσα στὶς φοβερὲς στιγμὲς πού περνᾷ, τὴν παρηγορίαν καὶ τὴν ἐλπίδα.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπην
Μελῆς Νικολαΐδης

ΑΙΣΙΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΥΤΟΠΕΠΟΙΟΘΗΣΙ

Ἡ ἐποχὴ μας εἶναι μιὰ μεγάλη καὶ σπάνια ἐποχὴ. Γι' αὐτὸ καὶ πρέπει νὰ εἴμαστε περήφανοι ἐπειδὴ ζοῦμε στὴν ἐποχὴ αὐτὴ. Σὲ μᾶς ἔλαχε ὁ κλήρος τώρα, στὴν ἱστορικὴ αὐτὴ στροφή τοῦ κόσμου, ὅχι μόνο νὰ παρακολουθήσουμε τὰ γεγονότα, ἀλλὰ νὰ συμβάλουμε κι' ἐμεῖς, κατὰ τὸ δυνα-τό, στὴν δημιουργία καλύτερης τάξεως πραγμάτων. Κι' αὐτὸ δὲν εἶναι ὑπερβολή. Ἡ ζωὴ βέβαια ἀκολουθεῖ τὸ δρόμο τῆς. Παράγοντες, πού δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς συλλάβῃ ἡ λογικὴ τοῦ ἀνθρώπου, παρεμβαίνουν καὶ δημιουργοῦν συγκρούσεις, ἀπὸ τίς ὁποῖες πάντοτε κάτι καινούργιο προ-έρχεται. Ἀλλὰ καθέννας ἀπὸ μᾶς ἂν θέλῃ νὰ θεωρήται ἄξιος τῆς ζωῆς, πρέπει νὰ θεωρῇ ὅχι μόνον τὸν ἑαυτόν του ὑπεύ-θυνο γιὰ ὅ,τι συμβαίνει στὸν τόπο του, ἀλλὰ κι' ὅτι αὐτὸς γεννήθηκε γιὰ νὰ διορθώσῃ ὅ,τι κακὸ προηγούμενο. Ἔτσι σὰν τοποθετηθῇ στὴ ζωὴ θὰ τὴν χαρῇ, θὰ νοιώσῃ μέσα του μιὰ ἀποστολή, πού θὰ τοῦ γεμίξῃ τὸ εἶναι του, καὶ σ' ὅποιες δὴποτε συνθήκες κι' ἂν βρεθῇ, θὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ δρόμο του γιὰ τὴν ἐκτέλεσι τοῦ καθήκοντος ἁφροῦ καὶ μ' ἐμπιστοσύνη. Ὁ καθέννας εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ τὴ ζωὴ του. Μοιρολατρεῖς, ἀδράνεις, φυγὴ ἀπὸ ὑποχρεώ-σεις καὶ φόβοι γιὰ τὸ μέλλον προδίδουν ἑλλειψὶ νεότητος, ψυχῆς, καὶ ὀδηγοῦν σὲ μιὰ ζῆσι στεῖρα, κατώτερη, χωρίς κανένα ἐνδιαφέρον. Σὲ τέτοιους τύπους ἡ ζωὴ, τὸ μεγα-λύτερο δῶρο τοῦ Θεοῦ, θεωρεῖται βάρος.

Ἡ ζωὴ, μᾶς ἐτόνισε ὁ στοχαστικὸς καὶ πολὺπειρος Ἀρχηγός μας, τὸ τε μόνον ἀξίζει ὅταν τὴν περνᾷ κανεὶς μὲ πεποίθησι, ἀφοῦ μ' ἐμπιστοσύνη εἰς τὸ μέλλον κι' ἀκόμη

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Ὁ ἀγὼν τῆς ὀργανώσεως εἶναι διαρκὴς καὶ ἀδιάκοπος. Τὰ στελέχη ὀφείλουν νὰ γνωρί-ζουν καλὰ ὅτι δὲν ὑπάρχει καιρὸς δι' ἀνάπαυ-σιν. Καὶ πρέπει ἐπίσης νὰ ξέρουν οἱ ἡγήτορες τῆς ὀργανώσεως ὅτι ὅσα ἔχουν ἐπιτευχθῇ μέ-χρι τῆς στιγμῆς δὲν εἶναι τίποτα μπροστὰ σὲ ὅσα πρέπει νὰ γίνουν.

νὰ εἶναι ἐτοιμὸς καὶ νὰ τὴν θυσιάσῃ, ὅταν εἶναι ἀνάγκη».

Ἀνθρώπος δὲν θεωρεῖται παρὰ ἐκεῖνος, πού δὲν ἔχει γιὰ σκοπὸ τοῦ νὰ ζῇ ὅπως-ὅπως, ἀλλὰ ἀγωνί-ζεται νὰ δημιουργήσῃ κάτι καλλίτερο. Ἐκεῖνος πού κρύ-βει μέσα του ὀρισμένα ἰδανικά καὶ θυσιάζει καὶ τὴν ἴδια του τὴ ζωὴ γιὰ τὴν διατήρησι καὶ τὴν ἐπικράτησί τους, αὐ-τὸς θεωρεῖται ἀνώτερος ἀνθρώπος. Καλλιέργει σωματικά, ψυχικά καὶ πνευματικά τὸν ἑαυτό του ὅχι γιὰ νὰ αἰσθαν-θῇ περισσότερες ἀπολαύσεις, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσι νὰ ἀγωνισθῇ γιὰ τὰ ἰδανικά του μὲ κίνδυνο καὶ τῆς ἰδίας του ζωῆς.

Ἐμεῖς οἱ νέοι τῆς Ἑλλάδος, χάρις στὸ δημιουργὸ τῆς 4ης Αὐγούστου, ἀποφύγαμε βέβαια μέχρι σήμε-ρα νὰ πλη-ρώσωμε καὶ μὲ τὸ αἷμά μας τὴν διατήρησι τῶν ἰδανικῶν μας. Αὐτὸ ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν εἴμαστε ἐτοιμοὶ νὰ δώσωμε καὶ τὴν ἴδια μας τὴ ζωὴ γιὰ τὴν διατήρησι τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς χώρας μας καὶ τὸν μεγαλεῖον τοῦ Ἑ-θνους μας.

Ἐχομε ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στὸν ἑαυτό μας καὶ χω-ρὶς φόβο τραβοῦμε τὸν ἱστορικὸ μας δρόμο, μὲ τὴν πεποί-θησι ὅτι ἡ Ἑλλάδα μας θὰ ἐξακολουθήσῃ στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ὅχι μόνο νὰ διδάσκῃ τοὺς λαοὺς μὲ τὸν παρελ-θόν τῆς, ἀλλ' ἐλεύθερη, ἀνεξάρτητη καὶ ἰσχυρὴ, νὰ ἀκτι-νοβολῇ μὲ τὸ ἐκάστοτε παρόν τῆς γιὰ καλὸ ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου αἰσθανόμεστε Ἑθνικὴ καὶ ἀτομικὴ αἰσιοδοξία καὶ αὐτοπεποίθησι καὶ κρύβουτε μέσα μας τὰ αἰώνια Ἑλληνικά ἰδανικά, διὰ τὰ ὁποῖα, ἂν παραστῇ ἀνάγκη, εἴμαστε ἐτοιμοὶ καὶ νὰ θυσιάσωμε.

Γ. Μυλωνᾶς

ΤΟ ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ

Από το παρόντος τεύχους εγκαινιάζουμε ειδική στήλην μαθημάτων δια τὸ Ἐλεύθερον Σχέδιον. Εἶναι γνωστὴ ἡ τάσις τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ νέου νὰ ἀποτυπῶν ἕν σχεδῖον ἀντικείμενα διάφορα, σκηνὰς ἐκ τῆς καθ' ἡμέραν ζωῆς κλπ. Ὅλα αὐτὰ γίνονται ἐνστικτωδῶς καὶ ἐξαίρεσι ὀλίγων περιπτώσεων εἶναι ἀτελῆ. Μὲ τὰ ἀνωτέρω μαθήματα γίνεται συστηματοποίησης τῆς ἐνστικτοῦ αὐτῆς ὁρμῆς, ἡ ὁποία κατόπιν ἐξελλίσσεται εἰς τὸ περιγραφικὸν καὶ τὸ γεωμετρικὸν σχέδιον, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ βασικὸν θεμέλιον εἰς τὴν δημιουργικὴν προκοπὴν τῶν νέων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπιδίδονται εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῶν διαφορῶν τεχνῶν. Ἀλλὰ καὶ δι' αὐτὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν πρόδον πάσης τέχνης καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς καλαισθησίας—τοῦ γούστου—ἐν γένει τοῦ τεχνίτου τὸ σχέδιον παίζει σπουδαῖον, πρωταρχικὸν ρόλον. Καὶ νομίζομεν διὰ τοῦτο ὅτι ἐξυπηρετοῦμεν σπουδαιότατα καὶ ἐργαζόμενα εἰς τέχνας μέλη τῆς Ὁργανώσεως.

ΨΥΧΙΚΗ ΚΑΛΙΕΡΓΕΙΑ

Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας, πληροφωρηθεὶς τὴν ὥραιαν πράξιν τῆς Φαλαγγιτιστικῆς Χρυσῆς Σπυρογιάννη, ἐκ Κορίνθου, ἡ ὁποία, ἀνευροῦσα χρηματὸδεμα ἐκ δρχ. 2.600, ἐσπευσε νὰ τὸ παραδώσῃ εἰς τὸ πλησιέστερον ἀστυνομικὸν τμήμα, μολοντί πτωχολογίᾳ, ἀπέστειλεν εἰς τὸν Γυμνασιάρχην τῆς τηλεγράφημα, εἰς τὸ ὁποῖον, μεταξύ ἄλλων, τονίζει τὰ ἑξῆς: «Ἐπαίνομεν τὴν ὥσ' ἄνω μαθήτριαν διὰ τὴν πράξιν ταύτην, ἥτις ἀποδεικνύει ὅτι ἡ συντελούμενη ψυχικὴ καλλιέργεια τῶν μαθητῶν τῶν ὑπὸ τῆς Ε.Ο.Ν., ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Σχολείου, ἔσχε τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν τῆς». Δὲν χρειάζεται, φυσικά, νὰ προσθέσωμεν ἡμεῖς τίποτε εἰς τὴν διαπίστωσιν τοῦ κ. Ὑφυπουργοῦ.

Ἡ εὐκαιρία τῶν ἐτησίων Πανθρακικῶν ἀθλητικῶν ἀγῶνων, μὲ τὴν ὁποίαν συνέπεσεν ἐφέτος ἡ ἀποκάλυψις τοῦ μνημείου τοῦ Μακεδονομάχου, συνεκέντρωσεν εἰς τὴν Δράμαν πολλοὺς ἐπισήμους ἀπὸ τὴν πρωτεύουσάν καὶ ἄπειρον κόσμον ἀπὸ τὰ θρακικά καὶ τὰ μακεδονικά τμήματα τοῦ Κράτους. Ἐδόθη μὲ τὴν ἀφορμὴν αὐτὴν καὶ εἰς τὸν τύπον τῆς πρωτεύουσας καὶ τῶν ἐπαρχιῶν καὶ συγχρόνως εἰς ὅλους τοὺς Ἑλληνας, ν' ἀναλογισθῶμεν τὸ ἀναγεννητικὸν ἔργον, ποὺ ἐπραγματοποίησεν ὁ Ἑλληνισμὸς μεταξύ πολέμων ἐξωτερικῶν, ἐμφυλίων διαταραχῶν καὶ οικονομικῶν κρίσεων εἰς τὰς βορείους ἐπαρχίας τοῦ Κράτους, τῆς ἐλληνικότητος τῶν ὁποίων, πρὶν ἀκόμη τὰς ἀνακτῆσιν, καταλύων τὸν μακρὸν ξενικὸν ζυγὸν ὁ ὀρμηθεὶς ἀπὸ τὴν Θεσσαλίαν τὸ φθινόπωρον τοῦ 1912 ἑλληνικὸς στρατός, ὑπερμήνυθησαν μὲ τὴν πολύτροπον καὶ ἀκατάβλητον ἐλληνικὴν ἐπιμονὴν οἱ γηγενεῖς Ἑλληνες τῶν περιοχῶν αὐτῶν.

Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς, ἀληθινὰ ἐκλεκτοί, ἔδωσαν καὶ τὸ αἷμα καὶ τὴν ζωὴν των. Ὑπὸ τὸν ξένον δυνάστην, διεδικῶν τὰ δικαιώματά του τὰ ἱστορικά καὶ τὰ ἐθνολογικά, ὁ Ἑλληνισμὸς, ἀντεμτώπιεν εἰς τὰς περιοχὰς ἐκείνας μὲ πείσμονα ἀγωνιστικότητά κάθε ἀπόπειραν διεισδύσεως παρεισάκτων διεδικητῶν τῆς ἐθνικῆς του κληρονομίας. Τὸ μνημεῖον τὸ ἀποκαλυφθὲν τὴν περασμένην Κυριακὴν εἰς τὴν Δράμαν ἐστήθη διὰ νὰ τιμῇ τὸς ἀγῶνας αὐτοὺς, τῶν ὁποίων οἱ καρποὶ ὑπῆρξαν τόσον ἄφθονοι καὶ τόσον θαυμαστοί. Ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς προῆλθεν ἡ σημερινὴ πυκνὴ, ρωμαλέα καὶ ἀπρόσβλητος ἑλληνικὴ ἀνθρωπότης. Τὸ ἑλληνικὸν πολιτιστικὸν ἔαρ, τὸ ὁποῖον μέσα εἰς ὀλιγωτέρας τῶν τριῶν δεκαετηρίδων ἀνενέωσε καὶ ἀνεδημιούργησε κοινωνικῶς, οικονομικῶς, παραγωγικῶς τὰς ἐπαρχίας ἐκείνας τόσον, ὥστε σήμερον τίποτε νὰ μὴν ἐνθυμίζῃ ἐκεῖ τὸν νωθρόν, κλειστὸν καὶ μοιρολατρικὸν ρυθμὸν ζωῆς ποὺ ἐχαρακτήριζε τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς παρακμῆς τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας. Τρόποι καὶ συστήματα ζωῆς καὶ νόησις καὶ ἀντίληψις, ποὺ εἶχον ἐπιβληθῇ διὰ τῆς βίας, ἐπὶ αἰῶνας, ἔχουν ἐξαλειφθῇ. Δὲν ἀπέμεινεν οὔτε ἡ ἀνάμνησις των. Ἐξηφανίσθησαν, ὅπως ἐξαφανίζεται τὸ ἐπικάθισμα τῆς σκόνης ποῦ συσσωρεύει ὁ καιρὸς, διὰ ν' ἀποκαλυφθῇ εἰς ὅλην τὴν λάμψιν τῆς ἡ πολυτίμος ὕλη τῆν ὁποίαν ἐκάλυπεν.

Οἱ νέοι τῆς Θράκης, ποὺ συνέρρευσαν εἰς τὴν Δράμαν διὰ ν' ἀγωνισθοῦν τοὺς παναρχαίους ἑλληνικοὺς ἀγῶνας, εἶναι εὐτυχεῖς. Ἐγεννήθησαν καὶ ἐμεγάλωσαν μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν ἐλευθερίας, φωτεινῆς, μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ μὲ τὸ μέτωπο ὑπερήφανον. Ὑπῆρξαν μάλιστα στιγμαί, ποὺ μαζί μὲ ὅλους τοὺς νέους τῶν ἄλλων ἑλληνικῶν περιοχῶν, ἐδοκίμασαν καὶ αὐτοὶ νὰ παίξουν μὲ τὴν φλογερὰν οὐσίαν τῆς ἐλευθερίας καὶ ἐκινδύνευσαν νὰ κάψουν καὶ αὐτὴν καὶ τὸν Τόπο. Αὐτὴ ὁμῶς ἡ ἀλόγιστος ὁρμὴ ἔχει κατασιγασθῇ ἐγκαίρως καὶ σήμερα ἡ ἐλευθερία εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν Θράκην, ὅπως καὶ εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, ἔγινεν ὅσον δὲν ἦτο ποτὲ δημιουργικὴ καὶ γόνιμος. Αὐτὸ τὸ μαρτυροῦν, μὲ τὴν ἐξέχως εὐγλωττον καὶ πειστικὴν γλῶσσάν των, τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν ἔργων αὐτῶν. Αἱ τελεταὶ τῆς Κυριακῆς ἡλθαν ἐπικαίρως διὰ νὰ μᾶς ἐνθυμίσουν τὰ ἔργα αὐτὰ καὶ συγχρόνως τὸν παλὸν τὸν ἔντονον τῆς πληθωρικῆς καὶ πληθωρικῆς δημιουργικῆς ζωῆς ποὺ πάλλεται καὶ σφύζει ἐκεῖ ἐπάνω καὶ ποὺ εἶναι καὶ μένει καὶ θὰ παραμείνῃ εἰς τοὺς αἰῶνας σταθερὸς καὶ ἀκαταλύτως ἑλληνικός.

Ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΠΟΙΗΜΑΤΟΣ

Ὁ νέος πνευματικὸς διαγωνισμός, ποὺ προεκήρυξεν ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν. μεταξύ τῶν μελῶν τῆς διὰ τὴν σύνταξιν ποιήματος, ποὺ νὰ ἐκφράξῃ τὰ συναισθήματά των διὰ τὴν ἡμέραν τῆς 4ης Αὐγούστου, δίδει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς Νέους τῆς Ἑλλάδος διὰ μίαν ὥραιάν καὶ ὑψηλὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀσκήσιν. Ἀνεξαρτήτως τῶν τεχνικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαγωνισμοῦ, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μας, εἶναι δευτερευούσης σημασίας, τὸ γεγονός καὶ μόνον ὅτι τὰ παιδιὰ τῆς Ὁργανώσεώς μας θ' ἀφιερῶσιν τὴν σκέψιν των καὶ τὴν ψυχὴν των εἰς τὴν βαθύτεραν κατανόησιν καὶ συνείδησιν τῆς ὑψίστης ἐθνικῆς, ἠθικῆς καὶ πνευματικῆς, καὶ γενικώτερα πολιτιστικῆς σημασίας τῆς μεγάλης ἡμέρας τοῦ Ἑλληνισμοῦ, αὐτὸ καὶ μόνον τὸ γεγονός ἐνέχει ἐν ἑαυτῷ τὴν μεγαλυτέραν ἐπιτυχίαν τοῦ διαγωνισμοῦ καὶ ἀποτελεῖ τὸ καλύτερον Ποίημα, τὸν ὡραιότερον ὕμνον πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς Ἑθνικῆς ἀφυπνίσσεως καὶ τὸν μέγαν Ἑμπνευστὴν καὶ Δημιουργόν τῆς.

ΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἡ ἀπόφασις ὅπως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς προσεχοῦς ἑπετειοῦ τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐκδοθῶν ἀνὰ μιν ἡ στικὰ γραμματόσημα ἀφιερωμένα εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., τιμᾷ τὴν Ὁργάνωσίν μας, ἡ ὁποία συναίσθάνεται βαθύτατα τὴν τιμὴν αὐτήν. Ἀντιλαμβάνεται ὅτι ἡ συμβολικὴ αὐτὴ ἐκδήλωσις ἀποτελεῖ ἀναγνώρισιν καὶ ἐπιβράβευσιν τῶν μέχρι σήμερον προσπαθειῶν τῆς, κατανεῖ δὲ συγχρόνως ὅτι αὐτὴ ἀκριβὲς ἡ ἀναγνώρισις ἐντείνει καὶ ἐκτὸν ὅσον τὰς μεγίστας ἐναντι τῆς Νεότητος καὶ τοῦ Ἑθνικοῦ γενικῶς εὐθύνας τῆς, διὰ τὴν πιστὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὁποίων θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐργαζομένη μετὰ πίστεως, ἀφοσιώσεως, ἐνθουσιασμοῦ καὶ ὁρμῆς, ἐμπνεομένη πάντοτε ἀπὸ τὴν ἰσχυρὰν καὶ ζωογόνον πνοὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ.

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΣΟΒΟΥ

Ἰούλιος 1913.
Ὁ καλοκαιρινὸς καύσων εἶναι ἀφόρητος. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ προέλασις τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων συνετελεῖται μὲ ἐνθουσιασμό, μὲ θάρρος, μὲ αὐταπάρνησιν, μὲ ἀκατανίκητὴ ἀποφασιστικότητα. Ὅλη ἡ περιοχὴ τῆς Στρωμνίτης ἔχει πιά ξεκαθαρισθῇ καὶ ὁ νικηφόρος Ἑλληνικὸς στρατός εἶναι κύριος τῆς Στρωμνίτης, μὲ τὸ ὡραιότατο κάστρο τῆς καὶ τὴν ὀλοπράσινην περιοχὴν τῆς, ποὺ τὴν διασχίζουν μικρὰ ποταμάκια, ποὺ τὸ νερὸ τοὺς τρέχει κελαρυστὸ γιὰ νὰ τὴν κάμῃ δροσερὴν, σάν μιὰ δασὶ γιὰ τοὺς στρατιῶτες, ποὺ 15 μέρες τώρα ἀνεβοκατεβαίνουσι τὴν ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ καὶ τὶς φλόγες τῶν κανονίων τὰ μακεδονικά βουνά...

Πολλοὶ νομίζουν ὅτι ἐδῶ θὰ εἶναι τὸ τέρας τῶν ἐπιχειρήσεων. Ἦταν ἄλλως τε μέχρις ἐκεῖ ὁ πρῶτος ἀντικειμενικὸς τοὺς σκοπός. Μὰ ὁ στρατός, παρ' ὅλες τὶς κακουχίας, δὲν θέλει ν' ἀκούσῃ γιὰ σταμάτημα. Κάθε ἄλλο. Ἀνεβαίνοντας τὶς βουνοκορφὰς δραματίζεται πίσω ἀπὸ τὰ βουνὰ τὰ παλὰ βουλγαρικά σύνορα καὶ πρὸς τὴν Σόφια, ποὺ δνειρεύεται νὰ τὴν καταλάβῃ κι' αὐτὴ, ὅχι βέβαια γιὰ νὰ τὴν κάμῃ δικήν του, μὰ γιὰ νὰ μὴν ἀπορροήσῃ ἐκεῖ νὰ ἐπιβάλλῃ ἀπλῶς τοὺς ὅρους τῆς εἰρήνης!...

Καὶ οἱ στρατιῶται δικαιούνται στὴν ἐθνικὴν τους προσδοκίαν, νὰ μὴ σταματήσουν στὴν Στρωμνίτη. Καὶ νάτῃ ἡ Διαταγὴ τοῦ Βασιλέως, ἐπιτακτικὴ, ποὺ στὴν ἀνακοίνωσίν τῆς σκόρπιζε παντοῦ ἐνθουσιασμό καὶ γέμιζε μ' ἐλπίδες νέων θριάμβων τοὺς ἀηττήτους Ἑλληνες στρατιῶτες.

Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ διαταγὴ, ποὺ ἀναγνώσθηκε σάν ἡμερησία σ' ὅλα τὰ Σώματα ἔχει ὡς ἑξῆς:

Χατζῆ - Μπεηλίκ, 4 Ἰουλίου 1913, ὥρα 8 π.μ. Ἡμερησία Διαταγὴ δι' ὀλόκληρον τὰ στρατεύματα. Νὰ κοινοποιηθῇ εἰς τὸ στρατεύμα ἀμέσως.

Ἀξιώματικοί, ὑπαξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται, Εἰσερχόμεθα ἤδη εἰς νέαν φάσιν πολέμου. Μέχρι τοῦδε ὁ Ἑλληνικὸς στρατός ὑποστάς μεγάλα βάρη κατέφερε μέγα πλῆγμα κατὰ τοῦ ἐχθρικοῦ στρατοῦ. Χά-

ρις εἰς τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν καρτερίαν σας ἡ ἐκστρατεία ἔλαβεν ὀριστικὴν τροπὴν ὑπὲρ ἡμῶν, ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσεν ἀκόμη.

Διὰ νὰ καταβληθῇ ὀριστικῶς ὁ... ἐχθρὸς καὶ ἐξασφαλισθοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ καρποὶ τῆς νίκης, χρειάζονται νέοι ἀγῶνες καὶ νέαι θυσίαι! Γνωρίζω τοὺς κόπους καὶ τὰ δεινοπαθήματά σας. Ἀλλὰ βλέπω μετὰ πεποιθήσεως ὅτι θὰ ἐντείνετε τὰς προσπάθειάς σας. Ἦδη ὁ σερβικὸς στρατὸς συναθροίζεται πρὸς ἐπιθέσιν. Ὁ ρουμανικὸς στρατός, 200 χιλιάδες, διελθὼν τὸν Δούναβιν, βαδίζει εἰς Σόφιαν. Εἰμὶ βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ὑστερήσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς προθυμίαν. Θὰ τὸ ἀποδείξωμεν. Λοιπὸν θάρρος, ὅπως πάντοτε καὶ ἐμπρός.

Κωνσταντῖνος Β΄

Αὕτη ἦταν ἡ διαταγὴ τῆς ἐξορμήσεως πρὸς νέα νικητήρια τρόπαια... Ὁ στρατός εἶχεν ἠλεκτρισθῇ ἀπὸ αὐτὴν! Τὸ «πάντα ἐμπρός» τοὺς ἔκανε ταχύποδας καὶ προχωροῦσαν. Τὸ «προχωροῦσαν» εἶναι τρόπος τοῦ λέγειν. Ἀνέβαιναν! Μὰ καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ κυριολεξία! Ἀνερριχῶντο εἰς τοὺς δύσβατους κατακόδρους τῶν βουνῶν, ποὺ τοὺς χωρίζαν ἀπὸ τὰ παλὰ σύνορα τῆς Βουλγαρίας.

Εἰς τὴν μάχην εἶχαν ἐκινήσει μὲ ἀφόρητον ζέσθιν... Τώρα ἀνεβαίνουν μὲ ἀφόρητο κρῖος!...

Ὁ ὀρίζων ἔχει καλυφθῇ ἀπὸ πυκνὰ μαῦρα, ἀπειλητικὰ σύννεφα καὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως συναγωνίζονται τώρα μὲ τὴν κανονίων τὶς βροντῆς, σὲ ἀστραπὲς καὶ κεραυνούς, ποὺ ἀυλακώνουν τὸν οὐρανὸ μὲ τὶς πύρινες τεθλασμένες τοὺς. Οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ ἀνοίξαν καὶ τὴ ζέστη τὴ διαδέχεται ἕνα κρῖος διαπεραστικό!... Οἱ κατακόδρομοι ποὺ ἀνεβαίνουν οἱ στρατιῶται μας γίνονται τώρα δλισθηροὶ καὶ τὰ μεταγωγικά μας προχωροῦν μὲ σοβαρὲς ἀβαρίδες...

Καὶ ὁμῶς προχωροῦν. Δὲν τοὺς φοβίζει τίποτε. Οὔτε οἱ βροντῆς, οὔτε οἱ κεραυνοί, οὔτε ἡ βροχὴ, οὔτε οἱ «καλοκαιρινοὶ» παγετώνες. Οὔτε οἱ ὁμοβροντίες τοῦ ἐχθροῦ, οὔτε οἱ ὀδίδες τῶν βουλγαρικῶν κανονίων. Καὶ προχωροῦν...

(Συνέχεια στὴ σελίδα 1280).

Ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου ἔδωκε τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰ ἀπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος μέλη τῆς Ὁργανώσεως, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, νὰ ἐκδηλώσουν πάλιν μὲ τὸν αὐθόρμητον καὶ πηγαῖον τρόπον των παλμῶδη, ζωηρὰ καὶ κατακάθαρα τὰ αἰσθήματά των ἀφοσιώσεως καὶ λατρείας πρὸς τὸν Γενικὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ πρῶτον Φαλαγγίτην. Ἡ ψαλεῖσα κατανυκτικὴ δοξολογία πρωτοβουλία τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως εἰς τὴν Πρωτεύουσάν καὶ αἱ ἄλλαι εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἡ ἐγγραφὴ εἰς τὸ βιβλίον συγχαρητηρίων τῶν Ἀνακτόρων τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου, αἱ προσφερθεῖσαι ἀνθοδέσμες ὑπὸ συναγωνιστῶν καὶ ὁ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐνθουσιώδης πανηγυρισμὸς ἐσυμβόλιζαν τὸ πανελλήνιον αἶσθημα θερμῆς οἰκειότητος καὶ ἀγάπης μὲ τὸ ὁποῖον περιβάλλεται ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου. καὶ ἡ ἐθνικὴ μας δυναστεία.

ΣΟΛΩΜΟΣ ΚΑΙ ΖΑΛΟΚΩΣΤΑΣ

Γύρω από τον εθνικόν μας ποιητήν έχει σχηματισθῇ μία δλόκληρος φιλολογία, διὰ τῆς ὁποίας καταβάλλεται προσπάθεια νὰ διαφωτισθῇ ἡ μορφή τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ καὶ

Διονύσιος Σολωμός

διαλάμψη περισσότερον ἢ ψυχολογία του. Εἰς ἓνα σημείωμά μου δημοσιεύθην πρό καιροῦ ἀπὸ τῶν σπηλῶν αὐτῶν ἐπροσπάθησα νὰ δώσω μίαν εἰκόνα τοῦ χαρακτήρος του, ἀφηγοῦμενος μερικά ἀπὸ τὰ χαρακτηριστικώτερα ἀνέκδοτα τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνικοῦ ποιητοῦ. Τώρα θὰ παραθέσω μίαν ἐπιστολήν τοῦ Ρεγκάλδι, ἡ ὁποία μᾶς παρέχει πολύτιμα στοιχεῖα διὰ τὸν χαρακτήρα τοῦ Σολωμοῦ.

Ὁ Ἰωσήφ Ρεγκάλδι ἦτο Ἰταλὸς πρόσφυς εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ σήμερον μεγάλη Ἰταλία ἐστέναζε ὑπὸ τὸν βαρὺν Αὐστριακὸν ζυγόν. Πολλοὶ διακεκριμένοι Ἰταλοὶ πατριῶται κατὰ τὰ μέσα τοῦ περασμένου αἰῶνος εὐρον ἄσυλον καὶ προστασίαν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ Σολωμὸς ὁ ὁποῖος εἶχε σπουδάσει εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐδείχθη εὐεργετικώτατος εἰς διαφόρους Ἰταλοὺς πολιτικούς πρόσφυγας, ἰδίως εἰς τοὺς Τομάτσο καὶ Ρεγκάλδι. Ὁ τελευταῖος αὐτὸς ἦτο διάσημος τότε καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην διὰ τὸ ἐξαιρετικὸν του προσὸν τῆς αὐτοσχεδιάσεως ποιημάτων. Ἐνας ἀπὸ τοὺς πόρους συντηρήσεώς του λοιπὸν κατὰ τὴν διαμονὴν του εἰς τὴν Ἑλλάδα ἦσαν αἱ ἐσπερίδες τὰς ὁποίας ὠργάνωνε καὶ εἰς τὰς ὁποίας τοῦ ἐδίδον οἱ ἄκροαταὶ τὸ θέμα καὶ αὐτὸς ἀμέσως αὐτοσχεδίαζε ἓνα ποίημα.

Ὁ ποιητὴς Γ. Ζαλοκώστας εἶχε γνωρισθῇ μετὰ τὸν Ρεγκάλδι εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ τὸν ἐβοήθησε εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν φιλολογικῶν ἐσπερίδων του. Ὅταν ὁ Ρεγκάλδι ἔφυγε διὰ τὴν Κέρκυραν, διετήρησε ἀλληλογραφίαν μετὰ τὸν Ζαλοκώσταν. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ ποιητοῦ εὐρίσκεται μία ἐπιστολὴ τοῦ Ρεγκάλδι ἡ

ὁποία ἔχει τὸ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον ὅτι ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Σολωμοῦ, μετὰ τὸν ὁποῖον εἶχε συνδεθῇ στενότερα καὶ τοῦ ὠφείλε πολλὰς χάριτας διότι τὸν συνέδραμε καὶ οἰκονομικῶς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διαμονῆς του. Παραθέτομεν λοιπὸν δλόκληρον τὴν ἐπιστολήν τοῦ Ρεγκάλδι, γραφθεῖσαν τὴν 14 Σεπτεμβρίου 1851 ἀπὸ τὴν Κέρκυραν πρὸς τὸν Ζαλοκώσταν:

Ἀξιότιμε φίλε,

Εἶχατε τὴν καλὴσύνην νὰ τιμῆσατε τὸ ποίημά μου «Ἐρως καὶ Θεός» μεταφράζοντάς το ἀπὸ τῆς γλῶσσας μου εἰς τὴ γλῶσσα σας καὶ ἀπὸ ἀνθρώπων ἀρμοδίων στὴν ἑλληνικὴ φιλολογία μοῦ διαβιβάζονται πολλοὶ ἔπαινοι γιὰ τὴ μετάφρασί σας ὥστε εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ σὰς εὐχαριστήσω. Εἶσαθ ἀπὸ τοὺς πολλοὺς μορφωμένους οἱ ὁποῖοι μοῦ ἔδειξαν στὴν Ἑλλάδα μεγάλη εὐμένεια, ἡ ὁποία εἶναι ἓνας γλυκύτατος δεσμός πού μ' ἐνώνει μετὰ σας καὶ μετὰ τοὺς ἄλλους καὶ ἐξαναθυμοῦμαι τὰ βοηθητικὰ βράδια πού περᾶσαμε μαζί πλάι στὶς Ὀλυμπιακὰς κολῶνες, ἀπέναντι ἀπὸ τὸ σεβαστὸ Παρθενῶνα. Ὡ! με πόση ἡδονὴ ξαναθυμοῦμαι τὶς βραδυὰς μας, πού τις ἔκανε εὐθύμως τὸ φυτίζανι τοῦ καλοῦ καφέ, τὰ νερά τῆς Καλλιρρόης καὶ τὶς καθυγιάζε ἡ τρυφερὴ φίλια σας.

Ἐδῶ ὁ Γενικὸς Πρόξενος τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλείου μοῦ ἐφέρθηκε πολὺ εὐγενικά. Ἐστάθηκε ὁ γλυκὺς διεσπινεὺς τῶν Ἀθηναίων φίλων καὶ μετὰ ὠδήγησε στὰ σαλόνια τὰ καλλίτερα στολισμένα, σὲ κύκλους ἐκλεκτοὺς. Ὁ Σολωμὸς, ὁ Τομάτσο, ὁ Μουστοξύδης, τὰ τρία ὠραιότατα ἄστρα τοῦ Κερκυραϊκοῦ οὐρανοῦ, κ' ἐγὼ σκιρτῶ μέσ' στὸ φῶς τῶν ἐξαιρετικῶν αὐτῶν ἀνθρώπων. Θὰ ἠθέλατε, ἂν δὲν ἀπατώμην, νὰ σὰς μιλήσω περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλο γιὰ τὸ Διονύσιον Σολωμό. Καὶ γιὰ νὰ ἱκανοποιήσω τελείως τὰς ἐπιθυμίας σας θὰ σὰς εἰπῶ ὅτι ἡ συναναστροφή του εἶναι ἓνα θαυμαστό σύνολο ἀπὸ ποίησι καὶ κριτικῇ. Στὴν ὁμιλίαν του λαμπροκοποῦν συχνὰ μεγάλες εἰκόνας καὶ ὅταν ἀρχίζῃ νὰ συζητῇ γιὰ τοὺς συγγραφεῖς οἰασδήποτε ἐθνικότητος, τοὺς ἀνατέμνει μετὰ σπάνια maestria.

Ζῇ μοναχικά, ἀποφεύγει τὴν παρέαν τῶν ἀνθρώπων. Ὅποιος ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἰδῇ ἂς πάη στὰ προπύργια τοῦ Κάστρου κ' ἔπειτα ἀπὸ τὸ μεσημέρι θὰ τὸν ἰδῇ νὰ περιπατῇ κατὰ μῆκος τῆς ἀγγλικῆς ἐκκλησίας, εὐχαριστημένος γιὰ τὴν ἡρεμὴ σκιά, κλεισμένη ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς τοίχους τοῦ ἱεροῦ καὶ τὰ πλευρὰ ἑνὸς ἀνηφορικοῦ πυργωτοῦ λόφου.

Συχνὰ καὶ τὸν ἰδῆτε ν' ἀνακατεύεται στὰ παιγνίδια τῶν μικρῶν παιδιῶν πού μαζεύνονται εἰς τὸ σχολεῖο πού εἶναι σιμὰ στὴν ἐκκλησία.

Ἐπέρασα μαζί του εὐτυχισμένες ὥρες. Μετὰ ἔτιμησε πολὺ. Ἀγαπᾷ τοὺς Ἰταλοὺς κ' ἔχει ψυχὴ φκιασμένη ἀπὸ

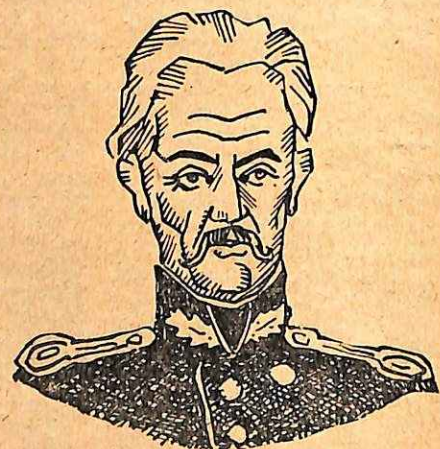
εὐγενέστατα αἰσθήματα. Ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ προκαλῇ ἔκπληξι τὸ ὅτι ἐστάθηκε γιὰ ἐμένα γενναῖος σὲ περιποιήσεις.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος θάβει. Θὰ προσθέσω ἀκόμη μίαν λεπτομέρεια. Δὲν εὐνοεῖ τὴ νέα γλῶσσα πού οἱ λόγιοι προσπαθοῦν νὰ μπάσουν στὴν Ἑλλάδα. Αὐτὸς θὰ ἠθέλε νὰ διατηρηθῇ ἡ γνήσιος ἡ γλῶσσα τοῦ λαοῦ. Γύρω ἀπὸ τὸ θέμα αὐτὸ πολὺ ἀκούσα νὰ μιλοῦν, καὶ δὲν ξέρω ἀκόμη μεταξὺ τῶν φιλοφρονούντων εἰς ποῖον ὀφείλεται ὁ φοῖνις. Αἱ γλῶσσαι δημιουργοῦνται ἀπὸ τοὺς λαοὺς κ' ὄχι ἀπὸ τὰς Ἀκαδημίας. Τοὺς κανόνες τοὺς δίδουν τὰ ἔργα τῶν μεγάλων συγγραφέων καὶ κυρίως τῶν ποιητῶν, καὶ ὄχι οἱ σοφολογισματοί. Ἀκριβῶς μετὰ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς ὁ Σολωμὸς θὰ ἔβγαίνει νικητῆς. Ἀλλὰ γιὰ τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ἴσως κάποια ἐξαίρεσις, τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἔχη κανεὶς ὑπ' ὄψιν του.

Χαίρε, ἀγαπητότατε φίλε. Χαιρετήστετέ μου τὸν λαμπρὸ ἐξάδελφό σας μετὰ τὸν ὁποῖον ἐκάμαμε τὸ βράδυ τῆς 23 Ἰουλίου τὴν ὥρα ἐκδρομῇ στὴν Ἐλευσίνα. Τὰ σέβη μου εἰς τὸν κ. Ραγκαβῇ καὶ φροντίσατε ὥστε κατὰ τὴν ἐπιστροφή μου νὰ μπορέσω νὰ λάβω κάποιο ἐπείσοδιο ἀπὸ τὰς τραγῳδίας του, Ἰταλικά, καὶ θὰ προτιμοῦσα νὰ εἶναι παρμένο ἀπὸ τὸ δραματικὸν τοῦ ἔργου «Ἡ Παριαμονή». Χαίρε. Γράφετέ μου εἰς τὴν Ζάκυνθο.

Ὁ ἀφωσιωμένος φίλος σας
Ἰωσήφ Ρεγκάλδι

Ἐστε. — Κατὰ τὴν ἐπιστροφή μου εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ με βοηθήσετε γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τελειώσω ὅπως πρέπει τὸ κεφάλαιο πού θὰ δείχνῃ τὴ σημερινὴν κατάστασιν τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας καὶ ἰδίως τῆς ποιήσεως. Χαίρε. Περιμένω ἓνα μακρὸ σας

Γεώργιος Ζαλοκώστας

γράμμα. Σὰς συνιστῶ τὸ γράμμα γιὰ τὸ ζωγράφο Ciccoli. Ἄν δὲν ξέρετε τὸ μέρος ὅπου διαμένει, πηγαίνετε το, παρακαλῶ, στὸ σπίτι τοῦ Ρίζου, ὅπου παῖει συχνά. Κώστας Καιροφύλας

Ὅταν ὁ Θεσσαλικὸς κάμπος εἶχε χρυσώσει καὶ τὰ στάχυα ἦσαν ὠριμα, ἀρχίζαν νὰ θάβουν τὰ καραβάνια τῶν θεριστῶν.

Ἡ Λάρισα, τὰ Τρίκκαλα, ἡ Καρδίτσα, ὁ Τύρναβος, τὰ Φάρσαλα ἐγέμιζαν ἀπὸ ἀλλοιῶτικη ζωὴ. Χιλιάδες προσετιθέντο ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Κατέβαιναν ἀπὸ τὰ βουνά. Εἶχαν μεγάλα δρεπάνια μετὰ μακριὰ χέρια σὰν γαταγάνια καὶ ἄλλοι δρεπάνια μετὰ κοντὰ χέρια. Σὲ λίγο ὁ κάμπος ἐγέμιζεν ἀπὸ τὸν στρατὸ τῶν θεριστῶν. Τὰ χρυσὰ στάχυα ἐπεφταν κάτω ἀπὸ τὰ μεγάλα καὶ ἀπὸ τὰ μικρὰ δρεπάνια. Ἀπὸ πίσω οἱ ἀραμπάδες, τὰ κάρρα, τὰ βοϊδάμαξα ἐφόρτωναν τὸ θερισμένο σιτάρι. Τὸ ἐπὶ γαίναν στα ἀλώνια. Τὸ στάχυ θὰ ἐγίνετο καρπὸς γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ ἄχυρο γιὰ τὰ ζῶα πού ἀλώνισαν τὸν καρπὸ.

Στὰ ἀλώνια ἄλλα καραβάνια. Κάτι μελαχροῖνοι ἄνθρωποι μετὰ πολλὰ ἄλογα. Ἐγύριζαν ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ. Ἀνελάμβαναν τὸν ἄλωνισμό. Εἰς τὴν Θράκην, εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ εἰς τὴν Θεσσαλίαν τὰ πῖο παλῆα χρόνια ἐγέμιζεν ὁ τόπος ἀπὸ αὐτὰ τὰ περὶ ἔργα καραβάνια. Ἄλογα κάθε χρόνος πού ἀνῆκαν στὰ καραβάνια. Καρράδες, ντορῆδες, γρίβια, ψαρήδες, μπλάνκα, μπάλια, ἀλιτζέδες, ὅπως λέγονται ἀπὸ τὸ χρώμα τῶν ἂν ἀπὸ τὸ κορμί. Οἱ ἄνθρωποι πού τὰ εἶχαν ζοῦσαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν δουλειά. Ἀνελάμβαναν ἐργολαβικῶς τὸ ἀλώνισμα.

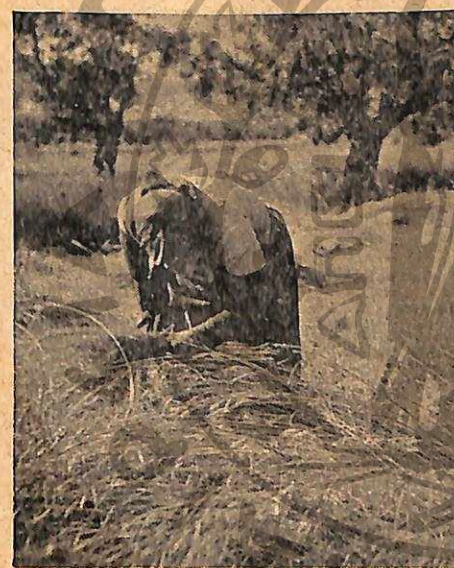
Τώρα ἡ ποίησις τῶν παλῶν αὐτῶν καραβανίων ἔχει λιγοστεύσει. Οἱ κάμποι ἔγιναν πεζότεροι. Τοὺς θεριστὰς ἀντικατέστησαν αἱ θεριστικαὶ μηχαναί. Μοιάζουν μετὰ δρεπανηφόρα ἄρματα τῶν ἀρχαίων Περσῶν, μετὰ τὰς ἀρμαμάξας, πού ἐσκόρπιζαν τὸν πανικὸν καὶ τὸν φόνον εἰς τὸν ἀντίπαλον στρατό. Τὰ δρεπανηφόρα πολεμικὰ ἄρματα σιγὰ-σιγὰ ἔγιναν τὰ σημερινὰ τάνκς ἢ ἄρματα μάχης. Καὶ τὰ δρεπάνια τῶν θεριστῶν ἔγιναν σιγὰ-σιγὰ αἱ σημεριναὶ μηχαναί. Σέρνονται αἱ θεριστικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ ἓνα ἢ δύο ἄλογα. Ἐχουν πολλὰ δρεπάνια στὴν σειρὰ. Καθὼς προχωρεῖ ἡ μηχανὴ τὰ δρεπάνια κόπουν τὰ στάχυα. Σὲ λίγο τὸ χρυσὸ χωράφι βρίσκεται ὅλο θερισμένο.

Ἐστε. ἔρχεται ἡ ἄλωνιστικὴ. Ἀντικατέστησε τὰ ἄλογα καὶ τὰ βόδια τοῦ ἀλωνίσματος. Κινοῦνται ἄλλαι μετὰ ἀκάθαρτο πετρέλαιο, ἄλλαι μετὰ βενζί-

να, ἄλλαι μετὰ κάρβουνο ἢ μετὰ ἄχυρο. Κάθε καύσιμος ὕλη χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν ἀλωνιστικὴ μηχανὴ ἀναλόγως τοῦ μηχανισμοῦ τῆς. Πρὶν ἠθελεν ἔνας καλὸς γεωργὸς μετὰ τὰ ζῶα δέκα καὶ δεκαπέντε ἡμέρας νὰ ἀλωνίσῃ. Τώρα ἡ μηχανὴ τελειώνει τὴν δουλειὰ σὲ λίγες ὥρες. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος βάζουν τὰ δεμάτια, ἀπὸ τὸ ἄλλο βγαίνει τὸ ἄχυρο τὴν ἴδια στιγμὴ. Δίπλα ἢ πίσω ἡ ἐξόδος τοῦ καρποῦ. Βγαίνει ἔτοιμο τὸ σιτάρι ἢ τὸ κριθάρι ἢ ἡ βρώμη ἢ ἡ σίκαλις. Ἀπὸ κάτω δέχεται τὸν καρπὸ τὸ ἀνοιγμένο τσουβάλι. Ἀστραπιαῶς ὅλα αὐτά. Τὰ καραβάνια τῶν ἀλωνιστῶν γι' αὐτὸ ὀλιγοστεύσαν καὶ σιγὰ-σιγὰ χάνονται. Λιγοστοὶ ἔχουν μένει εἰς τὴν Θράκην καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν.

Πολὺ ἥλλαξε τὸ ζῶν ἡ μηχανή. Ἐγινε γρηγορώτερος ὁ τρόπος τῆς ζωῆς. Ἐφυγεν ὁμως ἡ παλῆα ποίησις.

Ἐξεκινούσαν χιλιάδες θεριστῶν καὶ ἀπὸ τὰ χωριά τῆς Ἀττικῆς καὶ ἀπὸ τὰ Μέγαρα γιὰ τὸν κάμπο τῶν Θηβῶν. Ἐθέριζαν τὰ σανὰ. Περίφημος ὁ κάμπος τῶν Θηβῶν γιὰ τὴν μεγάλη σανοπαραγωγὴν του. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῆς Φθιώτιδος, τὸν κάμπο τῆς Λαμίας, πού γίνεται εὐφορώτατος ἀπὸ τὸν Σπερχειὸν, κατέβαιναν καὶ ἐθέριζαν οἱ ὄρεινοὶ τῆς Οἴτης, τοῦ Βελουχιῦ, τοῦ Καλλιδρόμου, τῆς Ὀθρυος. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς Ὀ-

θρυος, στὸν κάμπο τῶν Φαρσάλων καὶ τοῦ Ἀλμυροῦ, κατέβαιναν οἱ ὄρεινοὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τῆς Ὀθρυος καὶ τῶν μικροτέρων βουνῶν.

Ὁ κάμπος τῆς Λαρίσης ἐγέμιζεν ἀπὸ τοὺς ὄρεινους τῶν Χασίων. Ἐφθάναν μετὰ τὰς ἰδιαιτέρας στολὰς τῶν καὶ ἐστρατοπέδευαν πέραν ἀπὸ τὴν γέφυρα τοῦ Πηνειοῦ. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῶν Τρικκάλων κατέβαιναν οἱ ὄρεινοὶ τῆς Πίνδου. Καὶ εἰς τὸν κάμπο τῆς Ἀρτῆς οἱ ὄρεινοὶ τῶν Τζουμερκῶν ἢ Ἀθαμανικῶν ὄρεων. Ἡ μεγαλύτερα ὁμως συγκέντρωσις ἐγίνετο εἰς τὸν κάμπον τῆς Λαρίσης. Δὲν κατέβαιναν μόνον Χασιώται. Κατέβαιναν καὶ ἀπὸ τὴν Ἀλβανίαν καὶ ἀπὸ τὴν Δυτικὴν Μακεδονίαν. Χιλιάδες πολλοὶ οἱ θερισταί. Ὅσῳ ἡ ἐσοδεία μεγάλη τόσο μεγάλο τὸ μεροκάματο. Τόσον ἄναθε τὸ βράδυ ἢ διασκέδασις. Ἡ ὑπαίθριος κατασκήνωσις ἐγέμιζεν ἀπὸ φωνῆς καὶ τραγοῦδις. Καὶ τὸ Σάββατο τὸ βράδυ ἡ ὄλην τὴν Κυριακὴν, πού οἱ θερισταὶ δὲν ἐδούλευαν, διασκέδασις καὶ χορὸς.

Αὐτὴ ἡ ποίησις τῶν καραβανίων τῶν θεριστῶν καὶ τῶν ἀλωνιστῶν κάθε χρόνον περιορίζεται. Καὶ ὁ ποιητικὸς ἀνεμόμυλος μετὰ ἄσπρα φτερά ἀντικατέστη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴν μηχανή. Δουλεῖ μετὰ ἀκάθαρτο πετρέλαιο καὶ κάνει τσάφ-τσάφ. Κάθε τέτοιος ἦχος εἶναι καὶ μία ἀποβολὴ καπνοῦ. Σὲ κάθε σχεδὸν μεγάλο χωριὸ τώρα καὶ ἓνας μικρὸς ἢ μεγαλύτερος πετρελαιοκίνητος μύλος. Λέγεται μηχανὴ ἢ φάμπρικα. Τὸ ὄνομα μύλος παῖει νὰ καταργηθῇ. Καὶ οἱ νερόμυλοι ἔχουν χάσει ἓνα μεγάλο μέρος ἀπὸ τὴν δουλειὰ τῶν. Νεροσυρμαὶ πού ἐμαζεύνοντο αἱ νεράιδες καὶ οἱ καλικάντζαροι ἔχασαν κατὰ τὴν παλῆαν τὴν ποίησιν. Ὅχι ὅλην, γιὰτὶ πολλοὶ ὁδρόμυλοι μένουσιν ἀκόμη. Εἰς τὰ νησιά ὅμως πού ἐκυριάρχει ὁ ἀνεμόμυλος, πολὺ ὀλίγοι ἔμειναν. Καὶ ἐρειπώνονται διαρκῶς. Τὰ φτερά τῶν ἐμάδησαν καὶ ἡ κουκούλα ἐτρύπησε. Γι' αὐτὸ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης ἔχουν γίνῃ σὺλλογοι «φίλων τῶν ἀνεμόμυλων». Νὰ προστατευθοῦν οἱ τελευταῖοι πού ἔμειναν.

Ἡ ζωὴ διαρκῶς τροποποιεῖται. Νέαι μέθοδοι χρησιμοποιοῦνται. Καὶ τὰ παλὰ πράγματα, οἱ παλῆοι τρόποι, ὅπως τὰ καραβάνια τῶν θεριστῶν καὶ οἱ ἀνεμόμυλοι μᾶς συγκινοῦν γιὰτὶ ἀνήκουν εἰς τὸ παρελθόν.

Κ. Φαλτάιτς

21. (Συνέχεια)

— Μή μολώνετε, είτε γελώντας, σάν Ελληνικές πολιτείες! Τώρα όλοι είμαστε ένα. Δεν υπάρχουν 'Αθηναίοι και Μακεδόνες ή Θηβαίοι! όλοι είμαστε 'Ελληνες!

— 'Εγώ είμαι 'Αθηναία! είπε με πείσμα ή 'Ελένη και πιά δέν ξαναμίλησε.

Δίπλα στο μαγκάλι οί δυό μητέρες, ή κυρά Μέλπω κι ή κυρά 'Ελπινίκη, κουβέντιαζαν σιγά, μασσώντας στραγάλα.

— Τι γίνεται ό άντρας σου, κυρά Μέλπω; ρώτησε ή σπιτονοικοκυρά.

— 'Αχ, τί νά σου πώ, κυρά 'Ελπινίκη μου; Κόβει ακόμα ξύλα, ξέκαμε τά δάση. Φκιάνει καράβια... Τί νά τά κάμει; Τά ύστερα του κόσμου, κυρά 'Ελπινίκη μου!

Τό αὐτί του Λεωνίδα πήρε τά λόγια αὐτά και πετάχτηκε γελώντας.

— Τά πρώτα του κόσμου νά λές, καπετάνισσα! είπε. Τώρα αρχίζει καινούργια εποχή. Πάει ή παλιά, εκκλίσει. Δεν έχει πιά χωριουδάκια και πολιτείες μικροσκοπικές και ταπεινά τσακώματα οικογενειακά. Πλάτηνε ό κόσμος, ή 'Ελλάδα τώρα είναι όλη ένωμένη, ή Μακεδονία κι ή 'Ελλάδα είναι ένα βασίλειο, γίνεται μεγάλο έθνος! Ξέρεις ποιά είναι τά σύνορά μας;

Η καπετάνισσα κούνησε τό κεφάλι, μά δέ μίλησε.

Η Κλειώ γελούσε. Στράφηκε ό Λεωνίδας και την κοίταξε.

— Γιατί γελάς και λόγου σου, ή άνηψιά του γενναίου Κλείτου, του 'Αράπη;

— Μήν τον λές 'Αράπη! είπε ή Κλειώ χτυπώντας τό πόδι της. Θυμώνω.

— Έτσι τον λέει κι ό 'Αλέξανδρος, είπε ό Στέφανος, μη θυμώνεις, Κλειώ. 'Ο Λεωνίδας επέμεινε' ζύγωσε την Κλειώ.

— Γιατί γελάς; της είπε. Ξέρεις ποιά είναι τώρα τά σύνορά μας;

— Εγώ ξέρω, είπε ή ξανθή 'Ιφιγένεια.

— Λέγε νά δούμε!

— Από τη μιά μεριά, προς τό βορρά, έχουμε ένα μεγάλο ποταμό, δέν ξέρω πώς τον λένε.

— Δούναδι! είπε ό Στέφανος. 'Εγώ τον είδα. Είναι αλήθεια μεγάλος σά θάλασσα.

— Κι από την άλλη μεριά έχουμε την Πελοπόννησο και την Κρήτη.

— Την πατρίδα μου! έκαμε τότε με υπερηφάνεια ή 'Αλκα, ανοίγοντας για πρώτη φορά τό στόμα της.

— Κι ύστερα; Αυτικά; επέμεινε ό Λεωνίδας.

— Έχουμε την 'Ηπειρο και την Κέρκυρα.

— Κι' ανατολικά;

— Τό Βόσπορο και τον 'Ελλήσποντο.

— Πλαντώ! φώναξε πάλι ό 'Ερμόλαος γελώντας. Σύνορα είναι αυτά; Βασίλειο είναι αυτό; Σας λέω δέ χωρούμε. Θά πλαντάξουμε!

— Μου κάνεις τον 'Αλέξανδρο και σύ! τον πείραξε ή Κλειώ. Κι ή κοσκινού τον άντρα της με τους πραγματευτάδες.

— Όλοι έσπασαν στα γέλια. 'Ο 'Ερμόλαος μάζεψε τά φρύδια.

— Δέ φταίτε έσεις, είπε' φταίω εγώ που μιλώ με γυναίκες. Πιάσε τη ρόκα, κοπέλλα μου, κάθισε στη γωνιά και μη μιλάς!

Η κυρά 'Ελπινίκη έφερε ένα λαγύνη μαύρο κρασί και ποτήρια.

— Έλάτε, είπε, νά πιήτε ένα κρασάκι, νά ζεσταθίτε και μη μολώνετε. Κάμετε άγάπη, παιδιά μου, πιήτε στην ύγεια του νέου μας βασιλιά, πολλά τά έτη του!

— Στην ύγεια του 'Αλεξάνδρου! φώναξε ό Στέφανος ύψώνοντας τό ποτήρι του. Και μιά μέρα νά τον πούν Μέγα 'Αλέξανδρο!

— Στην ύγεια του! Στην ύγεια του! φώναξαν όλοι και πετάχτηκαν όρθιοι.

— Και στην 'Ασία με τό καλό! είπε ό 'Ερμόλαος. Ώσπέρα στην πρωτεύουσα του Πέρση βασιλιά!

— Πώς λέν την πρωτεύουσά του; ρώτησε ή κυρά Μέλπω.

— Δεν ξέρω, αποκρίθηκε ό 'Ερμόλαος σηκώνοντας τους ώμους. Μά έννοια σας και θά τη μάθουμε!

Κ ε φ. 33.

— 'Αλέξανδρε, παιδί μου, είπε ή 'Ολυμπιάδα στο γιοιό της, ό δρόμος άνοιχτηκε, έγινες βασιλιάς, έχεις τώρα μεγάλη εύθνη. Πότε θά κινησης για την 'Ασία;

— Πρώτα νά στερεωθώ στην Ευρώπη, αποκρίθηκε ό 'Αλέξανδρος με σταθερή φωνή.

— Δεν είσαι στερεωμένος;

— Ακόμα, ακόμα! Οί βάρβαροι πάλι σήκωσαν επανάστασι, οί 'Ελληνες αρχισαν πάλι νά μαζεύονται έναντίον μου

κι' ό στρατηγός 'Ατταλος μ' ένα μέρος από τό στρατό δέ θέλει νά με άναγνωρίση βασιλέα. Πρέπει όλους αὐτούς νά τους δαμάσω.

Είπε, φίλησε τό χέρι της μητέρας του κι έφυγε βιαστικός.

Μάζεψε στρατό, πεζούς και καθαλάρηδες, και χύθηκε πρώτα νά υποτάξη τους βάρβαρους. Πρώτα πέρασε πάλι τά δάση, ανέβηκε τά χιονισμένα βουνά, έπεσε στους βάρβαρους και υπέταξε τις άγριες φυλές ως πέρα στο Δούναδι!

Κι' έπειτα στράφηκε στην 'Ελλάδα. Πέρασε από τά ριζοβούνια του 'Ολύμπου, μπήκε στη Θεσσαλία, διάθηκε τά Τέμπη, σκαρφάλωσε τά στενά μονοπάτια της 'Οσσας, μπήκε στη Φθιώτιδα και Φωκίδα, έφτασε τέλος στη Βοιωτία:

— Θά τιμωρήσω, είπε, σκληρά τους Θηβαίους, που μου σήκωσαν επανάστασι! Νά δούν οί 'Ελληνες ποιός είμαι!

Σά λιοντάρια ώρμησαν οί Μακεδόνες και νίκησαν κατά κράτος τό Θηβαϊκό στρατό. Μπήκε ό 'Αλέξανδρος στη Θήβα.

— Νά καταστραφεί σύρριζα, διέταξε. Μήν άγγιζετε μονάχα τους ναούς των θεών και τό σπίτι όπου κατοικούσε ό μεγάλος ποιητής ό Πίνδαρος.

Όχτώ χιλιάδες Θηβαίοι πουλήθηκαν σκλάβοι, οί άλλοι διασκορπίστηκαν. Η Θήβα εξαφανίστηκε. Αυτή που πριν από λίγα νρόνια, όταν ζούσαν ό 'Επαμεινώνδας κι ό Πελοπίδας, είχε

Σας λέω δέ χωρούμε. Θά πλαντάξουμε.

κατακτήσει την 'Ελλάδα και ταπεινώσει τη Σπάρτη, τώρα κοίτουσαν σωρός έρείπια.

— Όλες οί έλληνικές πόλεις τρόμαξαν κι' έστειλαν πρέσβεις στον 'Αλέξανδρο.

— Είμαστε δικοί σου, του μηνούσαν. Φίλοι και σύμμαχοι.

— 'Ο 'Αλέξανδρος πέρασε τον 'Ισθμό και πήγε στην Κόρινθο. 'Εκεί άπεσταλμένοι άπ' όλη την 'Ελλάδα, εκτός από τη Σπάρτη, τον άνεκήρυξαν αρχιστράτηγο των 'Ελλήνων.

Στην Κόρινθο γνώρισε ό 'Αλέξανδρος και τον περίφημο κυνικό φιλόσοφο Διογένη. Πόσα δέν είχε ακούσει γι' αυτόν! Πήρε, λέει, κάποτε μέρα μεσημέρι ένα άναμμένο φανάρι κι' έψαχνε στους δρόμους.

— Τι ζητάς, Διογένη; τον ρώτησαν.

— Έναν άνθρωπο! αποκρίθηκε.

Είχε γεννηθεί σε μιά πόλι της Μαύρης Θάλασσας, τη Σινώπη. 'Επειδή έβριζε τους άρχοντες της πολιτείας τον καταδίκασαν σε έξορία. 'Ο Διογένης πήρε τό ραβδί του κι' ένα τάσι που είχε για νά πίνη νερό:

— Κι' εγώ σάς καταδικάζω νά μένετε στη Σινώπη! είπε.

Περνώντας από ένα ποτάμι, είδε κάποιον νά πίνη νερό με τη φούστα του χεριού του. 'Αμέσως έπιασε τό τάσι που κρατούσε.

— Μπορώ ν' άπελευθερωθώ κι' από αυτό! είπε και τό πέταξε.

Γύριζε από πόλι σε πόλι μεσόγυμνος, άγριος, με τό ραβδί του. Ήταν πιά όγδόντα χρονών όταν έφτασε στην Κόρινθο.

— Θέλω νά δώ τό Διογένη τό φιλόσοφο! είπε ό 'Αλέξανδρος. Πού μένει; — Μέσα σ' ένα πιθάρι, του αποκρίθηκαν γελώντας.

Τον ώδηγησαν σ' ένα κήπο όπου ήταν ξαπλωμένος απέξω από τό πιθάρι του ό Διογένης και λιάζονταν.

— 'Ο 'Αλέξανδρος τον πλησίασε.

— Είμαι ό 'Αλέξανδρος ό βασιλιάς της Μακεδονίας, είπε ό νεαρός μονάρχης με υπερηφάνεια.

— Κι' εγώ είμαι ό φιλόσοφος ό Διογένης, ό Σκύλος!

— Ζήτησέ μου όποια χάρι θές και θά σου την κάω, είπε ό 'Αλέξανδρος με γενναιοδωρία.

— Νά παραμερίσεις λίγο από τον ήλιο, του άποκρίθηκε ό Διογένης.

Και την ώρα που όλοι οί σύντροφοι κορόιδευαν τό φιλόσοφο, ό 'Αλέξανδρος κούνησε τό κεφάλι του κι' είπε:

— 'Αν δέν ήμουν 'Αλέξανδρος θά θέλα νά είμαι Διογένης!

— 'Ο 'Αλέξανδρος γύρισε γρήγορα πίσω στη Μακεδονία. Περνώντας από τό εξακουσμένο μαντείο των Δελφών σταμάτησε. Μπήκε μέσα στο ναό, φώναξε την Πυθία.

— Θέλω ν' άνεβθής άμέσως στον Τρίποδα, της είπε, και νά μου προφητέψης αν θά πετύχ ή έκστρατεία μου έναντίον των Περσών.

— Βασιλέα μου, αποκρίθηκε ή Πυθία, είναι αδύνατον. Δεν μπορώ άμέσως. Πρέπει τρείς μέρες νά προσεύχωμαι και νά νηστεύω πριν ν' άνεθώ στο μαντικό τρίποδα.

— 'Ο 'Αλέξανδρος τότε την άρπαξε από τά μαλλιά και την κάθισε άπάνω στον τρίποδα.

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

IV

Γ'. ΚΑΤΑΚΟΜΒΕΣ: ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ

Οι κατακόμβες είναι έργα άρχιτεκτονικής, που εκτελούνται από άρχιτέκτονες και εργάτες (fossores). Στο κοιμητήριο της Δομητιάς εικονίζεται ό fossor Διογενες όρθιος, κρατώντας λύχνο στο άριστερό του χέρι και με σηκωμένη την αξίνα στο δεξιό του ώμο. Κάθε κατακόμβη — κι' έχει καθώς είπαμε πάνω από 60 μονάχα ή Ρώμη — είναι ένας υπόγειος δαίδαλος από κουφωτές γαλαρίες που εισχωρούν στο βάθος ενός βουνού ή ενός λόφου. Η εισόδός τους — ή κυρία — είναι ένας τάφος φανερός, άπ' αυτούς που συντηζόνταν κι' από τους έθνικούς, με πρόσφι από τούβλο, όπου ήταν άναγγραμμένο τό δνομα του κατόχου. 'Απ' εδώ έμπαινε κανείς στον προθάλαμο, τό άτριο (atrium), όπου όπρηκαν πεζούλια μαρμάρια για νά καθόνται οί επισκέπτες των νεκρών. Πλάι στο άτριο βρίσκονταν τό δωμάτιο του φύλακα και τό τρικλινίο που χρησίμευε για τά δείπνα των νεκρών — τά νεκροδείπνα. 'Αφού περσόη κανείς τον έξωτερικό τάφο, μπαίνει σε μιά ήσυχη καταφύγεια που οδηγεί κάτω στους υπόγειους διαδρόμους, πλατύς ένα μέτρο και ύψους μόλις περισσότερο από άνάστημα. Οί στοές αυτές (ambulacra) περιορίζονται στα πλάγια από γέρα τοιχώματα, που δημιουργούσε τό σκάψιμο μέσα σε άπύρινο σηνήθως λίθο ή στέγη τους είναι ελαφρά δολωτή σαν ανοιχτό δάτωμα με τους τοίχους στοκαρισμένους μέσα στους ατελείωτους αυτούς διαδρόμους, κάθε τόσο άπαντούμε πλάγια άνοιγματα που μάς φέρουν είτε σε σκάλες για την άνάβασι και την κατάβασι, είτε σε άλλους υπόγειους δρόμους, γιατί υπάρχουν και δυό, τρία κάποτε και πέντε πατώματα, που τό πρώτο βρίσκεται σ' ένα βάθος 7—8 μέτρων και τό τελευταίο φτάνει τά είκοσιπέντε μέτρα κάτω από την επιφάνεια. Αυτό γίνεται επειδή κι' ό χώρος πιά δέν έπαρκούσε για τις άνάγκες των Χριστιανών και οί σκαφείς δέν μπορούσαν νά προχωρήσουν πάντα κατά πός ήθελαν, άναγκασμένοι νά παρακολουθούνε τό έδαφος κι' έτσι άνεβαίνοντα ή κατεβαίνοντα παρακάτω δημιουργούσαν και άλλους δρόμους. 'Αλλοτε πάλι τ' άνοίγματα αυτά των στοών μάς οδηγούν μέσα σε ιδιαίτερα δωμάτια, τετράγωνα, έπιμήκη, πολυγωνικά, —στά νεκρικά δωμάτια— που διακόπτον κάθε τόσο τις στοές και όπου βρίσκονται οί τάφοι των έπιφανών οικογενειών. Διασκευασμένα κάποτε με πολλή επιμέλεια έχουνε τους τοίχους ντυμένους με πολύχρωμα μαρμαρά ή στολισμένους με ζωγραφιές, την όραση τους δολωτή, όπου καμμία φορά, όπως συμβαίνει και στις στοές, άνοίγεται φωταγωγός (luminaria) που χρησίμευε για τό δεισιμό. Καθ' όλο τό μακρós των υπογείων στοών, έντοιχιμένοι δεξιά και αριστερά, βρίσκονται οί τάφοι ή τόποι (locus-lculus), που λέγονται και θέσεις, ήθες, σωματοθήκες, σωροί, τύμβοι, μνήματα, μνημεία ή μεμύρια (sepulchrum, tumulus). Είναι ένας χώρος μέσα στο γύμα χώρος τετράπλευρος, όσος φτάνει για νά δεχθή ένα σώμα ξαπλωμένο' μερικói είναι σκαμμένοι βαθύτερα ώστε νά χωρούν δυό και τρία σώματα από την ίδια πάντοτε οικογένεια (locus bisomus, trisomus). Μέσα στους πλασίους τάφους τοποθετούνται κάποτε και όλόκληροι σαρκοφάγοι από μαρμαρο. Τό μπροστινό άνοιγμα των τάφων κλείνουνταν πάντα με πλάκα μαρμαρίνη και των φωτώτερων με τοίχο από τούβλο σοδαντισμένο' άπάνω στη μαρμαρίνη πλάκα ή τό έπίγραμμα έμπαινε μιά έπιγραφή (híbula) κατά τους παλαιότερους καιρούς άπλούστατη, που μνημόνευε μονάχα τόνομα του πεθάνοντος, κάποτε την ηλικία ή τό χρόνο του θανάτου του ή και διάφορα χριστιανικά σύμβολα. Μέσα στους τάφους τοποθετούνταν κατά τό άρχαιο έθιμο διάφορα μικροπράγματα, — φωταχικά ή

πολύτιμα — άνάλογα με τό νεκρό, — δοχεία, δοχτυλίδια, μετάλλια, νομίσματα — που μερικά τά έντοιχίζαν και στην έπιχρισμένη πρόσοψη, για νά ξεχωρίζεται ό τάφος από τους συγγενείς. Σήμερα όλες οί προσόψεις αυτές έχουνε καταπέσει κι' ό έπισκέπτης βλέπει έλεύθερα μέσα στο άνοιγμένο βάθος τον μικρό σωρό από σκόνη που άφίνει έπειτ' από δεκαπέντε αιώνας τό άποσυντεθειμένο σώμα. Πολύς φορές οί τάφοι είναι διατεταγμένοι όχι μόνο σε μιά όριζόντια σειρά με τό έδαφος του δαπέδου, αλλά — για οικονομία χώρου — και σε σειρές άπανωτές όπως τά συρτάρια του κομοδύ και πολλές φορές, όταν ό χώρος πλέον δέν έπαρκει, οί τάφοι σκάτονται και κάτω από τό έδαφος συχνά όμως πάνω από τον τάφο άφίνεται ένας χώρος τετράπλευρος, όποτε σκεπάζεται όχι μόνο ή πρόσφι αλλά και ή επάνω επιφάνεια του τάφου με πλάκα' συνυστερα ακόμη — κι' αυτές είναι ό χαρακτηριστικós τύπος που επικρατεί στις κατακόμβες — πάνω από τον τάφο άφίνεται μιά κοιλότητα άψιδωτή — σαν είδος ρηχής κόγχης με ίσοπέδιο βάθος' ό άψιδωτός αυτός τόπος λέγεται άρκυσόλιο (arcus-τόξο, solium-έδαφος). Η ίσοπέδη άψιδωτή επιφάνεια του άρκυσολίου προσφέρει ακριβώς για διακόσμηση διάφορες έπιγραφές, συμβολικές διακοσμήσεις και παραστάσεις εκτελεσμένες σε τοιχογραφία (alfresco) δίδουν μιά εύεραστή όψη στα άρκυσόλια. Μ' όλο που ό τύπος αυτός των κατακομβών προήλθε από την 'Ανατολή, εκεί πολύ λίγες κατακόμβες διεσώθησαν. Μεγάλες όπωσδήποτε κατακόμβες, εκτός από αυτές της Ρώμης, βρέθηκαν στη Μάλτα, τη Νεάπολι, τό Παλέρμο και τις Συρακούσες. Οί μεγάλες κατακόμβες της 'Αλεξάνδρειας καταστράφηκαν μόλις τελευταία. Τώρα δέν σώζεται πιά παρά μονάχα ένα υπόγειο κοιμητήριο παρά τό «Σεράπειο» και μερικά άλλα υπόγεια στη νεκρούπολι «'Αμφουσίς» μικρές όμως κατακόμβες και υπόγειες κρύπτες βρίσκονται σε όλη την άνατολική και βόρεια 'Αφρική, πάμπολλες στην Παλαιστίνη και τη Συρία κι' άρκετές στην Κιλικία και τη Λυκαονία της Μικράς 'Ασίας. Γενικά, κατακόμβες και μάλιστα κρύπτες και υπόγειους τάφους χριστιανικούς βρίσκουμε σ' όλες τις γύρω από τη Μεσόγειο χώρες και ιδίως στα παραθαλάσσια. Στην Αίγυπτο και στη βόρεια 'Αφρική άπαντούμε και μεγάλα πάνω από τη γη νεκροταφεία. Όλα όμως αυτά που άναφέραμε άνήκουν στους τελευταίους παλαιοχριστιανικούς χρόνους κι' ούτε έχουν καλομελετηθή. 'Εξαίρετικώς ένδιαφέροντα παλαιοχριστιανικά μνημεία μέσα στις έλληνικές χώρες έχουμε τις Κατακόμβες της Μήλου — τέλειο μικρογραφικό τύπο των μεγάλων κατακομβών της Ρώμης — που βρίσκονται στο δυτικό μέρος του χωριού Τριπύτη και στη θέσι Κλήμα. 'Αν και άνήκουν εις τον Γ' αιώνα — από τό πλήθος των τάφων που υπερβαίνουν τους 1.500, πολλοί από τους οποίους είναι μεγάλοι, για όλόκληρη οικογένεια, φαίνεται πως εξακολουθούσαν νά χρησιμεύουν ως κοιμητήρια μέχρι τον Ε' αιώνα αιώνα. Οί τάφοι, σε τόπους άρκοσώλη, φέρουν στο άψιδωτό τύμπανο σε πινακίδα έπίθετη διασκευασμένη την έπιγραφή ΕΝ ΚΩ (έν Κυρίω), μεγάλο μονόγραμμα του Χριστού και ίχνη από διακόσμηση με άνθη και λιάδους άπ' άπάνω στους οποίους κάθονται πτηνά. Πρέπει όμως από πολύν καιρό, ίσως πρό αίωνων, νά έχουν σιληθή, γιατί δέν βρέθηκε κανένα αείδολογο άντικείμενο. Τά έλαχιστα λοιπόν μνημεία βίου και τέχνης που άποκαλύφθηκαν σ' όλες αυτές τις υπόγειες κατοικίες νεκρών μάς έξαναφέρουν και πάλι στις κολλοσιαίες κατακόμβες της Ρώμης, τις μόνες που μάς διαφύλαξαν άκέραια την ιστορία της πρωτογόνου Χριστιανικής 'Εκκλησίας.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

— 'Αμέσως! πρόσταξε.

Κι' ή Πυθία του χαμογέλασε κι' είπε:

— Είσαι άνίκητος, παιδί μου!

— 'Ο 'Αλέξανδρος χάρηκε.

— Δέ θέλω τίποτα άλλο, είπε. «Είμαι άνίκητος» 'Ο λόγος σου τούτος φτάνει!

Τη γέμισε πλούσια δώρα κι' έφυγε. Όταν έφτασε στη Μακεδονία ήταν πιά χειμώνας.

— Την άνοιξη θ' άρχισή ή μεγάλη άσιατική έκστρατεία! είπε ό 'Αλέξανδρος στους δύο γέροντες στρατηγούς του, τον 'Αντίπατρο και τον Παρμενίωνα.

('Ακολουθεί)

Ο Διγενής + Αντρέας

Β'. Πώς τον εμφανίζει η λαϊκή φαντασία.

Η ήρωική μορφή του Βυζαντινού ήρωα Διγενή Ακρίτα παρουσιάζεται περίεργα μεγάλη και τρομερή μέσα στα λαϊκά τραγούδια και μέσα στις παραδόσεις. Είδαμε πως τον εμφανίζει η γραπτή Βυζαντινή Εποποιία. Μα από τον 14ον αιώνα που έγραψε η Εποποιία αυτή έως σήμερα, η λαϊκή μούσα και η παράδοση έχουν στολίσουν με νέα στοιχεία την εμφάνισή της ήρωϊκής φυσιογνωμίας του Διγενή. Και ο κάθε τόπος της Ελλάδας έχει πλάσει πλήθος παραδόσεις και στίχους για τον ήρωα.

Ας ιδούμε γοργά πρώτα τις παραδόσεις που κυκλοφορούν για τον Διγενή και κατόπιν τα άφθονα τραγούδια του «Ακριτικού» λεγόμενου κύκλου των δημοτικών μας τραγουδιών.

Σ' δόλοκληρο την Κρήτη από στόμα σε στόμα κυκλοφορεί η φήμη πως έζησε κάποτε ο Διγενής, που ήταν αντρείωμένος και που ποτέ δεν ένικηθηκε. Λένε μάλιστα πως κάποτε ο ήρωάς μας έπληθεσε καθάλα στο άλογο του από την μία άκρη μιας ροματικής στην άλλη, κοντά στην Τουρλωτή. Από την όρμη εκείνη του πηδηματός μείνανε, λένε, σε μια πλάκα τα χνάρια από τα πέταλα του αλόγου του. Γύρω στα χνάρια κυκλοφορεί και η παράδοση πως το μνήμα του Διγενή βρίσκεται εκεί κοντά, στη θεία Κερατιά.

Μα και στην Κάρπαθο μιλούν για τον Διγενή και λένε πως εκεί είναι το μνήμα του, στη θεία Μενετός.

Εξ άλλου στην Κύπρο υπάρχει μια τοποθεσία, που λέγεται «Λιγυρία του Διγενή». Εκεί υπάρχουν κάτι μεγάλα λιθάρια, που, όπως λένε, τα έριξε ο Διγενής κάποτε με το μικρό του δόχτυλο από όρες μακριά! Και τότε έριξε με τόση ευκολία — λένε — με όση ρίχνει το παιδί τα βόλια στο παιχνίδι «λιγυρία». Στη Μεσσαρά της Κρήτης λένε ότι ο Διγενής ήταν ο δυνατότερος από τους υπερφυσικούς ήρωες Σαραντάπηχους. Και προσθέτουν γι' αυτόν:

«Ο Διγενής έριχνε τους μεγάλους βράχους μακριά, όπως ρίχνουν τα κότσια όταν παίζουν τα παιδιά. Καθαλλίκευε το βουνό και καθότανε άπάνω. Γι' αυτό στις Καμάρες λένε το μέρος εκείνο «Σέλα του Διγενή». Φαίνεται η πατιά του παρακάτω στο βουνό. Εκεί έπαύσε ο Διγενής και με τ' άλλο πόδι σηπρίχτηκε στο άλλο βουνό κι' έσκυψε και ήπιε νερό από το ποτάμι πουτρεξε κάτω από τα σκέλια του. Τότες με τα γένηα του έφραξε το ποτάμι και ξεχειλίσσε και πλημμύρισε τον κάμπο της Μεσσαράς».

Υπάρχει και στη Μεσσαρά παράδοση για το μνήμα του Διγενή. Εκεί λένε πως βρίσκεται σ' ένα ψηλωμα στη Γάρφαρη. Και προσθέτουν πως είχε τόσο μεγάλο κορμί ο ήρωας, ώστε για να το χάσουν στη γη το έκοψαν σ' έφτα κρμάτια!...

Ένα πλήθος τέτοιες και παρόμοιες παραδόσεις για τον Δι-

γενή Ακρίτα κυκλοφορούν στις διάφορες ελληνικές χώρες. Μα σ' όλο τον Έλληνισμό είναι όμοια γνωστά και τα τραγούδια του Διγενή. Αφθονά απ' αυτά μικρά και μεγάλα κυκλοφορούν και τραγουδιούνται. Σ' αυτά ύμνείται ο Διγενής, μα περιγράφεται και η παλληκαριά των φίλων και των συντρόφων του: του Ανδρόνικου, των γυνών του Ανδρόνικου, του Κωνσταντή, του Γιάννη και άλλων. Μερικοί πιστεύουν πως με τ' όνομα του Κωνσταντή παρουσιάζεται ο πατέρας του Διγενή Μουσούρ ο Σύρος και με τόνομα του Γιάννη ο ίδιος ο Διγενής Ακρίτας.

Ακόμα και η μητέρα του Διγενή παρουσιάζεται στα τραγούδια ως «αντρείωμένη λιγερή» ή ως φοβερή και τρομερή «κλεφτοπούλα»...

Υπάρχουν και τραγούδια που πλέκονται γύρω στην ημιτορία και στο γάμο του Διγενή με την Εύδοκία. Υπάρχουν άλλα που εικονίζουν μονομαχίες του Διγενή ή των συντρόφων του με άλλους αντρείωμένους. Παλληκαριές και κατορθώματα, ορμητικοί πόλεμοι και ήρωϊκοί γεμίσεις αυτά τα τραγούδια.

Δεν ξεχνούν τα τραγούδια του Ακριτικού κύκλου και τον πατέρα του Διγενή και τον γάμο του με την ωραία Έλληνη. Το γραπτό έπος θεωρεί την γυναίκα του Μουσούρ πριγκίπισσα Βυζαντινή, μα τα δημοτικά τραγούδια την θεωρούν αντρείωμένη κόρη, που αντρικά ντυμένη πολεμάει τους Σαρακηνούς.

Σ' ένα λοιπόν τραγούδι η αντρείωμένη αυτή κόρη καταδιώχθηκε από τους Σαρακηνούς και κατέφυγε στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου και είπε στον Άγιο:

«Αφέντη μου Αι-Γεώργη μου, σώσε με το κοράσιο, να κάμω τάμπα σου χρυσά και τάβλα σου ασήμνια και τα έυλοκεράμια ούλο μαργαριτάρια». Έσκίσανε τα μάρμαρα κι' έμπηκε η κόρη μέσα...

Μα τώρα φθάνει κι' ο Σαρακηνός στον Αι-Γεώργη. Και ο Σαρακηνός αυτός, που είναι ο πατέρας του Διγενή, τάζει κι' αυτός, ότι μπορεί:

«Άγιε μου Γιώργη Χριστιανέ, φανέρωσε την κόρη, να βαφτιστώ στη χάρι σου, κι' εγώ και το παιδί μου, έμε να βγάλουν Κωνσταντή και το παιδί μου Γιάννη». Άνοιξαν τα μάρμαρα και φάνηκε η κόρη.

Έτσι ο Σαρακηνός Μουσούρ αιχμαλώτισε την κόρη, γίνηκε Χριστιανός και ονομάσθηκε Κωνσταντής και παντρεύθηκε την κόρη. Άλλα ο Διγενής τάχα έπηρε το όνομα Βασίλειος, όπως θέλει το έπος, ή Γιάννης, όπως θέλει το λαϊκό τραγούδι.

Σύμφωνα με το γραπτό Βυζαντινό έπος, ο Διγενής Ακρίτας επέθανε ήσυχά στο ωραίο του

παλάτι, που είχε πλάι στον Εύφρατη. Κι' όταν ψυχομαχούσε πέθανε η γυναίκα του Εύδοκία από τη λύπη της. Σύμφωνα όμως με τα δημοτικά τραγούδια, ο Διγενής πέθανε, αφού νικήθηκε σε μονομαχία με τον Χάρο.

Στις διάφορες παραλλαγές του τραγουδιού του θανάτου του Διγενή περιγράφεται και διαφορετικά ο θάνατός του. Σ' άλλες ο Διγενής, αφού νικήθηκε από το Χάρο, εαπλώνεται στο κρεβάτι του και προσμένει το τέλος του, περικυκλωμένος από τα παλληκαριά του, στα οποία διηγείται τα κατορθώματά του, ενώ σ' άλλες πάλι παραλλαγές ο Χάρος παραμονεύει παντού τον Διγενή για να τον ξεπαστρέψει. Σ' άλλα τραγούδια πάλι περιγράφεται ότι ο Διγενής χτίζει κάστρο για να μη σ' αυτό και να αποκρούσει τον Χάρο. Ούτε έτσι όμως τον αποκρούει ή τον αποφεύγει. Τον προκαλεί σε μονομαχία, μα ο Χάρος τον νικάει.

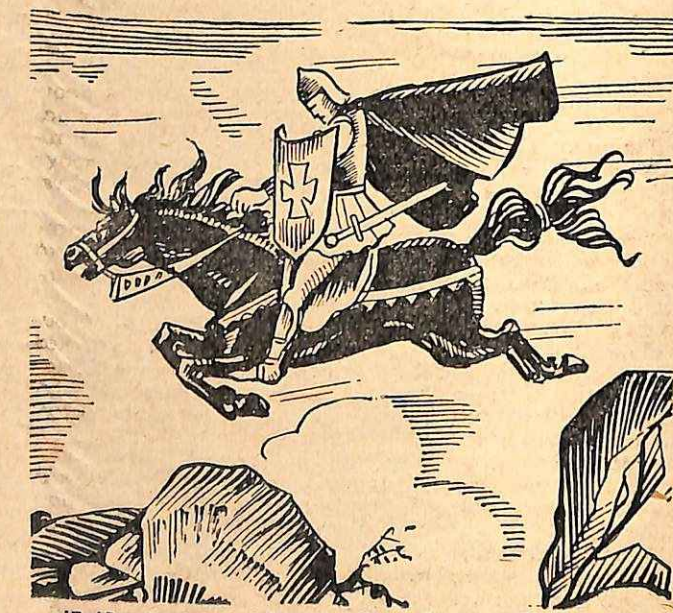
Στην Κρήτη, που ο Διγενής θεωρείται ως τεράστιος υπεράνθρωπος, υπάρχει τραγούδι για τον θάνατό του που περιγράφει πως ούτε ο Χάρος τολμά να τ' αγγίξει μαζί του, μα τον ξεπαστρέψει «με χωσία», δηλαδή τον πληγώνει παραμονεύοντας.

Και ίδου το ωραίο αυτό Κρητικό δημοτικό τραγούδι:

«Ο Διγενής ψυχομαχεί κι' η γη τότε τρομάσσει. Βροντά κι' αστράφτει ο ουρανός και σείετ' ο άπάνω κόσμος, κι' ο κάτω κόσμος άνοιξε και τρίζουν τα θεμέλια, κι' η πλάκα τον αντρίχια πώς θα σκεπάσει, πώς θα σκεπάσει τον άητό, τη γη τον αντρείωμένο».

Σπίτι δεν τον έσκεπαζε, σπήλιο δεν τον έχωρει, τ' άρη έδρασκελίζε, βουνού κορφές έπήδα, χαράκια άμαδολόγανε και ριζιμιά ξεκούνε. Στο βίτοιμα πιανε πουλιά, στο πέταμα γεράκια, στο γλάκιο και στο πήδημα τα λάφια και τ' άγρλιμα. Ζηλεύει ο Χάρος με χωσία μακρά τότε βιγλίζει

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

Έπληθεσε καθάλα απ' τη μία άκρη της ροματικής στην άλλη.

κι' ελάθωσε του την καρδιά και την ψυχή του πήρε».

Αντίθετα όμως, σύμφωνα με άλλο τραγούδι, ο Χάρος δεν έχτύπησε κρυφά τον Διγενή, μα τον ένικησε σε μονομαχία. Κατά το τραγούδι αυτό, οι φίλοι του Διγενή τον βρήκανε εαπλωμένο στον κάμπο, που βογγούσε από τους πόνους. Εκεί τους είπε να καθήσουν και τους είπε:

«Της Αραβίνας τ' άβουνα, της Σύρας τ' άλαγγάδια, που κεί συνδύο δεν περπατούν, συντρέξουν και η γη, ιδώτα εν η μία κεραία ού μη παρέλθω από του νόμου έως άν πάντα γέννηται. Ός έάν ούν λύση μίαν τών έντολών τούτων έλαχίστων και διδάξη ούτω τους ανθρώπους, έλάχιστος κληθήσεται εν τη βασιλεία τών ουρανών» δς δ' άν ποιήση και διδάξη, ούτος μέγας κληθήσεται εν τη βασιλεία τών ουρανών».

Και τότες χρόνια πούζεσα δώ στον άπάνω κόσμο κανένα δεν φοβήθησ' από τους αντρείωμένους...»

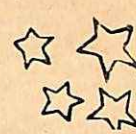
Και εαφνικά ο Διγενής είδε μπροστά του το Χάρο με μορφή μοιασάν του Άρχαγγέλου Μιχαήλ, όπως τον περιγράφει:

«Τώρα είδα έναν ξυπόλυτο και λαμπροφωμένο, πύχει το ρίσου τ' άπλουμιά, της άστραπής τ' άμτία. Με κράζει να παλαίψωμε σε μαρμαρένια άλώνια κι' όποιος νικήση από τους δυο να παίρνη την ψυχή του».

Και προσθέτει ο ποιητής:

«Και πήγαν και παλαίψανε στα μαρμαρένια άλώνια Κι' όδε χτυπάει ο Διγενής, το αίμα αούλάκι κάνει, κι' όδε χτυπάει ο Χάροντας το αίμα τράχο κάνει!».

Έτσι λοιπόν νικήθηκε ο Διγενής από τον Χάρο και πέθανε.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (14ης Ιουλίου)

Είπεν ο Κύριος τοίς έαυτού μαθηταίς: «Υμείς έστέ το φώς του κόσμου: ού δύναται πόλις κρυβήναι έπάνω δρους κειμένη: ούδ' έ καίουσιν λύχον και τίθασιν αυτόν υπό τόν μόδιον, άλλ' επί την λυχνίαν, και λάμπει πάσι τοίς εν τη οικία. Ούτω λαμψάτω το φώς ύμών έμπροσθεν τών ανθρώπων, όπως ιδώσιν ύμών τα καλά έργα και δοξάσωσι τόν Πατέρα ύμών τόν έν τοίς ουρανοίς».

Μη νομίσητε ότι ήλθον καταλύσαι τόν νόμον ή τους προφήτας: ούκ ήλθον καταλύσαι, άλλ' ά πληρώσαι. Άμην γάρ λέγω ύμιν, έως άν παρέλθω ο ουρανός και η γη, ιδώτα εν η μία κεραία ού μη παρέλθω από του νόμου έως άν πάντα γέννηται. Ός έάν ούν λύση μίαν τών έντολών τούτων έλαχίστων και διδάξη ούτω τους ανθρώπους, έλάχιστος κληθήσεται εν τη βασιλεία τών ουρανών» δς δ' άν ποιήση και διδάξη, ούτος μέγας κληθήσεται εν τη βασιλεία τών ουρανών».

* ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΔΑΜΑΣΚΟΥ *

Στην Ίερουσαλήμ, στην Αντιόχεια, στη Δαμασκό οι όπαδοί του Ίησου πλήθαιναν διαρκώς, και ο άρχιερέας έστειλε έπιτροπές να ζητήσουν απ' τόν διοικητή την καταδίωξη τών ξεθεμελιωτών της Ίουδαϊκής θρησκείας.

Ο πιό θερμός στο έργο αυτό της καταδίωξης ήταν ο Σαύλος, ο νεαρός Φιλισταίος που ένοιωθε το αίμα του να κοχλάζει σε κάθε παράθεσι του Ιεροού γραμματος και ο ίδιος ζήτησε απ' τόν Καίσαρα γραμμάτια συστατικά για να πάη στη Δαμασκό ν' άρχισή το έργο της καταδρομής.

Καθάλα λοιπόν σ' ένα άλογο άραβικό εκάλπαζε μαζί με τους συντρόφους του προς την Δαμασκό, όπου οι όπαδοί του Ίησου είχαν πληθύει. Ήταν μορφωμένος όσο λίγοι, με κρίσι σταθερή και γνώσεις πλούσιες και έπειδή ήταν Ρωμαίος πολίτης είχε την πεποίθησι πως ο έπαρχος δεν θα του άρνιόταν τη χάρι που του ζητούσε έγγραφως ο άρχιερέας — να καταδιώξη δηλαδή τους όπαδούς του Ναζωραίου.

Γεμάτος ζήλο ο Σαύλος, προχωρούσε στον έρημο δρόμο έξω απ' την πόλι, χαρούμενος γιατί ήλπιζε πως θα συντελούσε κι' εκείνος στην κατάπνιξη της έπικινδύνου αυτής αίρέσεως.

Ζέστη! Καλοκαίρι, και ο δρόμος προς την Δαμασκό μέσ' στο μεσημεριατικό λιόπυρι φαίνόταν σαν κορδέλα με πυρωμένο σίδερο που σπιθίζει κάτω από τα πέταλα του αλόγου. Μέσ' στον άκίνητο αυτόν άέρα τόν θολό από τη σκόνη, νόμιζε πως και αυτός ο χρόνος είχε πιά σταματήσει.

Ξάφνου μια άστραπη έσκισε τη θολή σκονισμένη άτμόσφαιρα, μια άστραπη, που έμπρός της φάνηκε σκοτεινός ο ήλιος. Το άλογο του Σαύλου τινάχτηκε πέρα τρομαγμένο και το θερμόαιμο άρχοντόπουλο σωριάσθηκε κατά γής. Θάμπωμένοι, περίτρομοι οι συνοδοί του, έπέζεψαν εύθους και έτρεξαν κοντά του.

Κι' ο Σαύλος έμεινε σαν κεραυνόπληκτος στη θεία έκείνη όπου είχε δει το φώς

του ήλιου να χλωμαίνει μπρός στη λάμψη του Σταυρωμένου όπως χλωμαίνει κάθε τι διασθατικό μπροστά σε ότι είναι αιώνιο και άκατάλυτο.

Άπλωσε τρέμοντας τα χέρια για να σηκωθεί, μα η δύναμής του είχε παραλύσει μπροστά στην ξαφνική αυτή δύναμι που τ' άποκαλύφθηκε. Και τα μάτια του ορθά νοιχτά, καθαρά, δεν βλέπαν πιά και δεν ξεχώριζαν μπροστά του όπως δεν βλέπομε όταν μετά τόν ήλιο πομπή σε άφώτιστο δωμάτιο.

Σηκώθηκε ψάχνοντας με τη βοήθεια ξένων χεριών. Ή ξαφνική αλήθεια πούχε άντικρύσει στής Δαμασκού τόν δρόμο τόν έμπόδιζε πιά να δει τί άλλο.

Τόσα χρόνια με το κεφάλι σκυμμένο στα βιβλία του Νόμου δεν έβλεπε τίποτε γύρω του και νόμιζε έχθρο καθέναν που δεν έμεινε κλεισμένος μέσ' στη στενή αυτή άκτίνα. Δεν είχε φαντασθή με την καλή του πίστι πως κάτι πέρα απ' το γραμμάτιο του Νόμου μπορούσε να υπάρχει και νόμιζε έχθρο τόν ίδιο τόν Θεό του, γιατί δεν τούχε μιλήσει με την ανθρώπινη του Μωυσεώς γλώσσα.

Και τώρα αυτός, ο σοφός, ο νομικός, ο γραμματεύς και μορφωμένος έπρεπε να καταφύγη στους άξεστους παράδες της Γενήσαρέτ, με την θερμή καρδιά και τη μεγάλη πίστι, για να τόν δείξουνε το μονοπάτι

Τό άπέναντι Ευαγγέλιον μάς όμιλεί περί του καλού παραδείγματος. Τό ίδανι-κώτερον καλόν παράδειγμα για να τόν μιμηθώμε μάς προβάλλει ο Κύριος ήμών Ίησους Χριστός τους μαθητάς αυτού και τα έργα των. Άποκαλεί τους μαθητάς του «φώς του κόσμου». Όχι δε μόνον τους μαθητάς του άλλ' και όλους τους άξίους του όπαδούς με τόν ίδιο όνομα τους προσφωνεί. Όλους αυτούς που έπίστευσαν και διέδωσαν τόν Ευαγγέλιόν του όνομάζει «τέκνα φωτός». Τους δίδει δε αυτό τόν όνομα γιατί αυτοί με την ζωή τους και τα έργα τους πιστεύοντας διέδωσαν την θείαν του διδασκαλίαν. Αυτός ήταν τόν πραγματικό φώς που έφώτισε τόν κόσμον. Επομένως οι μαθηταί και πιστοί όπαδοί του δικαίως και έπαξίως άποκαλούνται τέκνα φωτός. Ο Θεάνθρωπος ζητεί άπό τους όπαδούς του με τα έργα των να λάμπουν μπροστά στους ανθρώπους. Ζητεί άπ' αυτούς παντού και πάντοτε να δίδουν τόν καλόν παράδειγμα.

Γι' αυτό έπαξίως η Έκκλησία μας έδιόλεξε την άπέναντι περικοπή για να την άφιέρωση της μνήμης των Αγίων Πατέρων. Γιατί αυτοί με τόν παράδειγμα τους και την πίστι τους έγιναν η αίτια να εαπλωθή τόν άγιον τόν Θεού ευαγγέλιον σ' όλο τόν κόσμο και έπομένως να έπικρατήση η μόνη αλήθινή θρησκεία, η Χριστιανική.

Τό να γίνη καλόν παράδειγμα στους συνανθρώπους του είναι καθήκον και όπο-χρέωσις κάθε αληθινού Χριστιανού. Διά τούτο καθέναν άπό μάς, καθέναν αληθινόν Χριστιανόν, άς φροντίζη να γίνηται τόν καλόν παράδειγμα εις τους άλλους. Άς παραδώσωμε όλη μας τη θέλησι εις τόν να κάμωμεν τα παραγγέλματα της θρησκείας μας. Όλος ο βίος μας άς λάμψη μπροστά στους ανθρώπους όπως ο ήλιος. Άς μη λησμονώμε ούτε για μια στιγμή τας όποχρεώσεις μας και τόν καθήκον που έχομε άπέναντι τών πληθύνον μας και πρό πάντων άπέναντι τού Θεού. Ο βίος μας άς είναι πάντα βίος δικαίου.

της αλήθειας. Τά γραμμάτια και η μόρφωσίς του δεν ά-εζιζαν τίποτε άφού τόσον καιρό τού κρατούσαν κλειστά τα μάτια.

Έπρεπε να καταφύγη στους ταπεινούς για να μάθι από έκείνους πως μεγαλύτερη αλήθεια άπό την ταπεινότητα δεν είναι, πως όποιος θέλει νάναι πρώτος πρέπει να γίνη ο τελευταίος ύπηρετής, πως όποιος ζητά τόν Θεό δεν θα τόν βρή με τη σοφία και τόν λογικό μα με την καρδιά... γιατί ο Θεός δεν είναι άλλο από καλωσύνη και άγάπη.

Στόν δρόμο της Δαμασκού κατέβη ο Θεός ν' άναζητήση τόν άνθρωπο που έσφαλε καλή τη πίστι και παίρνοντάς τον άπ' τόν χέρι τόν τράβηξε κοντά του.

Κι' ο Σαύλος, που τάξει-δευε καλπάζοντας για να καταδιώξη τους Χριστιανούς της Δαμασκού, δεν σταμάτησε άπό τότε τα ταξίδια. Άφού ξαναύρε τόν φώς του και όνομαθήκε Παύλος, δεν έπαυε να όργωνη τη θάλασσα και την έρημο από πόλι σε πόλι, άπ' την Συρία στην Κύπρο και άπό τη Μικρασία στην Ελλάδα, άπό τη Μακεδονία στη Μάλτα και άπό την Κόρινθο στη Ρώμη, φέροντας παντού τόν καλόν μήνυμα τού έρχομού τού Μεσσία. Κι' αυτός ο άλλος διώκτης προσηλύτισαν τόσους όσους δεν προσηλύτισαν όλοι μαζί οι άλλοι άπόστολοι.

Κ. Άθανασ.

Ο ΕΞΑΙΝΙΣΜΟΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Είναι φανερό πώς κάποιο λάθος έχει γίνει. Τα δέματα θάχουν μείνει στην Κεντρική κι' έμεις νομίζουμε πως ήρθαν εδώ. Έτσι είναι. Δεν πρέπει λοιπόν, για ένα λάθος που θα διορθωθεί, να μου γυρίσης το κλειδί. Σου έχω απόλυτη εμπιστοσύνη. Κράτησέ το. Όλοι έμειναν σιωπηλοί. Κι' ο Παυλῆς, με το κλειδί στο χέρι, στάθηκε λίγες στιγμές αναποφάσιτος, στρέφοντας άργά το κεφάλι δεξιά κι' αριστερά και κοιτάζοντας τ' άλλα παιδιά με βλέμμα θολό και ταραγμένο. Και ξαφνικά ξέσπασε σε μία περίεργη κραυγή, άγρια και παραχαχτική μαζί, που δε μπορούσες να ξεχωρίσης αν ήταν φοβέρα ή κλάμα, άπειλη ή παρόνοιο.

— Θά σάς δειξω εγώ! Δε θά μου τὸ πάρετε έμένα το κλειδί! Ζηλιάρηδες! Θά σάς δειξω!

Τὰ παιδιά τὸν έβλεπαν σαστισμένα. Δεν μπορούσαν νά τὸ πιστέψουν. Νά κλαίη αὐτός! ὁ Μάγκας! Καί κοιτάζονταν μεταξύ τους με κατάπληξι.

Ὁ ὑποτομέαρχης τοῦ έσφιξε φιλικὰ τὸ υπέρστος, τοῦ εἶπε μερικά καθησυχαστικά λόγια καί διέλυσε τὴ συγκέντρωσι. Ὅταν έμεινε μόνος, κάθησε στὸ γραφεῖο κι' έμεινε ἀρεκτὴ ὥρα, ταχτοποιώντας διάφορα έγγραφα, διαβάζοντας ἢ γράφοντας. Ξαφνικά ένας ὑπόκωφος θόρυβος ἀκούστηκε κοντὰ στὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο, σάν κάτι βαρὺ καί μαλακὸ νάπεσε μέσα. Ὁ ὑποτομέαρχης σηκώθηκε κι' εἶδε ἕνα χοντρὸ δέμα, τυλιγμένο μέσα σ' ἔφημερίδες καί δεμένο με χοντρὸ σπάγγο. Χαμογέλασε, σάν νά εἶχε καταλάβει τί εἶχε μέσα, σάν νά τὸ περίμενε με πεποίθισι καί λαχτάρα. Δεν τὸ ἀνοίξε' ξέσχισε μονάχα στήν ἄκρη τὴν ἐφημερίδα κι' ἔρριξε μιὰ ματιά στίς στολές καί στίς εξαρτήσεις, πού φάνηκαν. Τὸ πρόσωπό του ἦταν φωτισμένο καί γελαστό...

Ὅταν, ὕστερ' ἀπὸ ἀρκετὲς μέρες, τὰ παιδιά εἶχαν συγκεντρωθῇ καί πάλι, μιὰ Τετάρτη, στὸν ὑποτομέα, ἦταν ὅλα με τὴ στολή τους. Καθάρτα, συγυρισμένα, περιποιημένα. Ὁ ὑποτομέαρχης τοὺς ἔρριχνε κρυφὲς ματιές καί χαμογελοῦσε. Δυσκολευόταν νά τ' ἀναγνωρίσῃ! Ἦταν τόσο ἀλλοιωτικά! Τὸ ἕνα κοίταζε τὴ στολή τοῦ ἄλλου, εἰσάχων τὸ σκούφο του, διώρθωνε τὴ γραβάτα του, βοηθοῦσε νά στέκη καλά ἢ ζώνη ἢ νά εἶναι καλὰ βαλμένες καί κουμπωμένες οἱ γκέτες. Οὔτε φωνές, οὔτε πειράγματα. «Έβλεπε ὁ ἕνας τὸν ἄλλο με κάποιαν ἐκτίμησι, με κάποιο σεβασμό, σάν νάνοιωθε πὼς ἡ στολή ἐκείνη τοὺς ἔκανε ἀνώτερος, καλύτερος, πὼς τοὺς ἔδινε ὑποχρεώσεις κι' εὐθύνες. Κι' ὁ ὑποτομέαρχης τοὺς παρακολουθοῦσε ὁλοένα με χαρούμενες ματιές.

Τοὺς μίλησε γιὰ τὸ χαραχτήρα τοῦ

ἀνθρώπου, γιὰ τὰ καθήκοντά του στὸν ἑαυτὸ του, στήν οἰκογένειά του, στήν κοινωνία. Τοὺς εἶπε γιὰ τίς ἀρετές, πού μπορεί καί πρέπει κάθε Φαλαγγίτης νά καλλιεργήσῃ μέσα του, γιὰ τὸ σεβασμὸ καί τίς ὑποχρεώσεις του στοὺς γονιούς του καί στὸ σπίτι του, γιὰ τὴν ἀλληλεγγύη, πού πρέπει νάχη πάντα στοὺς συναγωνιστές του καί σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

Τὰ παιδιά γιὰ πρώτη φορά ἄκουαν καί παρακολουθοῦσαν με τόση προσοχή. Ὑστερὰ ἔβαλαν τὸ ραδιόφωνο, τραγοῦδισαν, βγήκαν ἔξω κι' ἔκαναν ἀσκήσεις καί παιγνίδια. Μέσα στὴ φασαρία ὁ Παυλῆς φώναζε τὸ Νίκο καί τὸν Παναγιῆ, ἀποτραβήχτηκαν σὲ μιὰ γωνιά καί μίλησαν ἀρκετὴ ὥρα. Στὸ τέλος ὁ Παναγιῆς, χτυπώντας τὸν Παυλῆ στὴν πλάτη, τοῦ εἶπε:

— Σὺ μφώνοι! Καλὰ μὰς τάπες, μωρὲ Μάγκα!

Μὰ ξαφνικά, σάν νά συναισθάνηκε πὼς κάτι ἀπρεπο τοῦ εἶχε ξεφύγει, εἶπε σοβαρά:

— Ξέρεις, Παυλῆ; Περαισμένα ξεχασμένα! Μονοιασμένοι πιά εἶ; Φίλοι!

Κι' ὁ Παυλῆς τοῦ χτύπησε κι' αὐτὸς τὴν πλάτη γελώντας...

Τὸ δειλινὸ τῆς ἄλλης μέρας ὁ ὑποτομέαρχης, μπαίνοντας στὸ συνοικισμό, εἶδε τὸν Παναγιῆ καί τὸ Νίκο, μαζί καί μ' ἄλλα παιδιά τῆς Ὀργάνωσης, νά σκάβουν στὸ δρόμο.

— Τί κάνετε ἐκεῖ; Τοὺς ρώτησε.

— Σιάχνουμε λιγάκι τὸ δρόμο, εἶπε ὁ Παναγιῆς, καί κάνουμε αὐλάκι, γιὰ νά φεύγουν τὰ νερά.

— Ἀ, μπράβο! Πολὺ καλὰ κάνετε! Μπράβο, παιδιά!

— Καί ξέρετε, κύριε; Εἶπε ὁ Νίκος, λέμε νά σιάξουμε σιγά-σιγά καί τοὺς ἄλλους δρόμους, νά μὴ μένουν τὰ νερά καί νά βρωμίζουν.

Πόσο εἶχαν ἀλλάξει τώρα τὰ παιδιά!

— Καί θά φυτέψουμε καί δέντρα!

Εἶπε φωναχτὰ κάποιο ἄλλο παιδί.

— Καί θά λισιώσουμε καί τὴν αὐλὴ τοῦ ὑποτομέα!

— Καί θά κάμουμε καί γυμναστήριο!

— Καί θά πάρουμε γραμμὴ ὅλα τὰ σπίτια, νά τοὺς ποῦμε νά μὴν πετοῦν στοὺς δρόμους τὰ σκουπίδια!

Ὁ ὑποτομέαρχης τοὺς ἄκουε καί τοὺς κοίταζε σιωπηλὸς καί συγκινημένος.

— Κι' ὁ Παυλῆς; τοὺς ρώτησε. Δεν τὸν βλέπω.

— Θάρρη πιδ ἄργα, εἶπε ὁ Νίκος. Ἐχει πιάσει δουλειά στὸ ραφτάδικο τοῦ μαστρο-Γιώργη.

— Μπα; Καί τὸ σχολεῖο;

— Δεν ἔχει τὸ ἀπόγευμα σχολεῖο. Πηγαίνει τὸ πρωί.

— Καί τώρα πηγαίνει τακτικά, κύριε.

— Καί μελετᾷ! Ἐγινε καλὸς μαθητής.

Κι' ὁ Παναγιῆς, δείχνοντας τὸ σκαμμένο αὐλάκι:

— Κι' αὐτὰ ὁ Παυλῆς μὰς ἔβαλε νά τὰ κάμουμε.

Ὁ ὑποτομέαρχης ἔρριξε σ' ὅλα τὰ παιδιά ἕνα τρυφερὸ στοργικὸ βλέμμα, χαίδεψε νευρικά τὸ κεφάλι ἑνὸς μικροῦ, πού στεκόταν δίπλα του, κι' ἔφυγε βιαστικός, γιὰ νά μὴν προλάβουν τὰ παιδιά νά δοῦν τὰ μάτια του.

Εἶχαν περάσει μερικοὶ μῆνες. Ὁ ὑποτομέας εἶχε μεγαλώσει, εἶχε ἀπλωθῇ. Νοίκιασαν καί τὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ἐφεραν κι' ἄλλα ἔπιπλα, εἰκόνες, καρέκλες. Ἐκαμαν ἕναν ὠραῖο κήπο καί ἕνα μικρὸ γυμναστήριο. Ὅλα τὰ παιδιά τοῦ συνοικισμοῦ εἶχαν πιά ἐγγραφή. Κι' ὅλα ἐργάζονταν μ' ἐνθουσιασμό καί μετθαρχία.

Οἱ δασκάλοι τοῦ συνοικισμοῦ ἦταν κατευχαριστημένοι. Εἶχαν τόσο πολὺ ἀλλάξει τὰ παιδιά! Τακτικά στίς ὥρες τους, μελετημένα, φρόνιμα. Κι' ὅταν κανένα ἔκανε κάποια ἀταξία, δὲν προλάβαιναν αὐτοὶ νά ἐπέμβουν. Τὰ ἴδια τὰ παιδιά τὸ νοθετοῦσαν ἢ τοῦ ἔκαναν αὐστηρὲς παρατηρήσεις, κάποτε καί τὸ τιμωροῦσαν. Ἐνας-δυὸ δασκάλοι πῆγαν στὸν ὑποτομέαρχη ἐνθουσιασμένοι καί προσφέρθηκαν νά ἐργασθοῦν κι' αὐτοὶ στήν Ὀργάνωσι.

Τὸ ἴδιο εὐχαριστημένοι ἦταν κι' οἱ κάτοικοι, πού ἔβλεπαν ὅχι μόνον τὰ παιδιά τους ν' ἀλλάζουν, μὰ κι' ὅλη τὴ μορφὴ τοῦ συνοικισμοῦ τους. Οἱ δρόμοι εἶχαν σιαχτῇ. Στάσιμα νερά δὲν ὑπῆρχαν πιά. Παντοῦ εἶχαν φυτευθῇ δεντράκια. Καί πουθενά σκουπίδια ἢ ἄλλα πεταμένα πράγματα. Τὰ παιδιά, με τὸ παράδειγμά τους, τὴ συμπεριφορὰ τους καί τὰ λόγια τους, εἶχαν φέρει μιὰ καινούργιαν ἀτμόσφαιρα ἀγάπης, ηρεμίας, ἐργατικότητος καί τάξεως, πού ἔμπαινε σιγά-σιγά καί μέσα στίς κοιμισμένες ψυχές τῶν γονιῶν τους καί τίς τόνωνε καί τίς ξυ-

ΠΑΙΔΙΚΗ ΤΕΧΝΗ: ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ

Τὸ παιδί σχεδιάζει. Ὅταν τὸ παιδί σχεδιάζει δημιουργεῖ. Ἀνεπηρέαστο, χωρίς καμιά κατάρτισι, χωρίς τὰ στοιχεῖα τῶν μεγάλων καί κατηχημένων: τὴ προοπτικὴ, τίς ἀναλογίες, τὴ λογικὴ, τὴν ἀρμονίαν τῶν γραμμῶν καί τῶν σχημάτων, τὴ διασάθισι τῶν τόνων, τὴν ὁμοιογένεια κλπ., με μόνα ἐφόδια τὸ ἐνστικτο, τὴν παρατηρητικότητά καί τὴ φαντασία πού μπορεί νά ἔχη, ζωντανεῖται στὸ χαρτί τίς σκέψεις του. Ἐκφράζει σ' αὐτὸ ὅλη τὴν ψυχικὴ του ἀγνότητα, παρέχει σ' ὅλους μας τὴν εὐχαρίστησι τῆς χάριτος, τῆς δροσιάς καί τοῦ χιούμορ πού διακρίνουμε με τὴν πρώτη ματιά. Ὁ μεγάλος πού βλέπει ἕνα σχέδιον παιδιοῦ ἐκδηλώνει ἀμέσως μ' ἕνα χαμόγελο τὴν εὐχαρίστησί του καί ἐξετάζοντας τὸ πιότερο μένει ἐκπληκτος, πολλές φορές, ἀπὸ τίς ἀρετές του.

Ὁ τρόπος με τὸν ὁποῖον ἐργάζεται τὸ παιδί καί οἱ λύσεις πού δίνει γιὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸν ἑαυτὸν πρᾶγμα ἢ φαινόμενο, ἢ τολμηρὴ ἀρχιτεκτονικὴ καί ἡ σύνθεσι γενικά δὲν ἐκπλησσει μόνον ἀλλὰ καί παραδειγματίζει τοὺς μεγάλους ἀν αὐτοὶ τύχη νά εἶναι καί λίγο, ἀν ὅχι ὅλος διόλου, εἰδικοί.

Ἡ λογικὴ ἐκμηδενίζεται ἀπὸ τὸ παιδί ἀσυναίσθητα.

Τὸ κέντρο τῆς προσπαθείας τοῦ εἶναι νὰ πῇ καθαρά αὐτὸ πού θέλει. Π. χ. κάνει ὀρθογώνιο γυμναστήριον, γιὰ νὰ δείξῃ ὅτι εἶναι πιὺ μεγάλος, καί γύρω-γύρω τὰ παιδιά μικρά ὅχι κι' αὐτὰ ὀρθὰ ἀλλὰ ἀκτινωτὰ με κέντρο τὸν γυμναστήριον. Θέλει νὰ προσδώσῃ εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς παρατάξεως τῶν παιδιῶν σὲ κύκλο.

Τὸ ἴδιο κάνει καί με τὸ κιγκλιδοφράγμα τῆς αὐλῆς τοῦ σχολεῖου καί με τὰ δένδρα γύρω-γύρω.

Σάν σὲ κάποιοι δίνει τὸ γήπεδο τοῦ ποδοσφαίρου, ἕνα τετράγωνον σχῆμα' αἰσθάνεται ὅτι εἶσι θὰ δώσῃ τὴν ἀπλοσύ. Τοὺς ποδοσφαιριστὰς τῆς μίας ὁμάδος με τὰ κεφάλια πρὸς τὸ κέντρο καί ἀντιθέτως τοὺς ποδοσφαιριστὰς τῆς ἀντιπάλου ὁμάδος. Πιὺ ἐκφραστικώτερα δὲ θὰ μπορούσε νὰ δοθῇ ἡ ἀντιπαράταξι τῶν παικτῶν.

Ἰκανοποιεῖ τὸ παιδί τὴν πρωταρχικὴν του

ἀντίληψιν νὰ περικλείῃ στὸ σχέδιόν του ὅλη τὴν ἔννοιαν τοῦ θεματοῦς του.

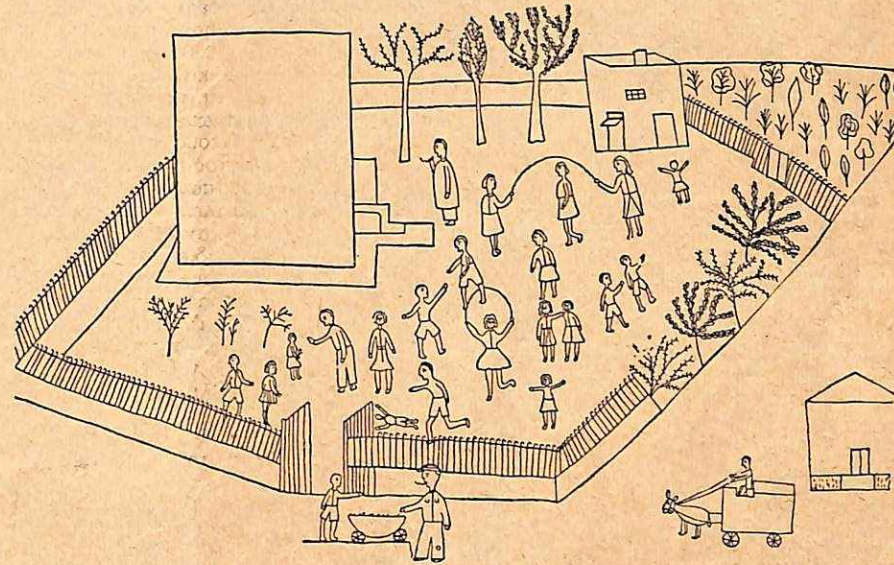
Ὁ χυμὸς τῆς τέχνης καί ἡ φρεσκάδα εἶναι φανερά στὰ παιδικὰ αὐτὰ σχέδια.

Τότε τὸ παιδί ἔχει αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα, ὅταν, ὅπως ἀνεφερα, ἐργάζεται ἀνεπηρέαστο. Θάναι πιότερο δημιουργικὴ ἢ ἀπόδοσις του, πιότερο φανερὲς οἱ παραπάνω ἀρετές ὅσο πιότερο ἐλεύθερο ἀφεθῇ νὰ ἐργασθῇ.

Ἐμεῖς οἱ μεγάλοι, πού ἔργο μας εἶναι νὰ ἐνισχύσουμε τὸ παιδί, θὰ δημιουργήσουμε ἀτμόσφαιρα γελαστὴ καί χαρούμενη σ' αὐτό.

κάθε ἄλλο παρὰ αὐστηροὶ καί σχολαστικοί, πολλές φορές θὰ προσπαθῶμε νὰ γίνουμε ἕνα με τὴν παιδικὴ ψυχὴ, ἐνῶ συγχρόνως θὰ τὸ καθοδηγήσουμε, θὰ σταθούμε κοντὰ του, θὰ τοῦ κινήσουμε τὴ φαντασίαν, τὴν παρατηρητικότητά του καί τὸ ἐνδιαφέρον του καί ἔτσι σὲ ἀπόλυτα φιλικὸ περιβάλλον θὰ μὰς δώσῃ ἕνα ἔργο ἀπὸ τὸ ἐγὼ του, ἀπὸ τὸν κόσμο του με χαρακτηριστὰ τὴ χαρὰ, τὴ δροσιά καί τὴν ἐξυπνάδα.

Γ. ΜΟΣΧΟΣ, ζωγράφος
Καθηγητὴς τῆς Παπαστρατείου Δημ. Σχολῆς

«Τὸ γειτονικὸν σχολεῖον». (Σχεδιάσμα τῆς Φαλαγγίτισης Μαργαρίτας Κοτροκῆ, μαθητρίας δημοσίας ἐπαγγελματικῆς σχολῆς, ἐτῶν 13).

φέρῃ μιὰ χαρὰ, εἶχε γίνῃ πιά τόσο ἀναπητὸς κι' εἶχε τόσο ἐπιβληθῇ! Μὰ ὁ Παυλῆς, ἀνένδοτος, ἔλεγε ὁλοένα: «Δὲ γίνεται! Δὲ γίνεται! Βάλτε τὸν Νίκο, πού εἶναι καλὸ κι' ἄξιον παιδί!».

— Ναί, τὸ ξέρω, μὰ εἰς εἰς πιδ κατὰλληλος, Παυλῆ! Θά σὲ κάμω λοχίτη καί πρῶτο ἐπιτελῆ, γιὰ νὰ μωρῆς νά με ἀντικαθιστᾷς.

— Ὅχι! Ὅχι! Δὲ μπορεί νά γίνῃ αὐτό! Δεν ἐπιτρέπεται νά γίνῃ!

— Δεν ἐπιτρέπεται; Πῶς δὲν ἐπιτρέπεται; Ἀφοῦ ἔχω συνεννοηθῇ με τὴν Κεντρική;

— Ὅχι γι' αὐτό. Εἶναι καί κάτι ἄλλο... καίτι ἄλλο πού δὲν τὸ ξέρετε. Κι' ἡ φωνὴ του χαμῆλως τρεμουλιαστή.

— Κάτι ἄλλο; Ποιὸ Παυλῆ;

Ὁ Παυλῆς ἔσκυψε τὸ κεφάλι κι' ἔμεινε σιωπηλός. Ἦταν φανερό πὼς ὑπόφερεν, ἀγωνιζόσε. Σὲ λίγο, με φωνὴν σπασμένην κι' ἀταχτῇ:

— Θυμᾶστε τίς στολές καί τίς ἐξαρτήσεις;

— Καί τί σημασία ἔχει αὐτό; Τὸ ξέρω: Τίς εἶχες πάρει καί τίς γύρισες. Πάει, τέλειωσε πιά αὐτό!

Ὁ Παυλῆς τὸν κοίταξε κατὰπληκτος, ζαλισμένος.

— Τὸ ξέρατε;

— Τὸ ἤξερα, παιδί μου, μὰ ἤξερα καί γιὰ πιδ λόγο τίς πήρες. Δεν ἐφανταζόσουν πὼς ἀνάμεσα στοὺς τρεῖς βαθμοφόρους, πού θὰ τοὺς ἔδιναν τίς στολές, ὁ πρῶτος θὰ ἦσιν ἐσύ. Δεν εἶν' ἔτσι;

Ὁ Παυλῆς ἔγνεψε: ναί.

— Καί ζήληφες γιὰ μιὰ στιγμὴ' φαν-

τάστηκες πὼς ἐσένα δὲ θά σὲ θεωροῦσα ἄξιον γιὰ βαθμοφόρο, καί γιὰ ν' ἀντιδράσης ἔκρυψες τίς στολές. Δεν εἶν' ἔτσι;

Ὁ Παυλῆς ἔκαμε πάλι με τὸ κεφάλι: ναί.

— Ἀδίκησες ὅμως τὸν ἑαυτὸ σου. Γιατί στὸ βάθος ἦσουν καλὸ παιδί, Παυλῆ, κι' ἐγὼ τὸ κατάλαβα ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ. Καί τὸ ἔδειξες ὕστερα τόσο ὠραῖα!

Ὁ Παυλῆς ἐξακολουθοῦσε νά τὸν ἀκούη καί νά τὸν κοιτᾷ ζαλισμένος. Καί ξαφνικά γέρνει στὰ γόνατα τοῦ ὑποτομέαρχη, παίρνει τὸ χέρι του κι' ἀρχίζει νά τὸ φιλᾷ μ' ἀναφυλλήτα.

Ἐκεῖνος τοῦ χαίδεψε τὰ μαλιά, σηκώθηκε σιγά-σιγά καί πέρασε στὸ διπλανὸ δωμάτιο. Ὁ Παυλῆς ἔμεινε στήν ἴδια θέσι, γεμμένος στὸν καναπέ, με τὸ πρόσωπο μέσα στὰ χέρια, σιγοκλαίοντας.

Ἀκούε τὴ φωνὴν τοῦ ὑποτομέαρχη πίσω ἀπὸ τὴν πόρτα, σάν νὰ ἐρχόταν ἀπὸ πολὺ μακριά, χωρίς νὰ ξεχωρίζῃ λόγια. Μὰ ξαφνικά ἄκουσε δυνατὲς φωνές καί χειροκροτήματα καί τοῦ φάνηκε πὼς ἀνάμεσα σ' αὐτὲς ξεκαθάριζε τ' ὄνομά του: «Ὁ Παυλῆς! Ὁ Παυλῆς!» Ἀνασηκώθηκε. Καί ζαλισμένος ἀκόμα, ταραγμένος, εἶδε ν' ἀνοίγῃ ἡ πόρτα καί σάν μέσα σ' ὄνειρο νά προχωροῦν θαμπές καί γελαστὲς οἱ μορφές τοῦ ὑποτομέαρχη, τοῦ Παναγιῆ, τοῦ Νίκου, τῶν ἄλλων συναγωνιστῶν.

— Μπράβο, Παυλῆ! Ἀέσιος! Ἀέσιος! Νά μὰς ζήσης!

Μελῆς Νικολαΐδης

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

ΥΠΟ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

17. (Συνέχεια)

Η θρησκεία της αγάπης όμως δεν τους άλλαζε καθόλου βάρβαρα φυσικά που την ώρα της μάχης φανέρωναν σ' όλη την αγριότητα.

Ο Βλαδίμηρος είχε έρθει από τη μακρινή του πατρίδα για μισθοφόρος, ρογιαστός όπως τους έλεγαν, μα στο δρόμο τον βρήκε κάποιο άτυχημα, κουτσάθηκε από το ένα πόδι κι' έτσι κρίθηκε άκαιρος για τούτη τη δουλειά. Μη έχοντας τί να κάνει, πήγε στα λιμανάκια του Βοσπόρου και της Προποντίδος κι' έδινε χέρι σε κείνους που φόρωναν και ξεφόρωναν πράματιες κι' έκανε μαζί κι' επίδειξη της δύναμης του σηκώνοντας φορτία που γρειάζονταν δυο και τρεις άντρες. Από κεί τον σύστησαν στη Χρυσοθέριαν.

Ο Βλαδίμηρος τόσο άφωσώθηκε σ' αφεντικά του που καθώς έλεγαν οι κακές γλώσσες θα ήταν πρόθυμος, αν λόγου χάρη η περίπτωση το καλούσε, να θυσιάσει γι' αυτά ακόμα και τη σωτηρία της ψυχής του.

Οι γνωστοί του σπιτιού έλεγαν στη Χρυσοθέριαν γελώντας να βάλει μια επιγραφή στην εξώπορτα: «Φυλαχτήτε από το Βλαδίμηρο», για να μη βρίσκονται ξαφνικά μπροστά του οι ξένοι και κόβει το αίμα τους... Απάνω γάτω δηλαδή όπως έκαναν οι παλαιοί Ρωμαίοι στα εξοχικά τους σπιτία άμα είχανε κανένα αγριόσκυλο που ήταν φάθος να έσκιση τους ανήλικους επισκέπτες.

Όσο είχε και τις αδυναμίες του ο Βλαδίμηρος, και η μεγαλύτερη ήταν που αγαπούσε με πάθος το κρασί. Δίχως άλλο στην απλόικη του φαντασία ο παράδεισος θάμοιαζε με κάτι υπόγειες ταβέρνες που βρίσκονταν στους κεντρικούς δρόμους των έμβολων. Εκεί μέσα στο δροσερόν ήσκιο και τη μυρουδιά του μούστου άνοιγε η καρδιά του, θαρρείς, και γινόταν καλόβολος σά μικρό παιδάκι... Έλεγε ιστορίες της πατρίδας του, τσάτρα πάτρα, μισά Έλληνικά μισά στη γλώσσα του, που έκανε τους μικροήδες να ξεκαρδίζονται στα γέλια. Πρόσεχαν όμως με κάθε τρόπο να μη τον θυμώσουν, γιατί τότε από παιδί γινόταν πάλι άγριο αρκούδι, έσπαζε ό,τι εύρισκε μπροστά του — γής Μαδιάμ — κι' αλλοίμονο σε κείνον που έπεφτε στις χερούκλες του. Μια δολέκρη περίπολος δεν μπορούσε να τον κάμη

καλά. Σε τέτοια περίπτωση πήγαιναν και φώναζαν επειγόντως το Μιχαήλ. Μονάχα ή παρουσία αυτού του μπορούσε να τον ξαναφέρει στα λογικά του.

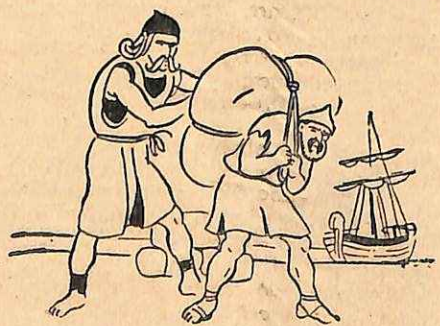
Για το Μιχαήλ είχε λατρεία. Γιατί; Αφορμή δίχως άλλο στάθηκε στην αρχή το ότι ο γυιός της Χρυσοθέριανας τον φιλοδωρούσε με τόσο απλοχεριά και καλωσύνη που δεν είχε ταίρι της. Αφωσιώθηκε από σύμφωνο. Υστερα ή άφωσώση τούτη του έγινε συνήθεια και στο τέλος, όπως συμβαίνει πάντα, κατάντησε μια ανάγκη της καρδιάς του, να πούμε, που δεν είχε τίποτα το υλικό. Γιατί ο Βλαδίμηρος και στη φωτιά ακόμα αν του έλεγες να πέση για το γενναίο αρχοντόπουλο θα τόκανε χωρίς να λογαριάσει τίποτα.

Τούτον λοιπόν πήγε ζητώντας ο Μιχαήλ.

— Βλαδίμηρε, του είπε, έτοιμάσου... Θά βγούμε μαζί.

Ο Βαράγγος χωρίς να ζητήσει καμιά εξήγηση πήρε ένα φανάρι και μια χοντρή βέργα και τον ακολούθησε.

Ο δρόμος ήταν σκοτεινός κι' έρημος. Στις κεντρικές πλατείες και τους έμβολους από καιρό σε καιρό περνούσε καμμία συνοδεία αρχοντική. Μαγκλαθίτες μπροστά με δαδιά, πίσω οι άρχοντες καθάλα ή σε λεκτίκια κι' ύστερα πάλι σωπή, σκοτάδι κι' έρημια. Κάπου-κάπου ακούονταν φωνές και τραγούδια από κάτι υπόγειες ταβέρνες που έμεναν ανοιχτές και πέρα από τα μεσάνυχτα. Ξένοι ναυτες περαστικοί από τη Βασιλεύουσα και στρατιώτες άδειοι και αλήτες λογής λογής, ύποπτα στοιχεία των μεγάλων κέντρων σπαταλούσαν εκεί τις οικονομίες τους ή τ' άνομα κέρδη τους. Από τις ταβέρνες τούτες μπορούσε να στρα-

Βοηθούσε στα λιμάνια τις μεταφορές.

τολογήση κανείς ανθρώπους πρόθυμους ν' αναλάβουν το κάθε τι. Πολλές πολιτικές ταραχές που είχαν άφορη προσωπικά συμφέροντα οργανώθηκαν σε τέτοια κέντρα και κακουρήματα ακόμα και συμφωνίες παράνομες γι' αυτό κι' ανάμεσα στους πελάτες που έσκυβαν μπροστά στα γεμάτα ποτήρια, δίχως άλλο βρίσκονταν και μεταμορφωμένα όργανα του Έπαρχου που προσπαθούσαν να ψαρέψουν πληροφορίες ενδιαφέρουσες για την έξουσία. Το κρασί, βλέπεις, λύνει τις γλώσσες και ρίχνει πέρα τη μάσκα.

Υστερα οι ταβέρνες τούτες ήταν ένα είδος πρακτορεία και μάλιστα διεθνή πρακτορεία. Οι Βενετοί και οι Γενουάτες ναυτες μπορούσαν να σε πληροφορήσουν τί εμπόρευμα ζητιέται σε κάθε λιμάνι και τί τιμή βρίσκει, ποιά πέρασμα θαλασσινό είναι επικίνδυνο, αν οι δρόμοι της Ανατολής είναι ανοιχτοί, ποιά ξινισμένα και πότε επιδρομές και τόσα άλλα ακόμα πολιτικά νέα που έφταναν με δυο λέξεις, χοντροκομμένα, σαν έπισημα άνακοινωθέντα να πούμε, όλα τούτα έδωτά μάθαινες με λεπτομέρειες και γαρνιτούρες πολλές φορές δλότελα παραμυθένιες μα ως τόσο πολύ χαρακτηριστικές.

Σ' ένα τέτοιο κέντρο απ' έξω σταμάτησε ο Μιχαήλ.

Μπροστά στην πόρτα έπεφτε ένα βαρύ σκέπασμα από καραθόπανο χρωματιστό. Το παραμέρισε και βρέθηκε στην κορφή μιας πέτρινης σκάλας με όκτώ-δέκα σκαλοπάτια. Εκεί κάτω μέσα σε θαιπότ φως ξεχώρισε πολλούς ανθρώπους καθισμένους γύρω από κάτι μακρυά χοντροκομμένα τραπέζια. Τραγουδούσαν, φώναζαν, χειρονομούσαν. Βαρεία μυρουδιά από φαγητά, κρασί και χνώτα ανθρώπινα σε χτυπούσε εϋτς κατάστηθα κι' έπρεπε να σταθής λίγο ως που να συνθησής. Στο βάθος ένα μακρύ τζάκι όπου έθραζαν χύτρες λογής-λογής... Ασπροι άχνολι άνέβαιναν εκείθε... Κάτι πηχτό και υγρό, θαρρείς, σέρνονταν παντού.

Καθώς μεμιάς θρέθηκε εκεί ο Μιχαήλ από τον ανοιχτό μυρωμένο αέρα της άνοιξης και την άστροφώτιστη νύχτα, είχε την εντύπωση πως μπήκε σ' έναν άλλο κόσμο δλότελα διαφορετικό. Τούτοι οι άνθρωποι που σκύβουν σαν αποθλακωμένοι από τη ζάλη του κρασιού κι' αφήνουν άναρθρες κραυγές χωρίς λόγο, δουλεύουν σ' ένα δαίμονα, θαρρείς, σκληρό που δεν κρατά μονάχα το κορμί τους μα και την ψυχή και το πνεύμα τους στην πιο ντροπερή σκλαβιά.

— Βλαδίμηρε, είπε σιγά ο Μιχαήλ, εϋ που ξέρεις καλά τα κατατόπια βρές κάποιο μέρος να καθίσουμε' μα νάμαστε μόνοι.

Ο Βαράγγος δεν περίμενε και τίποτα άλλο. Κατέθηκε με μεγάλα βήματα σταθερά, έσπρωξε από δω, παραμέρισε από κεί και τράβηξε ίσια σε μια γωνιά παράμερη και άδεια.

Μερικοί έκαμαν να μουρμουρίσουν κάτι, μα άμα είδαν με ποιόν έχουν να κάμουν ξαναγύρισαν στο κρασί και στην κουβέντα τους.

Ένας άνθρωπος ζωσμένος με πέτινη μπροστέλλα πλησίασε:

— Τί όρίζουν οι άρχοντοι; ρώτησε.

— Κρασί, απάντησε ο Μιχαήλ κι' έρ-

Λυκούργος

Έκ μαρμαρίνης προτομής της Φαρνεσιανής συλλογής (μουσείου Νεαπόλεως).

Βρισκόμαστε στον 9ον αιώνα πρὸ Χριστού. Ο λαός της Σπάρτης φθείρεται και εξαντλείται από τις έριδες του. Φανερό πως κάτω από τις συνθήκες αυτές ο λαός της πόλεως αυτής δεν θα μπορούσε να μεγαλοουργήσει. Χρειάζεται ένα χέρι σιθερό, μια διάναση μεγάλη, για να επιβάλει την τάξη και την ομόνοια, έτσι που να μπορεί ο λαός να προχωρήσει στα μεγάλα του πεπρωμένα.

Τότε παρουσιάστηκε ο Λυκούργος. Ήταν ή ώρα του. Το φαινόμενο αυτό, το φαινόμενο δηλαδή να παρουσιάζεται ο ένδεειγμένος άνθρωπος στην κατάλληλη στιγμή, δεν είναι φαινόμνο σπάνιο στην ιστορία της ανθρωπότητας. Πολλά είναι τα παραδείγματα στην ιστορία και ιδιαίτερα στην ιστορία της δικής μας, και σε περίοδο ύψιστης καταπτώσεως του λαού, βρέθηκε κάποιος δυνατός και μεγάλος που παίρνοντας στα χέρια του

Παράλληλα με τις άλλες συγγραφόμενες πληροφορίες για την καταγωγή του, είναι άλλες συγγραφόμενες και οι πληροφορίες για την καταγωγή της νομοθεσίας του. Όλες οι σχετικές παραδόσεις είναι άδριστες και συγκεχυμένες. Κατ' άλλους, ή νο-

την έξουσία άνώψωσε ένα λαό από το βάραθρο της συμφοράς και της καταπτώσεως.

Ένας τέτοιος ήταν κι' ο Λυκούργος για την Σπάρτη και σε μια τέτοια εποχή εμφανίσθηκε. Για τον Λυκούργο, τον σπουδαίο αυτό Νομοθέτη, στον όποιον ή Σπάρτη όφειλε το μεγαλείο της, δεν ξέρουμε και πολλά πράγματα. Η φυσιογνωμία του είναι τυλιγμένη μέσα στο μύθο και στην παράδοσι, όπως συμβαίνει πολύ συχνά για όλες τις μεγάλες φυσιογνωμίες. Οι ίδιοι οι Σπαρτιάται φαίνεται ότι δεν ήξεραν πολλά πράγματα για την καταγωγή του Λυκούργου και περιωρίοντο, όπως λέγει ο Ηρόδοτος, να τον λατρεύουν σαν Θεόν. Ο Πλούταρχος και ο Πανυσανίας πολύ λίγες πληροφορίες μας δίδουν για την καταγωγή του. Ο Ηρόδοτος μάς πληροφορεί ότι άνηκε στην βασιλική οικογένεια των Αλγιάδων και ο Αριστοτέλης ότι άνηκε στο γένος των Εύρυπωντιδών. Κατά τον Ηρόδοτον ήτο έπιτροπος του Λεωού, κατά δέ τον Αριστοτέλην ήτο άνεψιός του Χαρυλάου. Από τις άλλες συγγραφόμενες πληροφορίες βγαίνει το πιθανόν συμπέρασμα ότι κατά την διάρκεια που ο Λυκούργος νομοθετούσε είχαν έπιτύχει ν' ανασταλή ή ισχύς των δύο βασιλικών οίκων που κυβερνούσαν την Σπάρτη, και ότι ή Κυβερνητική έξουσία είχε συγκεντρωθεί στα χέρια του.

Παράλληλα με τις άλλες συγγραφόμενες πληροφορίες για την καταγωγή του, είναι άλλες συγγραφόμενες και οι πληροφορίες για την καταγωγή της νομοθεσίας του. Όλες οι σχετικές παραδόσεις είναι άδριστες και συγκεχυμένες. Κατ' άλλους, ή νο-

μοθεσία του δεν ήταν παρά χρησμοί του Απόλλωνος, τους όποιους έδωκεν εις τον Λυκούργον ή Δελφική Πυθία, κατ' άλλους δέ ήτο προϊόν της Κρητικής νομοθεσίας και της μελέτης των ήθων και έθιμων διαφόρων λαών που έπεσκέφθη πρην νομοθετήσθ ο Λυκούργος.

Όπως όποτε, όταν τεθούν κατά μέρος οι παραδόσεις και οι θρύλοι και προσπαθήσει κανείς άνάμεσα απ' αυτούς να ξεχωρίσει την πραγματικότητα, το πιθανότερο συμπέρασμα που καταλήγει είναι ότι ο Λυκούργος ήτο μια άπό τας ισχυρότερας φυσιογνωμίας της αρχαίας Ελλάδος. Έπηρεασμένος από την μελέτη της Μινωικής νομοθεσίας, ή οποία αν και άγνωστή σήμερα, στην εποχή του δεν θά ήταν άγνωστη, και άποφασισμένος να δώσει στο λαό και την πατρίδα του νέες κατευθύνσεις, έπέδωσε μια βαθεία κοινωνική μεταβολή που έντρεψε την ός την εποχή του επικρατούσα τάξη πραγμάτων στην πατρίδα του. Η μεταβολή αυτή, που έστηριζε κυρίως στην ισσοπολιτεία, σήαω στην όποια και είχε βασισθεί το άπό πολλού την εποχή εκείνη εξασφαλισμένο Μινωικό Κράτος, έδωκε νέες δυνατότητες στο λαό της Σπάρτης και διέγραψε τά νέα του πεπρωμένα.

Δεν μπορούμε βέβαια να παραδεχθούμε ότι ή μεταβολή εκείνη όπληρεν έργο αποκλειστικό του Λυκούργου. Αυτός έθεσε τις βάσεις και χάραξε τον δρόμο. Οι γενεές που ήκολούθησαν τις τροποποίησαν και τις συνεπλήρωσαν. Ο Λυκούργος έθεσε τον θεμέλιο λίθο και ή νομοθεσία του σ' ένα κυρίως απέβλεπε σκοπό. Στην όργάνωση της δωρικής κοινότητας κατά τέτοιον τρόπο, όστε να

παύσουν οι αιματηρές συγκρούσεις, με την διαλλαγή των διαφόρων τάξεων. Ώς ποιά σημείο οι νόμοι που έδωκε στην Σπάρτη ο Λυκούργος όπληραν ή γνώση Λυκούργειος νομοθεσίας της Σπάρτης δεν είναι άπολύτως γνωστό. Φυσικό είναι οι μεταγενέστερες γενεές να παρεξέκλιναν της αρχικής νομοθεσίας του Λυκούργου, να την προσήρμοσαν περισσότερο στις ανάγκες που προήλθαν από την εξέλιξη και να την κατέστησαν περισσότερο έλαστική. Το γεγονός αυτό δεν μειώνει την σημασία του έργου του Λυκούργου. Υπήρξε το πνεύμα που ένεπνευσεν ένα λαό. Και γι' αυτό δεν είναι άδικο οι Σπαρτιάται αν, λησμονώντας την ανθρώπινη προσωπικότητα του, τον ελάτρευαν ως Θεό. Οι μεγάλοι άνθρωποι να δώση στο λαό και την πατρίδα του νέες κατευθύνσεις, έπέδωσε μια βαθεία κοινωνική μεταβολή που έντρεψε την ός την εποχή του επικρατούσα τάξη πραγμάτων στην πατρίδα του. Η μεταβολή αυτή, που έστηριζε κυρίως στην ισσοπολιτεία, σήαω στην όποια και είχε βασισθεί το άπό πολλού την εποχή εκείνη εξασφαλισμένο Μινωικό Κράτος, έδωκε νέες δυνατότητες στο λαό της Σπάρτης και διέγραψε τά νέα του πεπρωμένα.

Οι λεπτομέρειες της Λυκούργειος νομοθεσίας δεν έχουν σήμερα παρά ιστορική σημασία. Έκείνο που κυρίως ενδιαφέρει είναι οι βάσεις του έργου του, που ήταν ή εϋνομία που επέδωκε, ή κοινωνική επανάσταση με την όποιαν κατώρρωσε να συμπληρώσει τά άντιμαχόμενα φύλα, να επιβάλει την θαυμαστήν εκείνην σχετικήν ισοπολιτείαν, που ύπήρξε το βάθρο πάνω στο όποιον έστηριχθή το Σπαρτιατικό μεγαλείο, και ή άσπληρτης της κοινωνικής άνετροφής που έχάλυθε την Σπαρτιατικήν ψυχήν.

I. N. ΒΙΣΤΑΚΗΣ

ριξε ένα άσημένο νόμισμα άπάνω στο τραπέζι.

Ο Βλαδίμηρος που δεν μπορούσε ακόμα να καταλάβη ποιά λόγο είχε τούτη ή νυχτερινή έξοδο κοίταξε εσθνιασμένος τον άφέντη του μ' όλο που ποτέ δεν ζέταζε το γιατί, όταν τον πρόσταζαν κάτι. Ο Μιχαήλ δεν τον άφηκε περισσότερο να περιμένει.

— Βλαδίμηρε, θέλω άνάμεσα σ' όλους αυτούς να μου βρής τρεις ζητιάνους ή ό,τι νάναι... μα κουρελήδες.

Κι' έπειδή ο δούλος έστεκε σαν άποσβολωμένος...

— Δεν κατάλαβες; τον ρώτησε. Νά, έδω πέρα εϋ έχεις πολλές γνωριμιές. Δεν είναι έτσι; Λοιπόν κοίταξε καλά γύρω-γύρω... διάλεξε τρεις τέτοιους που σοϋ λέω και φέρε τους έδω. Πές τους: 'Ο άφέντης μου σάς θέλει για μια δουλειά που θά κερδίσετε χρήματα. Τίποτ' άλλο.

Κείνη την στιγμή πλησίασε πάλι ο κάπελας κι' άπλωσε πάνω στο τραπέζι μια πηλίνη καράφα κρασί και κάτι μεγάλα τάσια από το ίδιο υλικό... Έφερε ακόμα και τά ρέστα από το άσημένο νόμισμα. Μα ο Μιχαήλ τού άκαμε νόημα να τ' κρατήσει.

Αυτό φαίνεται τον ύποχρεωσε σε τέτοιο σημείο που έσκυψε και χαιρέτησε στη σειρά μια δυο τρεις φορές βάζοντας σύγκρατα το χέρι στο μέρος της καρδιάς' ύστερα πήρε το θάρρος να ρωτήσει:

— Αν μπορώ σε τίποτα να βοηθήσω

τ' αρχοντόπουλο, εϋ ό δ άσημαντος και ταπεινός, θά τό λογαριάσω για μεγάλην μου καλοτυχία.

Και πλησιάζοντας πιο πολύ ψιθύρισε στο αυτί του Μιχαήλ:

— Κάθε δουλειά θέλει και τον άνθρωπό της' κι' άνάμεσα σ' αυτούς που βλέπεις βρίσκονται άνθρωποι για κάθε δουλειά.

Ο Μιχαήλ τούδωσε άλλο ένα άσημένο νόμισμα και του ύποσχέθηκε άκόμα δυο αν του βρή κείνο που ζητούσε.

— Τρεις κουρελήδες... άπόρησε ο κάπελας... Όπως θέλει ο άρχοντας μου... Μ' αν πρέπη νάχουν κάτι τίποτ' άλλα χαρίσματα έξον απ' αυτό, τότες νά τό έρω για να διαλέξω τους καλύτερους.

— Δεν μου χρειάζονται οι ίδιοι, μα τά ρούχα τους. Κατάλαβες;

— Και βέβαια, άρχοντόπουλό μου, και βέβαια κατάλαβα. Ός που ν' άνοιγοκλείσετε τα μάτια θά κάθωνται έδω αντίκρυ σάς.

Ο Μιχαήλ έχυσε κρασί στο τάσι του Βλαδίμηρου.

— Πιές, του είπε, πιές λίγο για να συνέλθης. Φαίνεται δλότελα άποσβολωμένος. Δίχως άλλο πρέπει να εϋχαριστήσω την τύχη μου που βρέθηκε τούτος ο ύποχρεωτικός άνθρωπος γιατί αλλοιώς θα θά κατάφερα τίποτα.

Στό διπλανό τραπέζι άρχισε κάποιος να τραγουδά με βραχνή μπάσα φωνή ένα σατυρικό τραγούδι:

Ήρθε ένας χοντρός καραδοκώρης που άραξε στη σκάλα της «Ψαμμάθου» και σούφερε χαρίσματα άνοιξε την πόρτα σου να τον καλω-

[σορίσης.

Τέτοια τραγούδια γύριζαν πολλά στα λαϊκά στόματα από τότες που ή Θεοφανώ από φαγητή κόρη κάπελα άνέβηκε στο θρόνο του Βυζαντίου. Τίποτα δεν έλεγαν στα φανερά, μα ο καθένας καταλάβαινε το κρυφό τους νόημα. Κάποτε τ' άκουε κανείς από πληθος δλόκληρο να τραγουδούντα όπως στον 'Ιππόδρομο λόγου χάρη στις μεγάλες συγκεντρώσεις. Η έξουσία έκανε πως δεν άκουε και ο λαός χαιρόταν έτσι την έλευθερία του και έσοπούσε με τον πιο άκακο τρόπο:

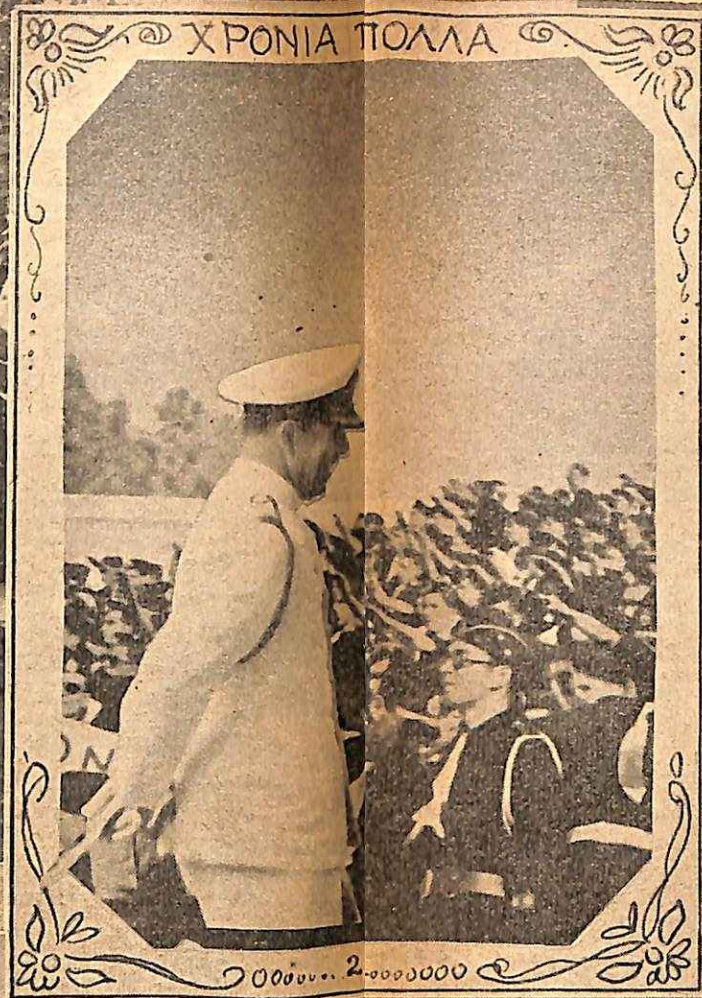
Η βραχνή φωνή προχώρησε σε δεύτερη στρόφη:

Ποιός είδε κόρη κάπελα παιδιά ντυμένη στο χρυσάφι σκύβουνε και τη χαιρετούν κι' αυτή καθάλα καμαρώνει.

Άλλη φωνή συνταίριασε με την πρώτη πιο δυνατή κι' έτσι το τραγούδι άκούστηκε πάνω απ' όλο το θόρυβο που γινόταν εκεί κάτω. Όταν ήρθε ή σειρά να πουν και τό τσάκισμα όχι πιά δυο μα δέκα είκοσι μικροήδες από διάφορα μέρη της ταβέρνας σμίξαν τις χοντροφωνές τους:

Φέρετε κρασί να πιούμε. Κι' όλα έμεις θά σάς τά πούμε.

(Άκολουθεί)

1) Φαλαγγίται Κομοτινής ασχολούμενοι εις άθλητονοσιακά έργα. 2) Οί Φαλαγγίται όλης τής Ελλάδος υπέβαλον τας εύχάς των εις την Α Β Υ. τόν Διάδοχον Παύλον επί τή όνομαστική του έορτή. 3) Σκαπάνισσες Άθηνών παρακάλουθούσαι τό Κουκλοθέατρον τής Π. Δ. Θ. Α. 4) Σκαπανείς και Σκαπάνισσαι Άμυνταίου Φλωρίνης 5) Η ποδοσφαιρική όμάς τής Ε.Ο.Ν. Άρτης. 6) Φαλαγγίτισσαι Παιανίας (Λιόπεις) 7) Φαλαγγίται και Σκαπανείς Ποταμού Κερκύρας. 8) Φαλαγγίτισσαι Μακρυχωρίου Χρυσουπόλεως.

«Κοινωνία, αί όποιαί έμφο-
ρουνται έξ όλοκλήρου από τό
αίσθημα ότι αποτελούν έν σύ-
νολον και βαδίζουν πρός τόν
άγιον σκοπόν τής άλληλεγγύης,
αυταί είναι εκείναι, αί όποιαί
συγκροτούν Έθνη μεγάλα και
ισχυρά!».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,
Άγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,
Κάποιος σοφός τής "Απω Άνατο-
λής, από κείνους πού άντλησαν τή σο-
φία τους όλοι οί σοφοί και όλες οί
θρησκείες είπε: «Άνθρωπε μοίρασε
τή χαρά σου μέ τόν πλανό σου, γιά
νά γίνη διπλή χαρά. Μοίρασε τή λύπη
σου γιά νά γίνη μισή λύπη!»
Είναι μία αλήθεια άναμφισβήτητη,
μία σοφία πολύ βαθειά! Μπορεί κα-
νείς αναλύοντας τις μικρές αυτές φρά-
σεις νά γράψη τόμους μεγάλους και
πολυσήμαντους. Έμείς θυμηθήκαμε
μόνο αυτή τήν αλήθεια γιά νά στηρί-
ξουμε άπάνω της τά λόγια του Άρ-
χηγού μας, πού έμμεσα έχουν πολλή
σχέσι μέ τά παραπάνω. Και παραθέ-
σαμε τά λόγια του αυτά στη μικρή
μας σημερινή γραφή κουθεντούλα
γιατί είναι επίκαιρα και σάν προ-
γραμματικά σ' όλες του τις πράξεις.
Είναι σάν νά πούμε ή όμολογία τής
πίστεώς του, τό ιδεολογικό πρόγραμ-
μα τής κατευθύνσεώς του.

Σ τήν άρχή τής έβδομάδος τμήματα
τής Ε. Ο. Ν. από τούς διαφόρους ύπο-
τομείς επισκέπτονταν τά σπιτία τής
συνοικίας των και μοίραζαν τις υπεύ-
θυνες δηλώσεις γιά τή λήψι των δελ-
τίων τροφίμων. Έδιναν εύγενικά ά-
παντήσεις στά έρωτήματα, συμβού-
λευαν και εξηγούσαν. Όλες βέβαια
θά ξέρετε τή σημασία του δελτίου αυ-
τού σήμερα.
Ο πόλεμος έφθασε έξω από τήν
πόρτα μας και ή φρόνησι μάς έπι-

βάλλει νά πάρουμε μερικά προφυλα-
κτικά μέτρα. Και μεις ως οικοδόσοι-
νες θά κάνουμε τό ίδιο πού κάνει τώρα
τό Κράτος μας, άν μάς παρουσιάζον-
ταν κάποια ανάγκη. "Αν μάς έλεγαν
ξαφνικά. Δέν ξέρουμε πότε θά μάς
φέρη ό βουτυράς μας τό βούτυρο. Θά
κοιτάζαμε νά έλαττώσουμε όσον τό
δυνατόν τή χρήσι του είδους αυτού,
μεταχειριζόμενες ίσως και περισσότε-
ρο λάδι ως πού νά μάς φέρουν τό νέο
βούτυρο. Κι' όπως μία οικοδόσοινα
φροντίζει μέ πολλή περίεργη γιά τήν
έπάρκεια τής διατροφής τής οικογε-
νείας της, απαραίλλαχτα κι' ένα Κρά-
τος μέ καλή και νοικοκυρεμένη διοί-
κησι.

Τό δελτίο είναι ένα είδος προφυ-
λάξεως.
Άφ' ότε τούς μεμψιμοιρους νά γκρι-
νιάζουν και νά λένε ίσως άνοησίες.
Κι' άν ή μητέρα σας ή ή αδελφή σας
άρχίζουν νά φοβούνται ότι θά στερη-
θούν κάτι στο νοικοκυριό τους, δώστε
τους σεξ εύλογα νά καταλάβουν,
ότι είναι ή μεμψιμοιρία άρνησι και
ότι φανερώνει άδυναμία χαρακτήρος
και ψυχής.

Τονώστε τις σεξ μέ τή δική σας δύ-
ναμι και αίσιοδοξία. Κι' άν μάς λάξη
ανάγκη κάποτε πρέπει νά τήν περά-
σουμε χωρίς παράπονο. Γιατί ή γρί-
νια και ή μεμψιμοιρία δέν μάς αφή-
νουν νά κατεβάσουμε ήσυχα και τή
μουσική πού έχουμε. Έπειτα δέν έχει
τόση σημασία τό χαμόγελό μας κι' ή
καλή μας διάθεσι στις εύτυχισμένες και
εύάρεστες στιγμές τής ζωής, όσο αξίζει
σέ μία δύσκολη και στενή έποχή.

Έπειτα τό δελτίο αυτό δέν δόθηκε
μονάχα σέ μάς και στην οικογένειά
μας. Δόθηκε σ' όλη τήν Άθήνα και
θά δοθής σέ λίγο σ' όλόκληρη τήν Έλ-
λάδα από άκρου σέ άκρο. Τό δελτίο
αυτό πού κρατάμε στα χέρια μας εί-
ναι σάν ένα σοβαρό συμβόλαιο τής
κοινής τύχης μας μέ όλο μας τό λαό!
Όλα τά υλικά αγαθά—όσο είναι ά-
νάγκη σήμερα νά διανεμηθούν μέ τά-

ξι και προσοχή—θά μοιραστούν έξ
ΐσου μέ αύστηρη δικαιοσύνη σέ πλού-
σιους και σέ φτωχούς. Κανείς πού θά
μπορή νά διαθέτη περισσότερα λεπτά
δέν θά μπορέση και νά άποθηκεύση
περισσότερα αγαθά. Είναι τό δελτίο
λοιπόν μία έγγυήσι κι' ένα ντοκου-
μέντο γιά τήν άλληλεγγύη του λαού
μας. Θά μοιράζουμε τά υλικά μας ά-
γαθά δίκαια και ίσα. Υπάρχουν πολ-
λά, θάχουμε όλοι όσα θέλουμε, υπάρ-
χουν λιγώτερα, θάχουμε όλοι λιγώ-
τερα.

Μοιρασμένη τή χαρά, μοιρασμένη
και τή λύπη.

Γι' αυτό τό δελτίο άς γίνη στά χέ-
ρια μας ένα διαβατήριο γιά τήν ίσα-
νική χώρα τής λαϊκής μας άλληλεγ-
γύης.

Ποτέ μέ γραφτά και μέ λόγια δέν
θά μπορούσαμε νά φθάσουμε ως αυ-
τού, όσο τώρα μέ τήν εξάσκηση, γιά
τό συναίσθημα αυτό τής άλληλεγγύης
και τής κοινής τύχης. Και είναι άγιος
ό σκοπός αυτός, γιατί αυτός όπως
λέγει ό Άρχηγός μας δίνει κοινωνίες
πού συγκροτούν έθνη μεγάλα και
ισχυρά.

Άς τό πάρουμε λοιπόν έτσι τό ζή-
τημα κι' άς σήσουμε κάθε τυχόν δυσ-
θυμία πού φύτρωσε άθελα στην καρ-
διά μας. Τό δελτίο μάς έγγυάται όχι
μονάχα τή διατροφή τής οικογενείας
μας, αλλά μάς άσκει πρός τή μεγί-
στη των λαϊκών άρετών, τήν άλλη-
λεγγύη πού ποτέ από τά βιβλία δέν
μπορέσαμε νά μάθουμε και πρό παν-
τός νά εφαρμόσουμε. Πολλές φορές
από ανάγκη ξεπήδησαν μεγάλα όφέ-
λη γιά τή ζωή των λαών. Μιά είναι
και ή σημερινή μέ τό δελτίο. Μας κά-
νει πιό γερούς και πιό σταθερούς,
γιατί μάς κάνει άλληλέγγυους. Μας
γεμίζει πίστι πρός τούς "Ηγέτας του
Κράτους μας, γιατί σήμερα βλέπου-
με άπτά τή φροντίδα γιά όλους
μας χωρίς εξαίρεσι και τή δικαιοσύνη
του χωρίς μεροληψία.

Σ. Κ.

Η εύλογία τής γής μας

"Ίσως νά μη σάς ενδιαφέρουν ποτέ τά δελτία τής
γεωργικής παραγωγής τής χώρας μας. "Ίσως νά μη
ρίξατε ποτέ σας μία ματιά σέ αριθμούς και δελτία γε-
ωργικά. Κι' όμως πόσο μεγάλη σημασία έχουν κι' αυτά
και πόσο μάς άνακουφίζουν τήν ψυχή και μάς δίδουν
τούς φόβους στις τωρινές κακές έποχές, πού κάθε χώρα
θά ήθελε νά είναι ατάρκτης. Τώρα πού άρχισε τό ψωμί
νά μάς δίνεται μέ δελτίο δέν είναι άσκοπο από τήν άλ-
λη μεριά νά πληροφορηθούμε πώς ή γή μας, ή άγαπη-
μένη μας έλληνική γή, έρχεται καλή και βολική νά
μάς βοηθήσι στις δύσκολες μέρες μας. "Ο άγροτικός
κόσμος, πού γιά τήν άνύψωσί του και τή διαφώτισή του
φροντίζει τόσο πολύ ό καλός μας Κυβερνήτης, άγά-
πησε τώρα έξαιρετικά τή γή αυτή και τήν περιποιεί-
ται. Κι' αυτή άνταποδίδει τή φροντίδα αυτή και τά χάδια.

Η Έλλάς σήμερα χάρις στο πρόγραμμα τής Κυ-
βερνήσεως δέν θά στερηθή τό άπολύτως άναγκαίο, τό
ψωμί της. Σύμφωνα μέ τις προβλέψεις των ειδικών ή

Γιά νά γίνη ή πρόχειρη αυτή ύφαν-
τική χρειαζόμαστε ένα τελάρο (γιά
τελάρο μπορεί νά χρησιμοποιηθή τό
ξύλινο περιθώριο μιάς πλάκας, μία
κορνίζα στενή κλπ.), μία σαίτα του
φιλέ, όχι λεπτή, και χρωματιστά μαλ-
λιά ή μετάξια του ίδιου πάχους πάν-
τοτε.

Άρχίζουμε κατά τόν έξής τρόπον:
Τοποθετούμε πάνω στο τελάρο τά
στημόνια περνώντας τα πάνω από τις
δυό άπέναντι πλευρές του και φρον-
τίζοντας, ώστε τά νήματά τους νά εί-
ναι πάντοτε ζυγά, και νά μένη άρκε-
τό διάστημα (περίπου 3 εκ.) δεξιά
και άριστερά από τά στημόνια ως τις
πλευρές του τελάρου, γιά νά περνά
ελεύθερη ή σαίτα.

Γιά στημόνια μπορεί νά χρησιμοπο-
ήσουμε περισσότερα χρώματα από ένα,
τά όποια θά συνδυάσουμε άνάλογα μέ
τό γούστο μας, ό κόμπος όμως του
ένώματος των δύο χρωμάτων θά φρον-
τίζουμε ώστε νά πέφτη πάνω στην κορ-
νίζα του τελάρου. Δέν πρέπει νά εί-
ναι πολύ πυκνά τοποθετημένα τά στη-
μόνια, γιατί δέν γίνεται καλό τό ύ-
φαντό, πάντως όμως πρέπει νά φρον-
τίζουμε οί άποστάσεις τους νά είναι
κανονικές.

Υφανσις. Γεμίζουμε τή σαίτα μέ
όποιο χρώμα καλλι θέλουμε, από τά
χρώματα των στημονιών (καλόν είναι
νά άρχίσωμεν τήν ύφανσι μέ τή σειρά
των χρωμάτων πού ακολουθήσαμε στα
στημόνια). Δένουμε τήν άκρη του μαλ-
λιού στην δεξιά άκρη του τελάρου και
άρχίζουμε νά ύφαινουμε παίρνοντας ένα

πάνω ένα κάτω τά στημόνια. Κατά
τόν τρόπον αυτόν στο τέλος τής σει-
ράς θά δούμε πώς τά στημόνια πού
ήταν από τό κάτω μέρος του τελάρου
ήρθαν από πάνω. Γιά νά γυρίσωμε θά
περάσωμε στο ύφάδι μας πάνω από τό
ξύλινο περιθώριο. Η δεύτερη σειρά
είναι πολύ εύκολη, γιατί δέν χρειά-
ζεται νά περάσωμε ένα-ένα τά στη-
μόνια. Όταν ή πρώτη σειρά είναι κα-
νονικά δουλεμένη, δηλαδή ένα πάνω
ένα κάτω τά στημόνια, τότε στη δεύ-
τερη σειρά ή σαίτα βρίσκει άνοικτό
δρόμο από τό κάτω μέρος του τελά-
ρου, όπως στον ύφάδι μας πάνω από τό
ξύλινο περιθώριο. Τή δεύτερη
και τις έπόμενες σειρές τις τακτοποι-
ούμε κοντά στις προηγούμενες μέ ένα
άραίο κτένι.

Όταν ύφαινουμε από τό χρώμα αυ-
τό όσο θέλουμε, περνούμε στη σαίτα
μας άλλο χρώμα και συνεχίζουμε ως
τό τέλος τής δουλειά μας κατά τόν
ίδιο τρόπο, αλλάζοντας στις κανονι-
κές άποστάσεις τ' άνάλογα χρώματα,
κι' έδω πρέπει νά φροντίσωμε οί κόμ-
βοι των δύο χρωμάτων νά πέφτουν πά-
νω στην κορνίζα του τελάρου.

Τά σχέδια πού μπορούμε νά επιτύ-
χουμε στη δουλειά αυτή είναι γραμ-
μές φαρδιές, στενές ή καρρέ μικρά
και μεγάλα.

Όταν τελειώση ή δουλειά μας, τά
ύφάδια πού περάσαμε πάνω από τό
τελάρο τά κόβουμε ίσια και τά δένουμε
κρόσια.

Κατά τόν ίδιο τρόπο μπορούμε νά
ύφαινουμε και κασκόλ, μέ τήν διαφο-
ρά ότι τό τελάρο μας θά είναι στενό-

μακρο και άνάλογο μέ τό φάρδος και
τό μήκος πού θέλουμε νά δώσωμε στο
κασκόλ. Κατά τήν ύφανσι όμως έδω
ή σαίτα δέν θά περνά πάνω από τά
πλάνα ξύλα του τελάρου, αλλά θά
γυρίζη άμέσως, γιά νά σχηματίση τήν
οβυία. Γιά νά διατηρούμε πάντα τό
ίδιο πλάτος στο ύφαντό μας, τό συγ-
κρατούμε συχνά μέ κλωστές, στις
πλευρές του τελάρου.
Στήν επάνω και κάτω άκρη του
ύφαντου θά κάνουμε τά κρόσια.

Υπαιθρο

"Όσες φορές κι' άν μιλήσουμε γιά
τό υπαιθρο, όσα κι' άν γράψουμε γιά
τόν φρέσκο άγέρα και γιά τόν ήλιο,
πάλλ δέν θά μπορούμε νά τονίσουμε
άρκετά τις καλές ιδιότητες πού έχουν
όλα αυτά γιά τήν υγεία μας.

Γι' αυτό άς μην αφήνουμε καμιά
εύκαιρία άνεμεταλλευτη. Άς βγαί-
νουμε όσο και όπως μπορούμε στο
υπαιθρο. Άς προσπαθήσουμε μόνο τό-
ρα στην άρχή νά μην έκτεθούμε από-
τομα στον ήλιο, πράγμα πού μπορεί
νά μάς κάμη κακό, νά μάς προξενή-

ση εγκαύματα, νά μάς φέρη πυρετό
και ήλλασι. Σέ όλα μας άς είμαστε

μετρημένες, σάν γνήσιες άπόγονοι έ-
κείνων πού είχανε ως άρχή τό «μη-

δέν άγαν» και «πάν μέτρον άριστον».
Άς μη τό ξεχνούμε λοιπόν και στο
ηλιόλουτρό μας. Έδω σάς παραθέτου-
με και δυό νόστιμα κουστούμια γιά
τή δουλειά αυτή. Μπορούν νά φορε-

Τά παρκέ σας

Τώρα πού τά χαλιά σηκώθηκαν και
τά παρκέ μας έμειναν γυμνά, χρειά-
ζεται νά τά σκεφθούμε και νά τά πε-
ριποιηθούμε κάπως.

«Τά πατώματα, είπε κάποιος για-
τρός, είναι έξαιρετοι φορείς μικροβί-
ων». Γι' αυτό πρέπει νά διατηρούνται
όσο μπορεί περισσότερον καθαρά. Τό
καλύτερο απ' όλα πρέπει νά είναι
παρκεταρισμένα. Τά κερωμένα πατώ-
ματα διατηρούνται καλύτερα από τά
πατώματα τά σκέτα. Είναι υγιεινότε-
ρα, γιατί άπορροφούν λιγώτερη σκό-
νη, τό κέρωμα τά προφυλάσσει από
τμήν υγρασία, ή δέ τερεβινθίνη ή περι-
εχομένη εις τό άνκοστίκ, πού τά κε-
ρώνουμε, παίζει ρόλον άπολύμαντικού.
Πατώματα από σκληρό ξύλο είναι τά
πλέον κατάλληλα διά παρκέ, γιατί σ'
αυτά μπορούμε νά επιτύχουμε λεία
και γυαλιστερή επιφάνεια, ή όποια
κοντά στα άλλα, δίνει τόση εύμορφία.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΒΕΡΓΙ

Ήταν μιά φορά ένας πραγματευτής που είχε τρεις θυγατέρες. Αυτός ο πραγματευτής έκανε εμπόριο με τις 'Ινδίες.

Σάν κίνησε καμιά φορά να πάη για τις 'Ινδίες, τόν παρεκάλεσαν οι τρεις θυγατέρες του, ή μιά να της φέρη ένα φόρεμα 'Ινδικό, ή άλλη ένα φακιόλι κι ή μικρότερη, το χρυσό βεργί. Και τόν καταράστηκαν, αν δεν τούς τὰ φέρη να μὴ κινήσῃ τὸ καράβι του.

Σάν πήγε λοιπόν στις 'Ινδίες ἀγόρασε διάφορες πραγμάτειες ὅσες ἤθελε, καὶ πήρε καὶ τῶν δυὸ θυγατέρων του ἐκεῖνα πού τοῦ ζήτησαν. Μόνον τῆς μικρότερης τὸ χρυσὸ βεργὶ λησμόνησε.

Καθὼς κίνησε νὰ φύγῃ ἀπ' τὴς 'Ινδίες, μ' ὅλο πὺ ἦταν καλὸς καιρὸς, δὲν κινουσε τὸ καράβι του. Τότες κάθονταν καὶ συλλογιζόνταν, κ' ἕνας χωριάτης πὺ πέρασε ἀπὸ κοντὰ τοῦ τὸν ρωτᾷ γιὰτ' εἶν' ἔτσι συλλογισμένος. Ὁ πραγματευτὴς δὲν τοῦ εἶπε τίποτε. Ὁ χωριάτης βλέποντας τὴ σιωπὴ τοῦ πραγματευτῆ, τοῦ λέει:

— Στοχάσου, μὴν ἔταξες τίποτε.

Ὁ πραγματευτὴς στοχάστηκε, καὶ θυμήθηκε τότες, ἐκεῖνο πὺ εἶχε τάξει τῆς θυγατέρας του· καὶ ρωτᾷ τὸ χωριάτη νὰ τοῦ πῇ ποῦ βρίσκεται τὸ χρυσὸ βεργί;

Ὁ χωριάτης τοῦ ἔδειξε ἕνα δρόμο καὶ τοῦ εἶπε νὰ περπατήσῃ τρεῖς ὥρες, κ' ἐκεῖ εἶναι τὸ χρυσὸ βεργί. Ὁ πραγματευτὴς ἔκανε ὅπως τοῦ εἶπε ὁ χωριάτης, κ' ἀφοῦ περπάτησε τρεῖς ὥρες, πῆγε σ' ἕνα τόπο, κ' ἐκεῖ ρώτησε. Καὶ τοῦ ἔδειξαν ἕνα παλάτι καὶ τοῦ εἶπαν, πῶς αὐτοῦ μέσα εἶναι τὸ χρυσὸ βεργί, κ' αὐτὸ τὸ χρυσὸ βεργί δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸ βασιλόπουλο. Αὐτὸς φοβήθηκε σάν τοῦ εἶπαν πῶς εἶναι τὸ βασιλόπουλο. Ὑστερὰ ὅμως θάρρυνε, καὶ πῆγε ἴσια σὺ παλάτι, καὶ ζήτησε τὴν ἀδελφὴ ἀπὸ τὸ βασιλιά νὰ μὴ μέσα, κ' ὁ βασιλιάς τοῦ τὴν ἔδωσε. Καὶ σάν τὸν ρώτησε ὁ βασιλιάς τί θέλει, τοῦ εἶπε πῶς ἤθελε νὰ μιλήσῃ μὲ τὸ βασιλόπουλο. Ὁ βασιλιάς τὸν πῆγε σὺ δωμάτιο πὺ κάθονταν τὸ βασιλόπουλο, καὶ τὸ βασιλόπουλο τὸν ρώτησε τί τὸ ἤθελε. Κ' ἐκεῖνος τοῦ ὡμολόγησε ὅλα ὅσα τοῦ εἶπε ἡ θυγατέρα του. Τότες τὸ βασιλόπουλο τὸν παίρνει καὶ τὸν μπάζει μέσα σ' ἕνα δωμάτιο, ὅπου εἶχε πολλές ζωγραφίες, καὶ τὸν ρωτᾷ:

— Εἶναι ἡ θυγατέρα σου τόσο ὁμορφὴ ὅπως αὐτές;

Κ' ἐκεῖνος τοῦ εἶπε:

— Ποῦ! εἶναι χίλιες φορές ὁμορφότερη ἀπ' αὐτές.

Τότες τὸν ἔμπασε σ' ἕνα ἄλλο δωμάτιο, πὺ εἶχε ζωγραφισμένη κάποια πὺ τὴν εἶχε ἰδεῖ σὺ ὕπνῳ τοῦ πῶς θὰ τὴν πάρῃ γυναίκα, καὶ τὸν ρωτᾷ:

— Εἶναι τόσο ὁμορφὴ ἡ κόρη σου;

Κ' αὐτὸς τοῦ εἶπε:

— Αὐτὴ ἡ ἴδια εἶναι!

Τότες τὸ βασιλόπουλο τοῦ ἔδωσε ἕνα γράμμα, κ' ἕνα ποτήρι, κ' ἕνα

δαχτυλίδι, νὰ τὰ δώσῃ τῆς θυγατέρας του. Κ' ὁ πραγματευτὴς τὰ πήρε καὶ πῆγε σὺ καράβι του. Κ' εὐθὺς τὸ καράβι κίνησε, κ' ἔφυγε γιὰ τὴν πατρίδα του.

Σάν ἔφτασε σὺ σπίτι του, τὸν ρώτησαν οἱ θυγατέρες τοῦ:

— Ε, πατέρα, μᾶς ἔφερες ἐκεῖνα πὺ μᾶς ἔταξες;

— Σᾶς τάφερα, τοὺς εἶπε, κ' ἔβγαλε κ' ἔδωσε καθεμνὴς τὸ τάξιμο. Ἐδωσε καὶ τῆς μικρῆς τὸ γράμμα, τὸ ποτήρι καὶ τὸ δαχτυλίδι, πὺ τοῦ εἶχε δώσει τὸ βασιλόπουλο. Κ' αὐτὴ τὰ πήρε καὶ πῆγε καὶ κλείστηκε μέσα σὺ δωμάτιό της, κ' ἀνοίξε τὸ γράμμα καὶ τὸ διάβασε καὶ εἶδε νὰ τῆς γράφῃ, πῶς ὅταν τὸν χρειάζεται νὰ βάζῃ μέσα σὺ ποτήρι νερό, κ' ὕστερὰ νὰ βάζῃ τὸ δαχτυλίδι μέσα σὺ νερό, καὶ νὰ λήῃ τρεῖς φορές: «Ἐλα, ἔλα, ἔλα, χρυσὸ μου βεργί!» καὶ τότες αὐτὸς θὰ ἔρχεται σάν περιστέρι, θὰ νίβεται σὺ νερό καὶ θὰ γίνεται ἄνθρωπος. Τότες κ' αὐτὴ ἔκανε καθὼς τῆς ἔγραφε, κ' ἤρθε τὸ περιστέρι, κ' ἀφοῦ κολύμπησε σὺ νερό, ἔγινε ἄνθρωπος. Κ' ἀφοῦ κουβέντιασαν πολλὴν ὥρα, κολύμπησε πάλι σὺ νερό, κ' ἔγινε περιστέρι, κ' ἔφυγε. Καὶ φεύγοντας τῆς ἔφησε ἕνα καρύδι καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ τσακίσῃ κ' ὅ,τι βρῇ μέσα νὰ τὸ φορέσῃ. Καὶ σάν ἔφυγε αὐτὸς, τσακίσε τὸ καρύδι καὶ βρῆκε μέσα μιά φορεσιὰ σωστὴ, πὺ εἶχε ζωγραφισμένο τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἀστρά.

Τὴ ντύθηκε αὐτὴ τῆ φορεσιά καὶ βγήκε ἔξω. Σάν τὴν εἶδαν οἱ ἀδερφές της, θαύμασαν κ' ἄρχισαν νὰ τὴν ρωτοῦν, καὶ τὴν ἐφθόνησαν. Αὐτὴ ἔκανε πάλι τὸ ἴδιο, καὶ πάλι ἤρθε ὁ χρυσοθεργῆς, κ' ὅταν ἔφυγε, τῆς ἔφησε ἕνα μοσχόκαρυδο καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ τσακίσῃ καὶ ὅ,τι βρῇ μέσα νὰ τὸ φορέσῃ. Κ' ἀφοῦ ἔφυγε τὸ περιστέρι, τότες τσακίσε τὸ μοσχόκαρυδο κ' ἤρθε μιά φορεσιά πὺ εἶχε ζωγραφισμένη τὴ θάλασσα μὲ τὰ κύματα, καὶ ντύθηκε καὶ βγήκε ἔξω. Πάλι θαύμαζαν οἱ ἀδερφές της, σάν τὴν εἶδαν, καὶ τὴν φθόνουσαν ἀκόμη περισσότερο. Πάλι αὐτὴ ἔβαλε τὸ δαχτυλίδι μέσα σὺ ποτήρι μὲ τὸ νερό καὶ εἶπε: «Ἐλα, ἔλα, ἔλα χρυσὸ μου βεργί!» Κ' ἤρθε καὶ κολύμπησε σὺ νερό κ' ἔγινε ἄνθρωπος. Σάν ἔφυγε, τῆς ἔφησε πάλι ἕνα οὐκο, καὶ τῆς εἶπε νὰ τὸ κόψῃ, κ' ὅ,τι

Καὶ καθὼς ἔμακρυναν οἱ ἄλλες, αὐτὴ τὸ ἔμασε ὅλο καὶ τῶς αὐτὴ μέσα σὺ σακκούλι, καὶ πῆγε σὺ σπίτι, καὶ πῆρε τὸ κλειδί ἀπ' τὸ δωμάτιο τῆς μικρῆς — ἐπειδὴ τὴν εἶχε παραμονέψει καὶ ἔφερε πὺ τῶς αὐτὸ κλειδί — κ' ἀνοίξε τὸ ντουλάπι, κ' ἀφοῦ πῆρε τὸ ποτήρι καὶ τὸ γιόμισε νερό, ἔρριξε καὶ τὸ δαχτυλίδι μέσα. Μονάχα πὺ ἡ μικρότερη εἶχε ἕνα μαχαίρι, καὶ λησμόνησε καὶ τὸ ἔφησε πᾶνω σὺ ποτήρι, κ' ὅταν εἶπε, «ἔλα, χρυσὸ μου βεργί», ἤρθε τὸ βασιλόπουλο καὶ κολύμπησε, μὰ καθὼς ἔκανε νὰ σηκωθῇ, κόπηκε ἀπ' τὸ μαχαίρι.

Αὐτὴ σάν εἶδε τὸ αἷμα μέσα σὺ νερό, στενοχωρήθηκε, ἀφῆνι τὸ ποτήρι μὲ τὸ αἷμα μέσα σὺ ντουλάπι καὶ φεύγει, καὶ πῆγε κ' ἀντάμασε τὴς ἀδερφές της. Κ' ὅταν γύρισαν πίσω, πῆγε ἡ μικρὴ μέσα σὺ δωμάτιο, κ' ἄρχισε νὰ λήῃ:

«Ἐλα, ἔλα, ἔλα χρυσὸ μου βεργί!» Καὶ καθὼς πῆγε νὰ πάρῃ τὸ ποτήρι, τὸ βλέπει γεμάτο αἷμα. Κλαίει, φωνάζει, ἀχ τί ἔπαθα! Σάν ἔκλαψε πολὺ, βγήκε ἔξω. Κατάλαβε ὅμως πῶς τὸ ἔκαναν οἱ ἀδερφές της, καὶ πηγαίνει σὺν πατέρα της καὶ τοῦ λέει: Πατέρα, νὰ μοῦ κόψῃς μιά φορεσιά φράγκικη καλὴ καλὴ, καὶ νὰ μοῦ δώσῃς κ' ἕνα καράβι καλὸ, γιὰ νὰ πάω σὰ ξένα. Τότες ὁ πατέρας της τῆς ἔκοψε τὰ φράγκικα ρούχα πὺ τοῦ ζήτησε, κ' ἀφοῦ τὰ ντύθηκε, μῆπῃ σὺ καράβι γιὰ νὰ πάῃ σὺς 'Ινδίες νὰ τὸν εὕρῃ. Στὸ δρόμο πὺ πῆγαινε, εἶδε ἕνα πουλὶ πὺ ἤθελε νὰ πιάσῃ ἕν' ἄλλο, κ' αὐτὸ τὸ πουλὶ πὺ ἦταν περιστέρι λέει σὺ πρῶτο:

— Δὲ μὲ λυπᾶσαι πὺ εἶναι τὸ βασιλόπουλο ἄρρωστο, κ' οἱ γιατροὶ τὸν χουν ἀποφασίσει; Καὶ τὸ ἄλλο πουλὶ τοῦ λέει:

— Δὲν ξέρουν οἱ γιατροὶ, καὶ τὸ βασιλόπουλο γιαιτρεύεται.

Καὶ τὸ ρωτᾷ τὸ ἄλλο πουλὶ:

— Μὲ τί γιαιτρικὸ γιαιτρεύεται;

Κ' ἐκεῖνι τοῦ εἶπε:

Κ' ἤρθε τὸ περιστέρι καὶ κολύμπησε σὺ νερό!

Μία περιοχή τῆς ἐπιφανείας τῆς Σελήνης δεικνύουσα μερικὸς ἀπὸ τοὺς κρατήρας της. Ἡ φωτογραφία ἐλήφθη μὲ τὸ μεγάλο τηλεσκόπιον τοῦ Ὀρους Οὐίλσον ἐν Ἀμερικῇ.

Ἰσως μερικὸ νομίζον ὅτι γνωρίζομεν πολὺ καλὰ τὴν Σελήνην, ἡ ὁποία παρακολουθεῖ τὴν Γῆν σὺν κινήσει πὺ κάνει γύρω ἀπὸ τὸν ἥλιον. Καὶ ὅμως ὑπάρχουν πολλὰ ζητήματα διὰ τὴν Σελήνην, πὺ δὲν ἐλύθησαν ἀκόμη ἱκανοποιητικὰ ἀπὸ τὴν Ἀστρονομίαν.

Βεβαίως, ξεύρομεν ὅλοι ὅτι ἡ Σελήνη ἀπεσπάσθη ἀπὸ τὴν Γῆν, ὅταν ἡ τελευταία ἦταν ἀκόμη σὲ διάπυρο κατὰστασι. Ὁ Γάλλος ἀστρονόμος καὶ μαθηματικὸς Λαπλάς εἶπεν ὅτι ἡ ἀπόσπασις αὐτὴ ἔγινε λόγω τῆς μεγάλης φυγοκέντρου δυνάμεως πὺ ἐδημιουργήθηκε περὶ τὸν ἱσημερινὸν τῆς Γῆς, ἡ ὁποία ἔφησε νὰ φύγουν μερικὰ κομμάτια γῆνης ὕλης πὺ ἀπετέλεσαν τὸν δορυφόρον μας. Δύο νεώτεροι Ἀμερικανοὶ ἀστρονόμοι, ὁ Μοῦλτον καὶ ὁ Τσάμπερλιν, εἶπαν ὅτι πρὸ ἐκατομμυρίων χρόνων κάποιο ἄλλο οὐ-

Κ' ἐκεῖνο τοῦ εἶπε:

— Νὰ μᾶς σκοτώσουν ἐμᾶς, καὶ νὰ μᾶς πάρουν, νὰ πάρουν καὶ λίγο νερό ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τῇ βρύσῃ, πὺ εἶναι ἀγνάντια, νὰ φτιάξουν ἀλοιφή, ν' ἀλείψουν τὸ λαϊμὸ τοῦ πὺ εἶναι κομμένος, καὶ νὰ ἰδῇς πῶς γιαιτρεύεται.

Ἡ κόρη τᾶκουσε ὅλα αὐτὰ κ' ἐπειδὴ ἔφερε τὴ γλῶσσα τῶν περιστρεφῶν, ἀπ' τὸ χρυσὸ βεργί, κατάλαβε τί εἶπαν τὰ πουλῖα. Τότες ἔρριξε ἕνα ντουφέκι καὶ τὰ σκότωσε καὶ τὰ δυὸ, καὶ τὰ πήρε, καὶ πῆρε καὶ νερό ἀπ' ἐκεῖνη τῇ βρύσῃ, κ' ἔφτιασε τὴν ἀλοιφή, καὶ πῆγε σὺ παλάτι πὺ κάθονταν τὸ βασιλόπουλο, καὶ φώναζε δυνατὰ:

— Γιατρός καλός, γιατρός καλός, γιαιτρικά καλά!

Τὴν ἄκουσε ὁ βασιλιάς τότες καὶ τὴ φώναξε ἀπάνω, καὶ τῆς εἶπε:

— Μπορεῖς νὰ γιαιτρέψῃς τὸ παιδί μου;

Κ' ἐκεῖνι τοῦ εἶπε:

ΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝ ΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗΝ;

ράνιο σῶμα πέρασε κοντὰ σὺ Γῆ καὶ ἔνεκα τῆς μεγάλης παρελκτικῆς δυνάμεως πὺ ἦσκησεν ἐπάνω σὺν πλανήτῃ μας, ἔκαμεν ὥστε νὰ ἀποσπασθῇ ἡ Σελήνη.

Εἴτε ἡ μιά θεωρία εἶναι σωστὴ, εἴτε ἡ ἄλλη, τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὁ δορυφόρος μας πὺ μᾶς φωτίζει πολλάκις κατὰ τὰς σκοτεινὰς νύκτας μὲ τὸ φῶς πὺ δανεῖζεται ἀπὸ τὸν ἥλιον, εἶναι μιά χώρα πολὺ ἀνώμαλος καὶ βραχώδης. Τὰ βουνὰ πὺ ἐμέτρησαν ἐπάνω σὺν ἐπιφάνειᾳ τοῦ δορυφόρου μας ἀνέρχονται εἰς 50.000! Καὶ τὸ περιεργον εἶναι ὅτι μοιάζουν σάν τοὺς κρατήρας τῶν ἡφαιστειῶν τῆς Γῆς, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητά δὲν φαίνεται νὰ ἔχουν μεγάλην σχέσιν μὲ τοὺς γηγένους κρατήρας.

Ἡ Σελήνη δὲν ἔχει οὔτε ἀέρα, οὔτε νερό. Στὴν ἐπιφάνειά της δὲν βλέπομεν ποτὲ σύννεφα. Οὔτε βροχάς. Ὁλόκληρος ἡ ἐπιφάνειά της εἶναι ἔρημος καὶ ἀγρία, γεμάτη ἀπὸ ὕψηλά καὶ πολὺ ἀπόκρημα βουνὰ. Καμμία χώρα τῆς Γῆς δὲν ἔμπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν ἀγριότητα τοῦ ἐδάφους τῆς Σελήνης. Κανένας τόπος τῆς Γῆς δὲν ὑπῆρξε τόσο ἀνώμαλος. Κανένα ἴσως ἄλλο οὐράνιο σῶμα δὲν κατεσχίσθη τόσο βαθειά, ὅσον τὸ φεγγάρι.

Τὸ ἡμερόνκιον ἐπάνω σὺν φεγγάρι διαρκεῖ 30 περίπου γῆνινα ἡμερόνκτια. Ἡ ἡμέρα δηλαδὴ εἶναι ἴση μὲ 15 εἰκοσιτετράωρα καὶ ἡ νύκτα μὲ ἄλλα 15 τοιαῦτα! Καὶ ἐπειδὴ αὐτὴ δὲν ἔχει ἀτμόσφαιρα, ἡ ἀκτινοβολία τῆς ἡλιακῆς θερμότητος εἶναι πολὺ μεγάλη κατὰ τὴν νύκτα. Ἀποτέλεσμα αὐτοῦ εἶναι τὸ γεγονός ὅτι ἡ θερμοκρασία κατέρχεται τὰ βράδια εἰς 273 βαθμοὺς κάτω τοῦ μηδενός! Τὴν ἡμέρα ἡ θερμοκρασία ἀνέρχεται σιγά σιγά εἰς 100 βαθμοὺς ἐπάνω ἀπὸ τὸ μηδέν. Ἔτσι, ὅπως κατανοεῖ ὁ καθένας, ἐπάνω σὺν δορυφόρον αὐτὸν πὺ λέγεται Σελήνη, δὲν ἔμπορεῖ νὰ διατηρήσῃ ζωὴ. Εἶναι πράγμα ἀδύνατον.

Σεῖριος

Αὐτὰ τὰ σκοτεινὰ μέρη πὺ διακρίνομεν ἐπάνω σὺν Σελήνῃ, ὅταν εἶναι πανσέληνος, λέγουν οἱ ἀστρονόμοι ὅτι εἶναι αἱ πεδιάδες τῆς Σελήνης πὺ ἀποτελοῦν τὰ περισσότερον ἐπίπεδα μέρη αὐτῆς. Ἀλλοτε ἐνόμιζαν ὅτι εἶναι θάλασσαι. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν εἶναι σωστό. Γιατί ἡ Σελήνη ἔχει τόσοις κρατήρας, γιατί δὲν ἔχει νερό, γιατί δὲν ὑπάρχει ἀέρας, γιατί κατεσχίσθη τόσο βαθειά; Οἱ ἀστρονόμοι ἀπαντοῦν ὅλο μὲ ὑποθέσεις καὶ μὲ θεωρίες.

Ὅλα τὰ τηλεσκόπια εἰργάσθησαν διὰ νὰ λύσουν τὴν αἰνίγματα αὐτά, ἀλλ' ἔμπορομεν νὰ εἰπώμεν ὅτι ἀκόμη δὲν ἐδόθηκε ἱκανοποιητικὴ ἀπάντησις εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα. Τὸ νέον τηλεσκόπιον πὺ γίνεται σὺν Ἀμερικῇ, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς φέρῃ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ φεγγαριοῦ εἰς ἀπόστασιν μόνον 38.000 μέτρων, θὰ ἔμπορεῖ νὰ μᾶς δώσῃ μιά ὀριστικὴ ἀπάντησις σὺ ἐρωτήματα πὺ ἀνεφέραμε προηγουμένως.

Πρὸς τὸ παρὸν μένομεν εἰς τὰ ἐξαγόμενα ἐκεῖνα, εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξε τὸ 1878 ὁ διευθυντὴς τοῦ Βασιλικοῦ μας Ἀστεροσκοπεῖοι Ἰουλίου Σμίτ, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ μικροῦ τότε ἑλληνικοῦ τηλεσκοπίου καὶ χάρις εἰς τὸν ἐκτάκτως διαυγῆ οὐρανὸν τῆς Ἀττικῆς, εἰργάσθη 30 ὁλόκληρα χρόνια διὰ νὰ δωρήσῃ κάτι σπουδαῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ἐναν τοπογραφικὸν χάρτη τῆς Σελήνης, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ σημεῖον κατὰ τὸ ἐντελὲς ἐξαιρετικὸν διὰ τὴν ἐπιστήμην.

Οἱ Εὐρωπαῖοι καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ ἔκαμαν μεγαλύτερα τηλεσκόπια καὶ ἐμελέτησαν μετὰ προσοχῆς τὴν Σελήνην. Ἐν τούτοις ἐπανήλθαν πάλιν εἰς τὰ συμπεράσματα τοῦ Ἰουλίου Σμίτ, τὰ ὁποῖα θεωροῦν κλασσικά καὶ ἀνεπίδεκτα ἀντιρρήσεων καὶ ἀναφέρουν πάντοτε μαζί μὲ τὸ ὄνομα τοῦ δημιουργοῦ τοῦ χάρτου καὶ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖοι Ἀθηνῶν.

Ἡς καὶ νὰ φωνάξῃ ὅλους τοὺς ἀρχόντες τῆς Ἰνδίας. Τότες ὁ βασιλιάς ἄρχισε τὴς ἐτοιμασίας γιὰ τὸ τραπέζι, καὶ φώναξε ὅλους τοὺς ἀρχόντες τῆς Ἰνδίας.

Ἀφοῦ ἔφαγαν κ' ἤπιαν, εἶπε ὁ ψευτογιατρός τοῦ βασιλιά:

— Πρόσταξε νὰ σωπάσουν, γιατί θὰ πῶ ἕνα παραμῦθον.

Τότες ὁ βασιλιάς πρόσταξε καὶ σώπασαν ὅλοι, κ' ἄρχισε ὁ γιατρός κ' ἔλεγε τὸ παραμῦθον, τοῦτο καὶ τοῦτο καὶ τοῦτο. Καὶ εἶπε ὅλα ὅσα ἔπαθε, χωρὶς νὰ μαρτυρήσῃ πῶς ἦταν αὐτός. Κ' ὅταν εἶπε πῶς ἡ κόρη αὐτῆς γίνθηκε γιατρός, τοὺς φανερώθηκε καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἐγὼ εἶμαι ἡ κόρη κ' ἡ γυναῖκα τοῦ βασιλόπουλου, καὶ τὸ βασιλόπουλο δὲν τῶσφασα ἐγὼ παρὰ ἡ ἀδερφή μου.

Τότες τὸ βασιλόπουλο σάν τᾶκουσε ὅλα αὐτὰ τὴν ἀγκάλιασε καὶ τὴν πῆρε γυναῖκα του.

Ο ΚΗΦΙΣ

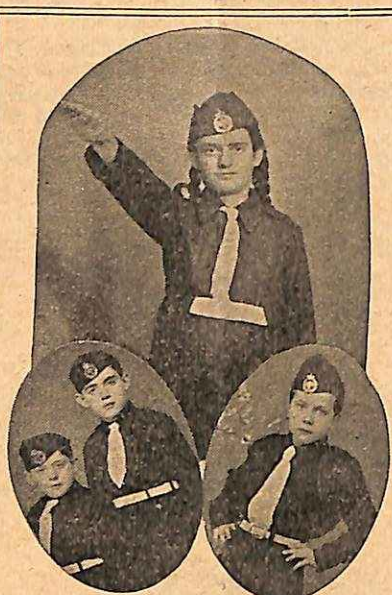
ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

“Όπως έγραφα στο προηγούμενο τεύχος, ό φαλαγγάρχης μας ώμίλησε για τις οικονομίες που τη δύσκολη αυτή εποχή πρέπει να κάνουμε όλοι. Ίδιαίτερα μίλησε για μάς τους Σκαπανείς. Πώς μπορούμε δηλαδή και μείς να βοηθήσουμε στη σπουδαία αυτή προσπάθεια που μάς ζητά ό Άρχηγός και ή Όργάνωσις.

Και πρώτα-πρώτα στο σπίτι. Κάθε τι που ως τώρα τό θεωρούσαμε άχρηστο και τό πετούσαμε στα σκουπίδια, αυτό πρέπει τώρα να τό μαζεύουμε. Ή Ε. Ο. Ν. με ιδιαίτερη διαταγή της συνιστά να μαζεύουμε τά παληά χαρτιά. Τήν ξέρομε όλοι τη διαταγή αυτή και την δημοσιεύσαμε και στο περιοδικό. Μά δεν είσαν μονάχα αυτό. Κομμάτια σίδερο, κομμάτια σύρματα, λάμες ξυρίσματος μεταχειρισμένες, καρφιά, κλειδιά σπασμένα και κάθε τι που είναι καμωμένο από σίδερο ή από μολύβι ή από χαλκό, όλα αυτά μπορούμε περίφημα να τά περιμαζεύουμε γιατί είναι κατάλληλα να χρησιμοποιηθούν ως πρώτες ύλες από τά δικά μας εργοστάσια, που θά τά ξανακάμουν πάλι καλό χαρτί, καλό σίδερο, καλό μολύβι, καλό χαλκό, γιατί αυτά τά πράγματα μάς έρχονται από άλλες χώρες και σήμερα που εκεί πέρα γίνεται πόλεμος δεν είναι εύκολο να μάς έρθουν και έτσι θάχουμε έλλειψη άπ’ αυτά. Με τό μάζεμα όμως αυτό θά βοηθήσουμε πολύ. Τά παλιοπράγματα αυτά θά τά πάρουν ώρισμένοι έμποροι και αυτοί πάλι θά τά δώσουν στα εργοστάσια και αυτά πάλι όπως είπαμε θά τά κατεργασθούν και έτσι οί έλλείψεις μας θάαν μικρότερες.

Και να σας πω εγώ άρχισα από τώρα τη συλλογή. Έχω ως τώρα ένα τσουβάλι χαρτιά και ένα μεγάλο καλάθι παλιοσιδερά. Τό ίδιο βέβαια θά κάμετε και σεις.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Άνω: Ή Σκαπάνισσα Άλκη Βαρδιτσιώτη. Κάτω: Οί Σκαπανείς Τάκης και Γεώργιος Παπαστάμου και Νίκος Τερζάκης.

3. (Συνέχεια)

Μιά βδομάδα είχε περάσει, όταν ένα μεσημέρι ό Ζαχαρίας πήρε την πολεμική του εξάρτυσι... την σφεντόνα του δηλαδή και ξανοίχτηκε παρά με τόν λυκοσκυλό του, προς την έξοχ.

Τρελλαινόνταν να περιπλανάται μέσα στα δέντρα, να κόβη βατόμουρα, να σφεντονίζει εδώ κι εκεί και να εξαπλώνη κάτω από τά δέντρα...

Τό ίδιο έκανε κι εκείνη την ήμέρα. Άφου περπάτησε αρκετά κι έχάρηκε, βρήκε μιιά συκιά και ξάπλωσε από κάτω...

Κάτι κορυδαλλοί από μακριά σφύριζαν χαρούμενοι, μιιά γελάδα εκεί κοντά μουγκάνιζε πότε πότε και τό μεσημέρι έθραζε...

Ξαφνικά ό Ζαχαρίας είδε τη γελάδα ν’ άγριεύη...

Καμπύλωσε την ούρά της, ξεφύσισε θυμωμένα και χαμηλώνοντας τό κεφάλι ρίχτηκε επάνω του...

Ό Ζαχαρίας τά χρειάστηκε, πετάχτηκε επάνω και τόβαλε στα πόδια... Πού να γλυτώση όμως από την εξαγριωμένη γελάδα, που τόν κυνήγούσε με μανία;

Ό Ζαχαρίας αναγκάστηκε να πηδάη φράχτες και χαντάκια για να σωθή... Είχε λαχανιάσει πιά και τά ρούχα του είχαν γίνει κουρέλια.

Τό παραμυθάκι μας

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΑΠΑΡΟΥΝΑΣ

Ήταν άνοιξις! Ό ούρανός επάνω καταγάλανος! Τά χωράφια κάτω καταπράσινα.

Στην άκρη ενός χωραφιού βρισκόταν μιιά άνθισμένη ταπεινή άγριοβιολέττα. Άνάμεσα στα σιτάρια έκορδώνετο υπερήφανα μιιά παπαρούνα. Και καθώς ήταν και Κυριακή, έφόρεσε τό καινούργιο της φόρεμα και τό κόκκινο φέσι της. Ή άγριοβιολέττα πάλι, άνθισμένη καθώς ήταν, είχε δύο λουλουδάκια που έμοιαζαν σαν δυό γαλανά ματάκια. Αυτό ήταν τό καθημερινό της ντύσιμο. Ή παπαρούνα έκκλημέρισε περιπαικτικά την άγριοβιολέττα και την έρώτησε πώς τέτοια ήμέρα δεν έφόρεσε τά καλά της ρούχα.

— Δεν φροντίζω να έχω καινούργια φορέματα. Ό,τι θέλω τό έχω. Έχω τό άρωμά μου, άπήντησε ή άγριοβιολέττα και αυτό με φτάνει.

— Γιατί δεν έρχεσαι μαζί μας παρά κάθεσαι έξω από τό χωράφι; Ξαναρώτησε ή παπαρούνα.

— Τό μέρος όπου με προσκαλείς να έλθω δεν είναι για σένα, είναι για τά

Τό λυκοσκυλό έτρεχε κι’ αυτό μαζί και γαύγιζε, κι’ όταν πιά ό Ζαχαρίας κόντευε να πέση στα κέρατα της άγελάδας θυμήθηκε τόν σκύλο του:

— Άπάνω της Στάρ, φώναζε άπελπισμένα...

Ό Στάρ πράγματι ρίχτηκε με μανία πάνω στα πόδια της άγελάδας και την δάγκωσε άγρια...

Μά ή άγελάδα ήταν θηρίο! Γύρισε απότομα και άρπάζοντας με τά κέρατά της τόν Στάρ τόν τίνανε ψηλά... πάει τό καημένο τό σκυλί... κι’ ή άγελάδα ξανακυνήγησε τόν Ζαχαρία...

“Ε, δεν υπήρχε σωτηρία για τόν Ζαχαρία.

— Άντίο μανούλα μου σκέφθηκε κι’ έκλεισε τά μάτια την στιγμή που ή άγελάδα τόν άρπαξε και τόν πετούσε ψηλά...

... ..

Μά τί περίεργο! Τήν ώρα που ό Ζαχαρίας βρισκόταν στον... άέρα άκουσε μιιά γλυκειά φωνή:

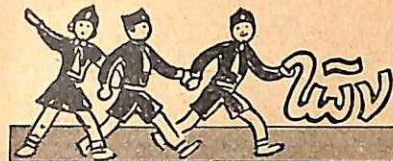
— Ζαχαρία!

Παραξενεύτηκε λοιπόν κι’ άνοιξε τά μάτια του...

Πλάι του ήταν ξαπλωμένος και κοιμόταν μακάρια ό Στάρ... Παρέκει ή άγελάδα έδοκε ήσυχα - ήσυχα και μπρός του στεκόταν ό πατέρας του μ’ ένα χωριάτη...

— Τι έπαθες Ζαχαρία; τόν ρώτησε ό πατέρας του με γέλια...

Ό Ζαχαρίας δεν ήξερε τί να πη. Δηγήθηκε τό τι συνέβη και

των σκαπανέων

σιτάρια. Έγώ εδώ που είμαι έχω την ήσυχία μου.

Και σαν είπε αυτά ή άγριοβιολέττα έστρεψε τό κεφαλάκι της από την άλλη μεριά.

Ή παπαρούνα τότε έγύρισε και είπε σε μιιά άνεμώνη που ήταν εκεί δίπλα της:

— Δεν σου φαίνεται περίεργο μερικοί να μη θέλουν να καλύτεψουν τη θέσι τους;

Δεν πέρασε όμως πολλή ώρα και νά! Ό ιδιοκτήτης του χωραφιού ήρθε να ιδη πώς πηγαίνει τό σιτάρι.

Μόλις αντίκρουσε από μακριά την παπαρούνα, έπλησίασε κοντά της, την έξερρίζωσε και την πέταξε κοντά στην άγριοβιολέττα λέγοντας: “Αει στο καλό παλιοβότανο! Μου χαλές τό σιτάρι μου.

Έκοντοστάθηκε έπειτα και είπε μέσα του: Μά τί μοσχοβολά εδώ; Καμιιά άγριοβιολέττα θά είναι.

Εγύρισε τότε και είδε στην άκρη του χωραφιού την ταπεινή άγριοβιολέττα. Έπέρασε από κοντά της και χωρίς να την πειράξη έφυγε. Τό φόρεμα της παπαρούνας είχε ξεσχισθή και τό φέσι της ήταν μαραμένο. “Εως τό βράδυ είχε ξεψυχήσει. Ένα άγκάθι τότε γυρίζει και λέγει της άγριοβιολέττας:

— Καλά να πάθης. Άλλοτε να μάθης να μη φυτρώνη εκεί που δεν πρέπει.

Ή άγριοβιολέττα όμως άπήντησε: Είναι άμαρτία να την κακολογής τώρα.

Έκλινε τότε προς τό χώμα λυπημένη και δυό δάκρυα έπεσαν από τά γαλανά ματάκια της.

“Ελλη Οικονόμου

ΠΕΤΑΛΟΥΔΙΤΣΑ

Μέσ’ στα λούλουδα του κήπου ξεχαρίζει ένας άνθος. Μοιάζει με τη μαργαρίτα μ’ είν’ ακόμη πιο ξανθός.

Μ’ άσπρολούλουδο ταιριάζει μ’ έχει πιότερη όμορφιά. Κι’ είναι μέσ’ στα χορτάρια κεντημένη ζωγραφιά.

Πάω τό χέρι μου ν’ άπλώσω να τόν κόψω μ’ πετάρ. Ήτο μιιά πεταλούδιτσα με πετερά μεταξωτά.

“Ελλη Οικονόμου

κατάπληκτος άκουσε τους άλλους να γελούν.

— Όνειρο ήταν Ζαχαρία... Κάτω από την συκιά δεν κοιμούνται. Ό ίσκιος της συκιάς φέρνει κακά όνειρα... Πράγματι ούτε ό Στάρ ήταν σκοτωμένος ούτε ή άγελάδα ήταν άγριωμένη κι’ ούτε κι’ αυτός είχε πεθάνει... Όταν μάλιστα μιιά κουρούνα πάνω από τη συκιά τόν κατάβρεξε, τότε πιά συνήλθε όλότελα...

“Όνειρο ήταν;

Δεν τόβαζε όμως κάτω ό Ζαχαρίας αυτό τό ρεζιλίκι που του είχε σκαρώνει αυτή ή άσχημογελάδα...

“Εβγαλε λοιπόν την σφεντόνα του και της έστειλε με μεγάλη τέχνη ένα πετραδάκι...

Ή άγελάδα βέβαια μόλις... κατάλαθε τί συνέβη. Γυρίζοντας όμως προς τό μέρος του μούγκρισε έλαφρά σαν νά έλεγε:

— Μμ, Ζαχαρία, είσαι βλάκας!...

Ό Ζαχαρίας όμως ικανοποιήθηκε. Είχε έκδικηθή.

“Υστερα σκαρφάλωσε στη συκιά κι’ άρχισε να κόβη τά άγουρα ακόμη σūκα από έκδικησι ως ότου ό πατέρας του, που τόν γύρευε από τις δέκα τό πρωί, τόν φοβέρισε ότι... θά τόν χειροτονήση...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ’.

ΤΑΞΙΔΙ Μ’ ΕΝΑΝ ΓΑΪΔΑΡΟ

Ό Ζαχαρίας ήταν έξυπνο παιδί κι’ ύστερα από την περιπέτεια και τό όνειρο της συκιάς απέφευγε πιά να βγαίνει μόνος του στην έξοχή...

Ή γελάδα άγρίεψε και τόν κυνήγησε.

ΞΕΥΘΑΝΑ ΚΟΥΤΑ

Ό Δάσκαλος: Δεν έφαγα, δεν έφαγες, δεν έφαγε, δεν έφάγαμε, δεν έφάγατε, δεν έφαγαν. Τοτό επανάλαθε και συ δ,τι είπα.

Ό Τοτός: Μάλιστα, κ. Καθηγητά. Κανείς δεν έφαγε!

Μαμά: Πέτρο, έλα εδώ. Να μου εξηγήσης πώς έδω είχα πέντε σοκολάτες, είναι μόνο δύο;

Πέτρος: Αυτό είναι εύκολο να τό καταλάβης, μαμά. Οί δύο ήταν μακριά και δεν τις έφτανε τό χέρι μου.

Μαμά: Γιατί δεν διαβάζεις για αύριο, Πάνο;

Πάνος: Μά δεν γράφει στο Εύαγγέλιο πώς ό Χριστός είπε να μη φροντίζωμε διά την αύριον;

Πάνω όμως στην ώρα παρουσιάζετο άξαφνα μπροστά του τρέχοντας κι’ ένας φίλος του άπ’ τό χωριό, ό Προκόπης.

— Πού του πής του ζωντανό, Άθηνάει;

— Ένα περίπατο θά πάω, άπάντησε ό Ζαχαρίας...

— Στάς ν’ άνιέθου κι’ γώ γιατί

του ζω τονάει κι’ θά σι πετάξ’ κάτ’. Και με ένα σάλτο ό Προκόπης άνέθηκε κι’ αυτός στον δυστυχή γαΐδαρο που κουνούσε ανήσυχος τ’ αυτιά του και ρουθουνίζε θυμωμένα...

“Όταν ό Ζαχαρίας και ό Προκόπης καλοκάθησαν πάνω στην πλάτη του γαΐδαρου, ό Προκόπης είχε την κακή έμπνευσι να τόν κεντήση μ’ ένα ξύλο που κρατούσε... Κι’ άλλο που δεν ήθελε ό γαΐδαρος; τόβαλε όλοταχώς στα πόδια και ώρμησε προς τό χωράφια σαν τρελλός...

Οί δυό πιτσιρίκοι τά χρειάστηκαν. Σφίχτηκαν για καλά πάνω στην πλάτη του γαΐδαρου και παρακαλούσαν τόν Θεό να κουρασθή ό γαΐδαρος και να πάψη να καλπάζη...

Αυτός όμως δεν είχε σκοπό ένα τέτοιο πράγμα και έτρεχε με την κρυφή έλπίδα ότι κάποτε κάποιος άπ’ τους... άνεπιθύμητους της πλάτης του θά γκρεμοτσακίζοταν και θά γλύτωνε...

“Εβαλε λοιπόν πλώρη προς τά άνατολικά του χωριού και σηκώνοντας σύννεφο τη σκόνη έτρεχε, έτρεχε σαν τρελλός. Άδίκως τά δυό παιδιά τραβούσαν τό πρόχειρο καπίστρι του...

(Άκολουθεί)

ΓΙΑ ΝΑ ΜΟΙΣΑΙΝΕΙ

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Δικτυωτόν

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Έχουμε φως!

— Τοτό, ποιά είναι χρησιμότερο, ο ήλιος ή το φεγγάρι;
— Το φεγγάρι.
— Γιατί τοτό;
— Γιατί το φεγγάρι μας φωτίζει τη νύχτα που δεν έχουμε φως, ενώ ο ήλιος μας φωτίζει την ημέρα που έχουμε φως!

Καλά, ευχαριστώ...

Ο θεϊός: Νίνα, τί κάνει παιδί μου ή μαμά σου; Η Νίνα: Βράζει το φαγητό.

Ο θεϊός: Κύριε έλεησον, τί απάντησις είναι αυτή Νίνα; Κι' ο μπαμπάς σου;

Η Νίνα: Ο μπαμπάς σκαλίζει το περιβόλι.

Γιατί κλαίς;

Τοτός: Γιατί κλαίς, Λέλα;

Λέλα: Άχ, άχ! Κατάπινα μιά χάνδρα.

Τοτός: Γιατί κλαίς ανόνη; Σοῦ δίνει ή μαμά σου, έχει κι άλλες πολλές.

Δικαιολογία...

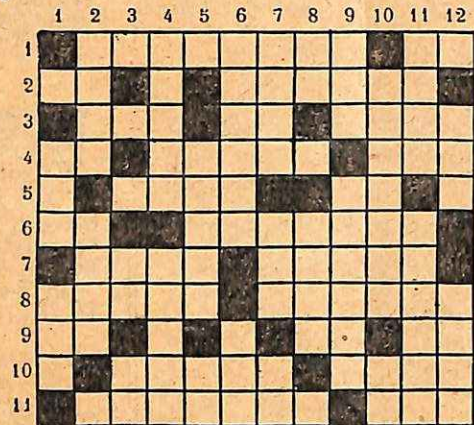
Ο πατέρας: Γιατί Τάκης δεν παίρνεις ένα καλό βαθμό, παρά αρκείσαι στο 5;

Ο Τάκης: Δεν θέλω καλές μπαμπά, γιατί λένε ότι όποιος ζητάει τα πολλά χάνει και τα λίγα.

ΧΑΡΙΝ ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΣΜΟΥ...

— Αι! Ηλθατε γιατρέ; Σας τηλεφώνησα γιατί ή γυναίκα μου ήθελε απλώς να μάθω σε πόση ώρα μπορείτε να φθάσετε, αν σας χρειαζόμαστε καμιά φορά για το μωρό!

Οριζοντίως:

1) Νήσος του Αιγαίου — Δεν έχω πεθάνει.

2) Άρθρον (πληθ.) — Η κατάσταση του ανθρώπου που δεν έχει πόρους ζωής.

3) Άγγλικός τίτλος ευγενείας — Αιγυπτιακή θεότητα του ήλιου — Τραγουδί.

4) Άνθος (δοτ.) — «Ο-»

που φτωχός και ή του» — Θεός των δασών.

5) Στρατιωτικόν παράγγελμα — Άνη.

6) ΑΠ — Μας καλεί εις την έκκλησίαν.

7) Όπως ο άέρας, είναι και αυτό απαραίτητο στη ζωή — Χαιρετισμός (ξεν.).

8) Άρπακτικόν πτηνόν — Εξάρτημα του ραδιοφώνου.

9) Άνθος (δοτ.) — Δύο φωνήεντα που δεν μοιάζουν στη γραφή, αλλά είναι όμοια στην έκφώνησι — ΔΡ.

10) Υπάρχουν εις τα όχηματα — Διεθνής λέξις που αναφέρεται ιδίως στα τηλεγραφήματα.

11) Ναυτικός ήρωας της Επαναστάσεως του 1821 — Όμοια εις έκτασιν.

Καθέτως:

1) Τελικός σύνδεσμος — Ταίς όποιαις.

2) Όχι μόνον δεν αγαπώ, αλλά έχθρεύομαι κάποιον με φανατισμόν — Φυσώ.

3) ΕΤ — Θεός των αρχαίων Αιγυπτίων.

4) Το τέλος (ή λέξις χρησιμοποιείται συχνά και εις τον άθλητισμόν) — Άνθος.

5) Δίδεται από τους νεοσυλλέκτους στρατιώτας — ΔΑ.

6) Πόλις της Ελλάδος — Το ίδιο με το 3 οριζοντίως.

7) Το σηκώτι — Ξενικόν όνομα — Δική σου.

8) Άρνησις (γαλλ.) — Φυσώ.

9) Άρχαία θεά — Επιστήμη.

10) Κράτος της Ευρώπης — Ερωτηματικόν.

11) Όνομασία μάχης, εις την όποιαν ο Σκιπών ένίκησε τους Καρχηδονίους του Άννίβα — Τραγουδιστής.

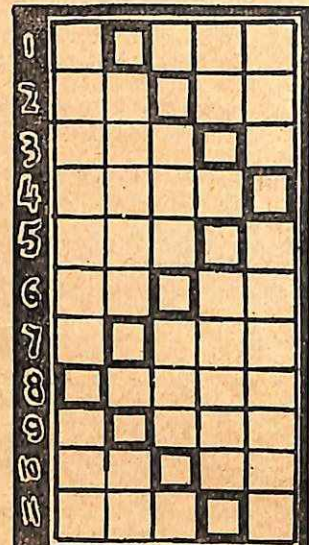
12) Επάνω — Εγχορδον όργανον.

Ε. Ν. ΨΑΡΔΕΛΛΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 38ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον. Οριζοντίως: 1. Άρπαρ — ει, 2. Ιον — σίτος, 3. Αμαλίας, 4. ΣΦ — έαρ — τά, 5. άνω — αίων, 6. διάνια, 7. έάν — γανία, 8. Όσιρις, 9. σωστά — Άαρ. Καθέτως: 1. Αίλας — δέσας, 2. ρομφαία, 3. άνα — νάνος, 4. λέων — ΣΤ, 5. Άσία — άγία, 6. Τιάρα — άρ(α), 7. ΤΣ — Ιω — νία, 8. τό — τώ — τσα, 9. Ισπανία. Λεξιγραφικός: Μαλάρχη (μάλα — χι). Συλλαβόγραφος: Μήδεν (μι — δέν). Στοιχειογραφικός: Άμάλθεια — ά — μάθεια. Τονόγραφικός: Τύρος — τυρός. Αναγραμματισμός: Λέσθος — Λέσθο — Βέλος. Μεταγραμματισμός: Ήως — Κως. Μαγικόν γράμμα: Διά του Μ (Μήλος, μάγος, μόνος — άμα, Έρμης). Διπλή άκροστιχίς: ΕΛΑΤΕΙΑ — ΚΙΚΕΡΩΝ (Έκτωρ, Λίγηρ, άΚρίς, ΤΕρψιχόρη, ΕΡεχθεύς, ΙΩνάς, ΑΝακρέων). Άρχαίον Λόγον — παίγνιον: ΕΙ ώά ησώων φι —

λεις, πόσον μάλλον τά χηνών; Ε — πιγραφή: Φύσιν πονηράν μεταβαλύν ού ράδιον (διαβάτται κατά στήλας έκ των άνω και έκ των κάτω, έναλλάξ). Συλλαβικός: κυθόλεξον: Γαλ — λί — α, Λι — θύ — η, Α — η — θών. Τρίγωνον: Κικέρων, Ίκαρία, κακός, έρως, ρίς, ώά, Ν. Ρόμ — βος: Κ, Γάδ, γάμος, κάμηλος, δόλος, σός, Σ. Λεξιγραφικός: Πολύβιος (Πολύ — βιος). Διπλή Άκροστιχίς: Κρόνος — Κάδμος (Κρί — νον, ΡΑδάμανθος, Ούδεις, Νοέ — θριος, Όμηρος, ΣκυρόΣ). Α — στήρ: Σαλαίς, Φάλαινα, Μα — ραθών, Ροδανός, Αίνιγμα: Ό Ημερολόγιος. Κρυπτογραφικός: Σαρωνικός (Άσρών, ρα — νίς, ών, Νικίας, Ιάσων, Κα — ρία, όρνις). Μαγική εικών άνευ εικώνος: Ρόκα (Μά — ΡΩΙ ΚΑτίνα). Αναγραμματισμός: Λιμνη — Λιμνη. Μεταγραμματισμός: Ψιττάκος — Πιττάκος. Συλλαβόγραφος: Αίγιον (Αι — γή — όν).

Νά γραφούν οριζοντίως λέξεις με την κάτωθι σημασία:

1) Άπογευματινή έφημερίς των Άθηνών.

2) Είδος παγωτού.

3) Οίνος.

4) Άγιος.

5) Έθνικός ευεργέτης.

6) Από αυτό γίνονται τά όφασματα.

7) Άρχαίος νομοθέτης.

8) Αυτοκράτωρ της Ρώ —

μης.

9) Ύμνος, άσμα.

10) Κάτοικος περιφέρειας της Πελοποννήσου.

11) Φάσις του πολέμου (γεν.).

Άν εύρεθούν οι σωστές λέξεις, πρέπει να σχηματισθ με τά γράμματα που είναι στα τονισμένα τετραγωνίδια έκ των άνω προς τά κάτω, τό όνομα έλληνικής πόλεως.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Κρυπτογραφικόν

1234567 = Ποταμός
73417 = Φυσ. φαινόμενον
71467 = Ταραχή
46267 = Στρατ. μονάς
73441 = Εφίππιον
3467 = Λιμνάζει
12 = Επιδώνημα.

Έλλιποσύμφωνον

ΕΟ - ΙΑ - ΙΑ - ΕΑΑ - ΕΑ

Μεταξύ των άνωτέρω φωνήεντων να τοποθετηθούν τά κατάλληλα σύμφωνα, ώστε να αναγινώσκεται ο στίχος γνωστού ποιήματος.

Διασκεδάζοντας

Μεσοστιχίς

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Τά μεσαία γράμματα των κάτωθι ζητούμενων λέξεων αποτελούν Μεσογειαικήν χώραν:

1) Κατοικία ώρισμένων ζώων, 2) Ρωμαίος Αυτοκράτωρ, 3) Ζών, 4) στρατιωτικόν παράγγελμα, 5) Περιβόλι, 6) Σημείον του όριζοντος, 7) Μέρος του προσώπου, 8) Νήσος του Β. Αιγαίου.

Οι συλλαβές

Σε κάθε λευκό κύκλο θά τοποθετήσετε μιά συλλαβή, ώστε οριζοντίως να σχηματισθούν λέξεις με την έξης σημασίαν:

1η σειρά:

Α και Β: Θεά του Όλύμ —

που.

Β και Γ: Άφρησέ τα.

Α και Γ: Υπόλοιπα χρη —

μάτων.

2α σειρά:

Α και Β: Πήγαινε (δημ).

Β και Γ: Μακεδονομάχος, μάρτυς του ιεροῦ άγώνος για την Έλληνική Μακεδο —

νία.

Α και Γ: Άπαραίτητο για τό φαγητό.

3η σειρά:

Α και Β: Τό ανάβουμε στην έκκλησίαν.

Β και Γ: Όργανον αισθή —

σεως (γεν.).

Α και Γ: Άδειος (καθ.).

4η σειρά:

Α και Β: Δένδρον καρπο —

φόρον.

Β και Γ: Φωτιστική ύλη.

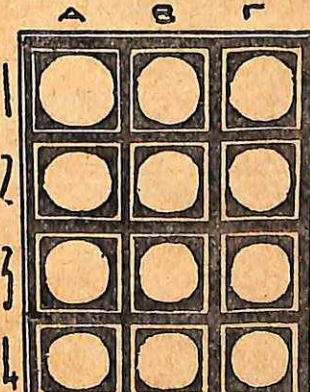
Α και Γ: Μία των Κυκλά —

δων.

Οι τέσσαρες συλλαβές της στήλης Β καθέτως πρέ —

πει να σχηματίσουν μίαν των Ήπειρων.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

Όσοι έχουν κάποια μικρή ικανότητα να σχεδιάζουν μπορούν να φτιάξουν ένα διασκεδαστικό παιχνίδι.

Με λεπτό χαρτόνι καλής ποιότητας κατασκευάζετε ένα τετράδιο με 10 σελίδες. Σε κάθε σελίδα σχεδιάσατε ένα άνθρωπο σύγχρονο ή ένα από τα ζώα που βλέπετε στο Μίκυ — μάους στον κινηματογράφο ή ένα αρχαίο πολεμιστή. Ακόμη μπορείτε να ζωγραφίσετε ένα κολυμβητή, ένα δένδρο και ό,τι άλλο επιθυμήτε από τη φαντασία σας. Έπειτα κόβετε κάθε σελίδα παραλλήλως σε τρία κομμάτια, όπως φαίνεται στην εικόνα. Πρέπει να προσέξετε όμως πολύ, για να είναι ή μία εικών του αυτού ύψους και του αυτού πλάτους με τις άλλες και να σχεδιασθή στη μέση ακριβώς κάθε σελίδος.

Άν επιτύχετε, θά μπορείτε, γυρίζοντας μιά σελίδα ύψηλά, δυο στη μέση και έπτά κάτω (αυτό είναι ένα πα — ράδειγμα) τις σελίδες μπορείτε να τις γυρίσετε όπως θέ — λετε), να συνθέσετε τις πιο αλλόκοτες και τις πιο άπρο — σολές εικόνες: Τό κεφάλι λ. χ. ενός ανθρώπου, τό σώμα μιάς κόττας και τά πόδια ενός πιθήκου... Οι συνδυα — σμοί είναι πολλοί.

Είναι εύκολο να καταλάβη κανείς ότι τά κεφάλια θά σχεδιασθούν στο έπάνω κομμάτι, οι κορμοί στο μεσαίο και τά πόδια στο τελευταίο κομμάτι.

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 39ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον. Οριζοντίως: 1. λωρίς — Βόρις, 2. Άνθλικά, 3. ΥΚ — Άμνη — ΚΑ, 4. Κάπα — από — έάν, 5. άρα — άρνι, 6. πρό — γραμμα, 7. βός — Ήρα, 8. Ός — έτη — Σήμ, 9. ΡΣ — Κρήτη — ΣΜ, 10. Καίσαρι, 11. σελίς — να — νος. Καθέτως: 1. λεύκα — Βόρις, 2. καρπούς, 3. Ρά — Πάρος — Κ Λ, 4. ίνα — ός — και, 5. όμμα — έρις, 6. Απαρότης, 7. λίγος — η — ταν, 8. ΑΚΗ — ΑΜ — Ήρα, 9. ία — Έρμης — ΙΝ, 10. Κανάρις, 11. άλάνι — άμμος. Λογοπαι — γνιο: Τό μετάπον (με τόπον) — ή Ήως (Ιός). Μαγ. εικ. χω — ρίς εικών: Φατογραφία (φάτο γράφι άν). Μαγ. γράμ — μα: Διά του Μ, τρόμος, άκομη — μία, κόμη, άνεμος. Παραράμα — τα: 1) Δώσε τόπον τη όργη, 2) Τό γάλα είναι τέλεια τροφή, 3) Ό λόγος είναι σπόρος, 4) Όποιος γυρεύει τό πολύ, χάνει και τό λί — γο, 5) Τά χρώματα είναι έπτά. Δικτυωτόν: Καπάνια, Μο — στος, Άκταίων, Άρσινόη, Κρυ — πτογραφικόν: Βελισάριος (Έλλάς, Λάιος, Ίρις, σέλας, Ά — ρειος, Ρέα, σάος). Συλλαβό — γριφος: Κέως (Καί — ός). Λεξιγραφικός: Ρωμύλος (Ρώ — μύλος). Μαγικόν γράμ — μα: Διά του Μ (τρόμος, άκομη, μία, κόμη, άνεμος). Τονόγρι — φος: Λερός — Λέρος. Στοι — χειόγραφικός: Λαίμος — Λι — μός. Ποικίλη: Άκροστι — χίς: Άρτεμις (Άμασίονος, Α — γρος, Έστία, Έλβετία, Καλά — Μαί, Άφροδίτη, ΆτροποΣ).

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Στη θάλασσα!

Ο Δάσκαλος: Ποῦ εύρίσκεται Τάκη ή νήσος Χίος;

Ο Τάκης: Στη θά — λασσα, κύριε!

Άπέθαναν!

Ο Ντίνος καμαρώνει για τους προγόνους του και τους έπαινει.

Οι πρόγονοί μου, λέγει σ' ένα φίλο του, ήσαν όλοι σοφοί άνθρωποι.

Κι' ο φίλος του άπαντά:

— Έγώ σοῦ λέγω πως ή — σαν όλοι ξεροκέφαλοι, για — τι άκουγαν τις συμβουλές των γιατρών και πέθαναν όλοι!

Πατήρ και υίός...

Κάποτε, ένας πλούσιος χωρικός έμπηκε μαζί με τό γυιό του σ' ένα βιβλιοπω — λείο για να του αγοράση ένα χάρτη της Γαλλίας. Ό — ταν ο υπάλληλος τους έφε — ρε τό χάρτη, ο γυιός, για να δείξη τις γνώσεις του, άρχισε ν' αναζητεί στη Γαλ — λία τη... Μόσχα.

— Περίεργο! Πώς δεν ύ — πάχει σ' έτούτο τό χάρτη ή Μόσχα; είπε στον υπά — ληλο που μόλις συγκρατού — σε τά γέλια του.

— Πώς έκαμες τέτοια γκά — φα παιδί μου; του είπε με θυμό ο πατέρας του. Πώς θέλεις να βρής τη Μόσχα, άφοῦ την έκαψε ο Μέγας Ναπολέων;

ΕΙΧΕ ΤΗΝ ΕΝΤΥΠΩΣΙΝ...

Τρίγωνον

***** = Αρχ. ποιητής
***** = Έχει 12 ο χρό — [νος
**** = Έχουν τά αλο — [γα
*** = Άρχαία θεά
** = Άντανυμία
* = Σύμφωνον.

Και καθέτως τά ίδια.

Γ. ΜΕΓΚΑΝΣ

Τονόγραφος

Είμαι πόλις της Έλλάδος Κι' άν ο τόνος μου άνεθή τέρας εις τά παραυύθια έν τῷ άμα θά φανή.

Γ. ΚΟΡΟΛΗΣ

Ο άσχημος γλύπτης, ποῦ τε — λείωσε ένα άνδριάντα: — Επ' τέλους!... Περίεργο πράγμα όμως... Έχω την έντύ — πωσι ότι κάτι δεν πάει καλά... όστόσο, είναι έν τάξει...

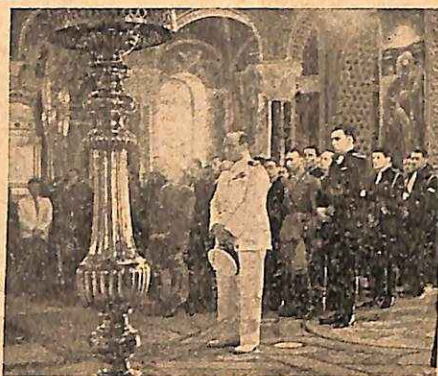

Η ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ Α.Β.Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας ἐώρτασεν εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα ἐπιθλητικὰ ἀλλὰ καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν τὴν ὀνομαστικὴν εορτὴν τοῦ Γενικοῦ τῆς Ἀρχηγοῦ, Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου.

Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ εἰς ὅλας τὰς πόλεις ἐτελέσθησαν δοξολογίαι, εἰς τοὺς ἄλλους δὲ σχηματισμοὺς ἐγένοντο πανηγυρικαὶ συγκεντρώσεις εἰς τὰς ὁποίας τὰ μέλη τῆς Ὀργανώσεως προέβησαν εἰς θερμὰς ἐκδηλώσεις ὑπὲρ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ἐτελέσθη δοξολογία τὴν 11ην πρωΐνην εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου παρουσία τοῦ Κ. Ε. Ν. κ. Κανελλόπουλου καὶ ὄλων

Ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Ν. Κανελλόπουλος μὲ στολὴν ἀνθοπομπῆς κατὰ τὴν δοξολογίαν τῆς Ε. Ο. Ν., ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομαστικῆς εορτῆς τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου.

ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑ ΤΟΥ κ. Ι. ΜΕΤΑΞΑ

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς δι' ἐγγράφου τοῦ πρὸς τὴν Στέγην Φαλαγγίτου Πειραιῶς ἐκφράζει τὴν πλήρη εὐαρέσκειάν του πρὸς τὴν διοικητικὴν ἐπιτροπὴν τῆς Στέγης καὶ πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ μαθητὰς τῶν νυκτερινῶν γυμνασίων διὰ τὴν ἐπιτυχή διεξαγωγὴν τῶν τελεσθεισῶν παρὰ τούτου γυμναστικῶν ἐπιδείξεων.

ΜΙΑ ΔΩΡΕΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ Ε. Ο. Ν.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ἀπέστειλεν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν πρὸς τὸν κ. Σωκράτην Γερ. Αὐγερινόν, Πατησίων 48α ἐνταῦθα, διὰ τὰς δωρεὰς τὰς ὁποίας ἔκαμεν οὗτος πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. ἔχουσας ὡς ἑξῆς:

«Κύριε, Μετ' εὐχαριστήσεως ἐπληροφορήθημι ὅτι προσέφερατε πρὸς τὴν Ε. Ο. Ν. τὰ κάτωθι εἶδη: Ἡτόι, 100 σινδόνας, 100 κελύφη προσκεφάλων, 41 κλινοσκεπάσματα βαμβάκινα, 39 κλινοσκεπάσματα μάλλινα, 40 προσόψια.

Διὰ τὴν εὐγενὴ καὶ πατριωτικὴν ταύτην πράξιν σας σὰς συχαίρω θερμότατα. Χαίρω ἰδιαίτερώς διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸν ἐνθουσιασμὸν μὲ τὸν ὁποῖον ἐνισχύει ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς τὴν πατριωτικὴν ταύτην Ὀργάνωσιν εἰς τὸν ἔθνικόν ἀγῶνα τῆς Συνημμένως λαμβάνετε τριπλότυπον ἀποδείξιν παραλαβῆς τῶν ἀνωτέρω εἰδῶν.

Ο Κ. Ε. Ν. ΕΙΣ ΔΡΑΜΑΝ

Τὸ παρελθὸν Σάββατον ἀνεχώρησε μὲσω Θεσσαλονίκης διὰ Δράμας, ὅπου ἀντεπροσώπευσε τὴν Ε. Ο. Ν. εἰς τοὺς Πανθρακικοὺς ἀγῶνας καὶ τὰς εορτὰς ἀποτίσεως φόρου τιμῆς εἰς τὸν Ἀγνωστὸν Μακεδονομάχον, ὁ Κ. Ε. Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος.

τῶν ἀνωτάτων καὶ ἀνωτέρων βαθμοφόρων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, τῶν Δ. Α. Σ. Ἀρρένων καὶ Θηλέων, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Πρωτευούσης, τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀττικοβοιωτίας καὶ τῆς Διοικήσεως Ταγμάτων Ἑργασίας.

Μετὰ τὴν δοξολογίαν ὁ Κ. Ε. Ν. ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνάκτορα Ψυχικοῦ καὶ ἐνεγράφη εἰς τὸ Βιβλίον Συγχαρητηρίων.

Τὴν πρωΐαν ἐν τῷ μεταξύ ὁμάδες Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν ἀνῆλθον εἰς τὰ Ἀνάκτορα τοῦ Ψυχικοῦ καὶ προσέφεραν ὠραιότατες ἀνθοδέσμες διὰ τὸν ἐορτάζοντα Γενικὸν Ἀρχηγόν των, Α. Β. Υ. τὸν Διάδοχον.

13) Πολιτικὴ Ἑρμηνεία τῶν ἔργων τῶν τριῶν τραγικῶν.

14) Πολιτικὴ Ἑρμηνεία τοῦ Ἀριστοφάνους.

15) Ἡ Τέχνη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Πολιτείας. Ἡ Ἀρχαία Ἑλληνικὴ ἀντίληψις.

16) Τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν δίκαιον ὡς βάσις τῶν μετὰ ταῦτα δικαίων.

17) Αἱ ὀθησκείαι: Γένεσις καὶ ἐξέλιξις αὐτῶν. Ἡ ἰδιάζουσα θέσις τοῦ Χριστιανισμοῦ.

18) Τὸ ἀξιολογικὸν περιεχόμενον τοῦ Ἑθνικισμοῦ.

19) Θέσις τοῦ πολίτου ἐν τῷ Ἑθνικῷ Κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου.

20) Ἀνάλυσις τοῦ περὶ ἀέρων, ὕδατων καὶ τόπων ἔργου τοῦ Ἱπποκράτους.

21) Τὸ ἰδεώδες τῆς Παιδείας (μορφώσεως). Ἀρχαίους, Μεσαίους, Ἀναγεννήσεις, Νεώτεροι Χρόνοι, Σύγχρονος ἐποχῆς.

22) Ἑρμηνεία τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

23) Ὁ ἐνίαυτος χαρακτήρ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους.

24) Οἱ κοινότητες ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

25) Ὁ χαρακτήρ τοῦ Βυζαντίου.

26) Ὁ Σολωμός καὶ οἱ ἀγωνισταί. Σχέσεις Τέχνης καὶ Δράσεως.

27) Ὁ Κυβερνήτης Ἰωάννης Καποδίστριας.

28) Δημήτριος Ὑψηλάντης. Ὁ ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος.

29) Τὸ ἔργον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.

30) Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς ἱδρυτὴς τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Χριστιανισμοῦ.

31) Ὁ Ἑλληνικὸς ἀποικισμὸς εἰς τὴν ἀρχαίότητα. Αἱ ἀνὰ τὸν κόσμον παροικίαι τοῦ Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ καὶ τὰ σημερινὰ προβλήματα αὐτῶν.

32) Οἱ Βενετοὶ ἐν Βυζαντίῳ. Ἐξέτασις τοῦ προβλήματος τῆς ἐγκαταστάσεως ξένων.

33) Φραγκοκρατία - Τουρκοκρατία.

34) Ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία ἀπὸ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ ἐντεύθεν.

35) Ἡ φιλανθρωπία: Ἀθήναι, Βυζάντιον, Δυτικὸς Μεσαίων, Νεώτεροι

χρόνοι. Ἡ σημερινὴ θέσις τοῦ προβλήματος.

36) Ἡ ἀρχὴ τῶν ἐθνότητων. Ἱστορία καὶ σημερινὴ θέσις τοῦ προβλήματος.

37) Ἀδαμάντιος Κοραΐς.

38) Ὁ πνευματικὸς βίος τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

39) Ἡ στρατιωτικὴ ὁργάνωσις τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ Τουρκοκρατίας.

40) Ἡ θέσις τοῦ συγχρόνου Ἑλληνισμοῦ ἐναντι τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως καὶ τῆς Δύσεως.

41) Δημήτριος Βερναρδάκης.

42) Κωνσταντῖνος Παπαρηγόπουλος.

43) Παῦλος Καλλιγὰς.

44) Φαρμακίδης - Οἰκονόμος.

45) Ἡ θέσις τῆς γεωργίας ἐν τῇ συγχρόνῃ ἑλληνικῇ οἰκονομίᾳ.

46) Οἱ συνεταιρισμοὶ ἐν τῷ συγχρόνῳ κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου ὡς παράγοντες εὐημερίας καὶ πολιτισμοῦ τῆς ἑλληνικῆς υπαίθρου.

47) Ὁ χωρικὸς στοιχεῖον συντηρήσεως τῆς φυλετικῆς ἀκμῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

48) Σκοπὸς τῆς χωρικῆς κοινότητος ἐν τῷ συγχρόνῳ κράτει τῆς 4ης Αὐγούστου.

49) Σκοπὸς τῆς Δημοτικῆς ἐκπαίδευσως.

50) Γενικὸι μορφωτικοὶ σκοποὶ τῆς Μέσης ἐκπαίδευσως.

51) Ἡ θέσις τοῦ ἐπιστήμονος ἐναντι τῆς ἱστορικῆς ἀποστολῆς τοῦ ἔθνους.

Πρὸς ὑποβοήθησιν τῶν φοιτητῶν εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας πρὸς τὰ ἀνωτέρω θέματα, ὁ παρὰ τῷ ΙΙΙ Γραφεῖῳ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Συνεργάτης τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ Διευθυντῆς τοῦ Α' Τμήματος αὐτοῦ Φωτιάδης Εὐάγγελος θὰ δεχεται τοὺς συναγωνιστὰς ἐκάστην Δευτέραν καὶ Τετάρτην 7-8 μ. μ. εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ὑποδιοικήσεως, καθημερινῶς δὲ κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ὥρας ἐν τῇ Βαλλιανεῖῳ Ἑθνικῇ Βιβλιοθήκῃ.

Ἐκτὰς ἀναπτύξεως ἐκάστου θέματος ὀρίζεται μέχρι δέκα (10) δακτυλογραφημένων σελίδων. Τὰ θέματα ταῦτα θὰ συζητηθῶν κατὰ τὸ προσεχὲς Πανεπιστημιακὸν ἔτος, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Λάμπρου Μιλιτιάδου καὶ τῶν συνεργατῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Μετὰ Σπύρου, Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Φωτιάδου Εὐαγγέλου φιλολόγου κρινομένηι τρεῖς καλῶτεροι πραγματεῖαι θὰ υποβληθῶν εἰς τὸν Ἀρχηγόν τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικόν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν καὶ θὰ βραβευθῶν ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐκτὰς ἀναπτύξεως ἐκάστου θέματος ὀρίζεται μέχρι δέκα (10) δακτυλογραφημένων σελίδων. Τὰ θέματα ταῦτα θὰ συζητηθῶν κατὰ τὸ προσεχὲς Πανεπιστημιακὸν ἔτος, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Λάμπρου Μιλιτιάδου καὶ τῶν συνεργατῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Μετὰ Σπύρου, Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Φωτιάδου Εὐαγγέλου φιλολόγου κρινομένηι τρεῖς καλῶτεροι πραγματεῖαι θὰ υποβληθῶν εἰς τὸν Ἀρχηγόν τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικόν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν καὶ θὰ βραβευθῶν ὑπ' αὐτοῦ.

Ἐκτὰς ἀναπτύξεως ἐκάστου θέματος ὀρίζεται μέχρι δέκα (10) δακτυλογραφημένων σελίδων. Τὰ θέματα ταῦτα θὰ συζητηθῶν κατὰ τὸ προσεχὲς Πανεπιστημιακὸν ἔτος, ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πανεπιστημίου Λάμπρου Μιλιτιάδου καὶ τῶν συνεργατῶν τῆς Ε. Ο. Ν. Μετὰ Σπύρου, Ἀκαδημαϊκοῦ καὶ Φωτιάδου Εὐαγγέλου φιλολόγου κρινομένηι τρεῖς καλῶτεροι πραγματεῖαι θὰ υποβληθῶν εἰς τὸν Ἀρχηγόν τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικόν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας κ. Ἰωάννην Μεταξᾶν καὶ θὰ βραβευθῶν ὑπ' αὐτοῦ.

ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν. ΔΙΑ ΦΑΛΑΓΓΙΤΑΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρένων Πρωτευούσης τῆς Ε. Ο. Ν., εἰς ἐκτέλεσιν σχετικῆς Διατάγης τῆς Κεντρι-

κῆς Διοικήσεως ὠργάνωσεν, ἐπ' εὐκαιρία τῶν θερινῶν διακοπῶν, στρατόπεδα ἐκπαίδευσως Φαλαγγιτῶν στελεχῶν ἢ ὑποψηφίων στελεχῶν, πρὸς πληρεστέραν κατάρτισίν των, ὑπὸ μορφὴν μετεκπαίδευσως. Τοιαῦτα στρατόπεδα ὠργάνωσεν τρία: Τὸ Στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς» εἰς Ζούμπερι, τὸ Στρατόπεδον τῆς Φανερωμένης καὶ τὸ Στρατόπεδον τὸ ὁποῖον ὠργάνωσεν πρὸς ἐκπαίδευσιν εἰς διαφόρους ἐιδικότητας, καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα τὴν παθητικὴν ἀεράμυναν, εἰς τὸ Ἀμαρουσίον. Βάσει τῶν σχετικῶν μὲ τὰ στρατόπεδα τῆς Ε. Ο. Ν. κανονισμῶν, ἐκάστου τῶν στρατοπέδων θὰ προΐσταται ὁ Στρατοπεδάρχης, τὸ ἐπιτελεῖν τοῦ ὁποῖου θὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἑνα Γυμναστήν, διὰ τὴν σωματικὴν ἀγώνην, ἀπὸ ἑνα ἀξιωματικὸν διὰ τὴν στρατιωτικὴν προπαιδευσιν, ἀπὸ ἑνα Διαχειριστὴν διὰ τὰ ζητήματα διατροφῆς, προμηθειῶν, συντηρήσεως τροφίμων, ὑλικοῦ κλπ. καὶ τέλος ἀπὸ ἑνα ἱατρὸν διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς υγείας τῶν ἐν τῷ Στρατοπέδῳ.

Ἰδιαίτερα ὅλως μέριμνα κατεβλήθη εἰς τὸν κατάρτισμόν των προγραμματικῶν ἐκπαίδευσως, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μόρφωσις των μελλόντων βαθμοφόρων τῆς Ὀργανώσεως νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ἀρτιωτέρα καὶ πληρεστέρα μετὰ τὴν ἀποχώρησίν των ἐκ τῶν ἐν λόγω Στρατοπέδων. Προσθετέον ὅτι ἡ διάρκειά τῆς παραμονῆς των στελεχῶν εἰς τὰ στρατόπεδα ὠρίσθη εἰς 21 ἡμέρας.

Ἰδιαίτερα ὅλως μέριμνα κατεβλήθη εἰς τὸν κατάρτισμόν των προγραμματικῶν ἐκπαίδευσως, εἰς τρόπον ὥστε ἡ μόρφωσις των μελλόντων βαθμοφόρων τῆς Ὀργανώσεως νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατόν ἀρτιωτέρα καὶ πληρεστέρα μετὰ τὴν ἀποχώρησίν των ἐκ τῶν ἐν λόγω Στρατοπέδων. Προσθετέον ὅτι ἡ διάρκειά τῆς παραμονῆς των στελεχῶν εἰς τὰ στρατόπεδα ὠρίσθη εἰς 21 ἡμέρας.

ΝΕΟΙ ΓΥΜΝΑΣΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΟΛΑΙΑΝ

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας θὰ προσλάβῃ διὰ τὴν ἀθλητικὴν τῆς ἐξόρμησιν καὶ νέους γυμναστὰς καὶ γυμναστρίδας, κατόπιν ὁμῶς διαγωνισμοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ ἐνεργηθῇ τὴν 26ην Ἰουλίου.

Εἰς τὸν διαγωνισμόν τούτον δύνανται νὰ συμμετάσχουν οἱ κεκτημένοι πτυχίων τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες ὅπως συμμετάσχουν εἰς τὸν διαγωνισμόν ὑποχρεοῦνται ὅπως υποβάλουν μέχρι τῆς 23 Ἰουλίου ἐ. ε. αἰτήσιν (ἢ αἰτήσις δέον νὰ υποβληθῇ εἰς τὴν Ε. Ο. Ν., Γενικὴν Διεύθυνσιν Συντονισμοῦ Ἐκπαίδευσως) μετὰ τῶν ἐξῆς πιστοποιητικῶν:

1) Ἀντίγραφον πτυχίου. 2) Πιστοποιητικὸν Δήμου ἢ Κοινότητος. 3) Σημείωμα ὑποβολῆς αἰτήσεως περὶ ἐκδόσεως πιστοποιητικῶν κοινωτικῶν φρονημάτων. 4) Πιστοποιητικὸν υγείας (ἐκδοθησόμενον ὑπὸ ἱατροῦ τῆς Ε. Ο. Ν.). Ἐπίσης δέον νὰ ἔχουν ἀφυπηρετήσει τῶν τάξεων τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ μὴ ἔχουν ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 30 ἐτῶν.

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Οἱ στρατιῶται τοῦ 1ου Λόχου τοῦ 42ου Συντάγματος Εὐζώνων Λαμίας προσέφεραν διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας δρχα. 1.443.80 εἰς ἐνδειξὴν τῶν αἰσθημάτων των διὰ τὴν Ὀργάνωσιν, τῆς ὁποίας διεδίδασθον εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν τῆς Ε. Ο. Ν. διὰ θερμὸν ἐγγράφον ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Συντάγματος.

ΜΙΑ ΚΛΗΝ ΠΡΑΞΙΣ

Ἡ Φαλαγγίτισσα Χρυσὴ Σπυρογιάννη ἐκ Κορίνθου, ἀνέβρε πρὸ ἡμερῶν χρηματόδεμα ἐκ 2.600 δρχαμῶν τὸ ὁποῖον καὶ παρέδωκεν ἀμέσως εἰς τὸν πλησιέστερον ἀστυνομικὸν τμήμα διὰ νὰ δοθῇ εἰς τὸν ἀπολέσαντα αὐτὴν. Ἡ ἐν λόγω Φαλαγγίτισσα ἠμεῖσθη ἠθικῶς

ἐκ μέρους τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀργολιδοκορινθίας διὰ τὴν εὐγενὴ τῆς πράξιν.

Σχετικῶς ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Σπέντζας ἀπέστειλε πρὸς τὸν κ. Γυμνασιάρχην θηλέων εἰς Κορίνθον τὸ κάτωθι τηλεγράφημα:

«Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν ὑπ' ἀριθ. 158 τῆς 30)3)40 ὑμετέραν ἀναφορὰν, δι' ἣς ἀναφέρετε ἡμῖν, ὅτι ἡ μαθητρία τῆς Γ' τάξεως τοῦ ὁφ' ὕμᾶς Γυμνασίου Χρυσὴ Σπυρογιάννη, ἥτις εἶναι μέλος τῆς Ε. Ο. Ν. εὐρύσσει τὸ σεβαστὸν ποσὸν τῶν 2.600 δρχαμῶν καθ' ὅσον ἐσέυε να παραδῶσθαι τούτου, ἂν καὶ προέρχεται ἐκ παχυστάτης οἰκονομίας, εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Τμήμα Κορίνθου, ἐπαινοῦμένη τὴν ὡς ἀνω μαθητρίαν διὰ τὴν πράξιν ταύτην, ἥτις ἀποδεικνύει ὅτι ἡ συντελούμενη ψυχικὴ καλλιέργεια τῶν μαθητῶν τόσο ὑπὸ τῆς Ε. Ο. Ν. ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ Σχολείου ἔσχε τὴν εὐεργετικὴν ἐπίδρασίν τῆς».

ΟΙ ΓΕΩΡΓΟΙ ΥΠΕΡ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Οἱ συνεταιρισμένοι γεωργοὶ τῆς περιφέρειας Τρικαλῶν, κατὰ τελευταίαν Γενικὴν Συνέλευσιν τῆς Ἐνώσεως Συνεταιριστικῶν, ἀπεφάσισαν ὅπως εἰσφέρωσιν ὑπὲρ τῆς Ε. Ο. Ν. ἑκάστος δέκα λεπτὰ κατ' ὅσον σίτου προσκομισθησόμενον εἰς τὰ συνεργεῖα Συγκεντρώσεως.

Ἡ χειρονομία αὕτη τῶν συνεταιρισμένων γεωργῶν, ἀποτελοῦσα τραγὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀπολύτου συνεργασίας των Συνεταιριστικῶν Ὀργανώσεων μὲ τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας, θεμελιώνει τὸν κυριώτερον συντελεστήν, διὰ τὴν ταυτόχρονον πρόδον των δύο θεσμῶν, τοῦ Συνεργατισμοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ε. Ο. Ν. ἀφ' ἑτέρου, ἐπ' ὠφελεία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ τῆς μεταβολῆς τῆς 4ης Αὐγούστου.

ΜΙΚΡΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΝΕΑ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις Ἀρρένων Πρωτευούσης ὠργάνωσεν διὰ τὴν 7ην Ἰουλίου, εἰς τὸ Ζηρηνεῖον Γυμναστήριον τῆς Κηφισίας, ἀθλητικὴν ἡμερίδα, εἰς τὴν ὁποίαν δὲ μετὰσχουν, διὰ τὸν ἀθλητικὸν ὁμάδων των, αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων Χίου, Ὀρίκιος, Κυκλάδων, Λέσβου καὶ Σάμου. Ἡ Π. Δ. Α. Π. θὰ ἐκπρόσωποῖ καὶ τοὺς ὡς ἀνω φωνῶντας διὰ τῶν ἀθλητῶν τῆς Ὑποδιοικήσεως Βορρᾶ.

Ἡ ἀθλητικὴ ὁμάς τῆς Ὑποδιοικήσεως Νότου, Ἀρρένων καὶ Θηλέων, ἀναχωρεῖ εἰς Χανιά Κρήτης, ὅπου θὰ μετὰσχῃ των ἐκεῖ ὀργανωμένων ἀγώνων κατὰ τὴν 7ην Ἰουλίου.

Κατὰ τὸν ἡμέραν Ἰουλίου ὠρίσθησαν καὶ θὰ ἀρχίσουν οἱ ἀγῶνες διὰ τὴν ἀπονομὴν «Εὐσημῶν» μεταξὺ τῶν Φαλαγγιτῶν. Εἰς τοὺς ἀγῶνας τούτους θὰ μετὰσχουν ὅλοι οἱ Φαλαγγίται τῆς ἐνωμένης τῆς Π. Δ. Α. Π.

Καταρτίζεται πλὴρὴς πρόγραμμα ἐκγυμνάσεως εἰς τὴν κολλυμνησὶν ἀπάντων τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων ὑπὸ Γυμναστῶν τῆς Π. Δ. Α. Π.

Μετ' ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν καὶ παρουσία χιλιάδων θεατῶν ἐγένοντο οἱ Α' ἀθλητικοὶ ἀγῶνες καὶ ἐπιδείξεις τοῦ 20οῦ Τάγματος τῆς Νέας Ἰωνίας. Τοὺς ἀγῶνας ἐτίμησαν ἀνώτεροι βαθμοφόροι τῆς Ὀργανώσεως μας, ὁ Διμερὸς καὶ αἱ ἰσχυροὶ καὶ στρατιωτικοὶ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως μας. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἀγώνων ὁ κόσμος ἐχειροκρότει μὲ ἐνθουσιασμόν τὴν ὠραίαν προσπάθειαν των Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τοῦ 20οῦ Τάγματος. Ἡ παρέλασις των ἐνόπλιων Σκαπανέων, α

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.—Ἡ Περιφερειακὴ Διοίκησις τῆς Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης, ἐν τῇ μερίμνῃ τῆς διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐργαζομένων μελῶν τῆς, ἀπεφάσισε τὴν ἰδρυσάσθαι τὴν λειτουργίαν ἀπὸ τοῦ προσεχούς σχολικοῦ ἔτους καὶ ἐν τῇ Στέγῃ τοῦ Φαλαγγίτου Θεσσαλονίκης νυκτερινὸν Γυμνάσιον καὶ δημοτικὸν σχολεῖον, εἰς ᾧ θὰ σπουδάζωσι δωρεάν οἱ ἄποροι καὶ οἱ ἐργαζόμενοι Φαλαγγίται, χωρὶς νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐγκαταλείπωσι τὰς βιοποριστικὰς ἐργασίας τῶν, χάριν τῶν σπουδῶν τῶν.

Ἐπίσης χάριν τῶν ἀναγκαζομένων τῶν πέριξ

Ἀπὸ τὰ νοσοκομειακά μαθήματα Ε.Ο.Ν. Θεσσαλονίκης.

καὶ ἐντὸς τῆς πόλεως συνοικισμῶν ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς ἡ ἰδρυσις καὶ ἡ λειτουργία σχολείων ἀναγκαζομένων, τὰ ὁποῖα μερίμνη τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Θεσσαλονίκης θὰ λειτουργήσῃ ἐντός τῆς πόλεως, ἥτοι εἰς τοὺς Συνοικισμοὺς Τούμπας, Χαριλάου, Καλαμαριάς, ὡς καὶ εἰς τὴν συνοικίαν Βαρδαρίου.

ΦΛΩΡΙΝΑ.—Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Φλωρίνης συνεχίζονται αἱ συγκεντρώσεις τῶν Φαλαγγιτῶν, καθ' ἃς ὁμιλοῦσιν ἐκ περιτροπῆς διάφοροι συνεργάται καὶ ἀξιωματοὶ.

Ὁ Ὑποδιοικητὴς Ἀμυνταίου ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Πεβινῶ, Σκλήρου καὶ Ἀετοῦ, εἰς συγκεντρώσεις δὲ τῶν Σχηματισμῶν τούτων ὁμίλησε περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ε.Ο.Ν. Ὡσαύτως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ μετέβη εἰς τὸν Σχηματισμὸν Ἀγίων Ἀναργύρων, ὅπου ἐπεσκέφθη τὸν ἐκ 40 στρεμμάτων ἐσπαρμένον ἄγρον.

Ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς Βαθμοφόρων εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ἀμυνταίου συνεχίζεται μετὰ τὸν αὐτὸν ρυθμὸν.

Εἰς διαφόρους Σχηματισμοὺς τῆς Ὑποδιοικήσεως Καστορίας ἐγένοντο ἐπιτυχεῖς ἀσκήσεις πυκνῆς Φαλαγγος καὶ διδασκαλίαι περὶ διακριτικῶν τῶν βαθμοφόρων, περὶ συναδελφότητος κ.λπ.

Εἰς γενομένην συγκεντρώσιν εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Νεστορίου ἐγένετο ὁμιλία μετὰ θέμα: «Ἡ πίστις πρὸς τοὺς ἀνωτέρους ὁδηγεῖ πρὸς νίκην».

Ὁ κ. Ὑποδιοικητὴς, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Α' Ἐπιτελοῦ, μετέβη καὶ ἐπεθεώρησε τοὺς Σχηματισμοὺς Ὡμορφοκκλησιᾶς καὶ Πενταέρου.

Εἰς ἅπαντας γενικῶς τοὺς Σχηματισμοὺς συνεχίζονται αἱ κατὰ Τετάρτην καὶ Σάββατον συγκεντρώσεις.

Ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ τμήματος τῆς Ε.Ο.Ν. Ὁηλέων Φλωρίνης ἐδόθη ὁρασιότατη θεατρικὴ παράστασις ὑπὲρ τῶν Ἀκρίτων μας μετὰ τὸ ἔργον «Ὁ Θάνατος καὶ ἡ Σαύρα». Τὸ ἔργον ἐσημείωσε μεγάλῃν ἐπιτυχίαν.

ΚΑΣΤΟΡΙΑ.—Κατὰ τὴν λήξαν ἐξδομήδα ἐγένοντο μὴ ἐκδρομὴ, ὁμιλία ὑπὸ τοῦ Ὑποδιοικητοῦ Περιφέρειας Σχολικῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, σπορά ἀρραβασίτου 3 στρεμμάτων ἐς τοποθεσίαν λιβάδας καὶ ἀσκήσεις βολῆς. Ἐνῆς ἐκ τῶν Τετραρχῶν ὁμίλησε «Περὶ Ἀλεξάνδρου» καὶ ἕτερος «Περὶ καθήκοντος».

Καὶ εἰς τὴν ὑπαίθρου ἐπίσης παρετηρήθη ζωηρὰ κίνησις.

Ὡς εἰς Ἀμπελοκήπου ἐγένοντο θεωρίαι τοῦ κανονισμοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.

Εἰς αὐτὴν ἀνάγνωσις διαταγῶν Ε.Ο.Ν. καὶ ἀσκήσεις.

Εἰς Κρύα Νερά ἐκκλησιασμός, θεωρία περὶ καθήκοντος καὶ ἀλληλεγγύης, αὐτοθυσίας καὶ ἀνδρείας, ἀπονομῆς χαίρετιμοῦ ἐν στάσει καὶ ἐν κινήσει, ἀνάγνωσις καὶ ἐρμηνεία περιοδικοῦ «Νεολαία» καὶ ἀσκήσεις.

Εἰς Κασταράζι θεωρία «Περὶ Ὁρησκείας», ἡθικοβουλευτικὰ διηγήματα, παίγνια, χοροὶ καὶ γυμναστικά ἀσκήσεις.

Εἰς Οἰνὴν ἀσχολία εἰς ἀγροῦς τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ ἐκκλησιασμός καὶ εἰς Φτελιὰν ἐπαρμολογία διδασκάντων προηγουμένων καὶ ἀσχολία εἰς ἀγροῦς ἀτόμων.

ΔΡΑΜΑ.—Τὴν παρελθούσαν Παρασκευὴν εἰς τὴν Σχολὴν ἀνωτέρων καὶ κατωτέρων στελεχῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας ὁμίλησεν ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς ἐπὶ τῆς τελευταίας Β' Πανελληνίου Διασκεψέως τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητῶν Ε.Ο.Ν.

Ὁ κ. Περιφερειακὸς Διοικητὴς ἀνέπτυξεν ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ τὰς κατευθυντήριους γραμμὰς ἃς ἔδωκεν ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὁ συναγωνιστὴς Κυβερνητικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑπεγράμμιζε δὲ ἰδιαίτερώς τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχηγοῦ, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν μνημειώδη ὑπόθεσιν οὐ μόνον διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Νεότητα, ἀλλὰ δι' ἐλόκληρον τὸν Ἑλληνικὸν Λόγον. Τελευτῶν δὲ κ. Περιφ. Διοικητὴς συνέστησεν εἰς πάντας τοὺς βαθμοφόρους δημοκρατικὴν ἐργασίαν, προσήλυσιν εἰς τοὺς ἡγέτας τοῦ ἔθνους καὶ μελέτην ἐπισταμένην τῶν λόγων καὶ ὑποθηκῶν τοῦ Ἀρχηγοῦ, διότι μόνον οὕτω θὰ γίνωνται πραγματικοὶ φορεῖς τῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους.

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν εἰς τὸ Στάδιον «Δόξης» ἐγένετο γενικὴ συγκεντρώσις τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας, καθ' ἣν ἐξετελέσθη τὸ εἰδικὸν πρόγραμμα τῆς ἡμέρας, μετὰ τὸ πέραν τοῦ ὁποῦ ἐπικολοῦσαν διάφοροι παιδιὰ, ἔθνικοι χοροὶ καὶ πατριωτικὰ ᾠσματα.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.—Εἰς τὴν ἔδραν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως ἤρχισεν ἡ λειτουργία Σχολῆς Ἀνωτέρων Στελεχῶν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως καὶ μετὰ εἰδικὸς ἐκπαιδευτῆς. Τὰ στελέχη δὲ ὁποῖα θὰ καταρτισθῶν εἰς τὴν Σχολὴν αὐτὴν θὰ ἀποτελέσουν τὸν πρῶτον πυρῆνα στελεχῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως, θὰ χρησιμεύουσιν δὲ ὡς ἐκπαιδευτὰ τῶν στελεχῶν ἄλλης τῆς Περιφ. Διοικήσεως εἰς τὸ στρατόπεδον, τὸ ὁποῖον θὰ λειτουργήσῃ καθ' ὅλον τὸν Ἰούλιον καὶ ὅπου θὰ συγκεντρωθῶν τὰ στελέχη καὶ τῶν πλέον ἀπομακρυσμένων τμημάτων, οὕτως ὥστε τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ ἐργασία εἰς ὅλην τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν θὰ εἶναι περισσώτερον συστηματικὴ καὶ συντονισμένη.

Ἡ Περιφερειακὴ Διοικητρία, συνοδευομένη ὑπὸ τῆς Διευθυντρίας τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως, μετέβη τὴν προπαρελθούσαν Κυριακὴν εἰς Ἀγυῖαν καὶ ὁμίλησεν εἰς τὰς βαθμοφόρους, τὰς Σκαπανίσσας καὶ τὰς Φαλαγγίτισσας, ἔτισης μετέβη εἰς Βόλον, ὅπου καὶ ὁμίλησε. Τὸ ἀπόγευμα τῆς Πέμπτης, ἡ μέρας ἀφιερωμένη εἰς τὴν Ε.Ο.Ν. διὰ τὰς Φαλαγγίτισσας τῆς Λέσχης Ἐργαζομένων Κοινοτήτων Βόλου, παρεκολούθησεν τὴν ἐκπαιδευτὴν τῶν. Ἦτο μὴν χαρὰ νὰ βλέπῃ καὶ εἰς τὰ εὐχαιροῦσιν τὰς ἐκπαιδευτὰς τῶν ἐργαζομένων κοριθίων πρὸς τὴν ἑσπέραν τῶν ἐκπαιδευτῶν τὴν χαρὰν τὴν ἐπὶ Διοικητρίαν τοὺς.

Ἀπὸ τῆς ἐξαιρετικῆς ἀγάπης, συνήματὰ κ.λπ. Ἡ Περιφ. Διοικητρία ἐτόνισεν εἰς αὐτὰς τὴν ἐξαιρετικὴν ἀγάπην, πρὸς τῇ γιὰ τὰ ἐργαζόμενα κορίθια ὁ Ἀρχηγὸς καὶ μετὰ τὸν ἐνδιαφέρον ὁμιλοῦσε γι' αὐτὰ στὸ συνέδριον.

Ἀλ Σκαπανίσσας ἀσπρότορες τῆς Λαρίσης μετὰ χάριν καὶ ἐνδιαφέρον παρεκολούθησαν τὴν ἐξελίξιν τῶν μεταξοσκολιχῶν, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος τῶν. Πάρα πολλὰ Σκαπανίσσας, τῶν ὁποίων τὸ ἐνδιαφέρον προεκλήθη μετὰ τὴν ὁρασίαν αὐτὴν πρωτοβουλίας τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως, ἡ ὁποία διέ-

θεσε τὸ ὑπόγειον τῶν Γραφείων διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς σπορτοφίας, ἐκτρέφουν στὰ σπύτια τῶν μεταξοσκολιχῶν.

— 105 Φαλαγγίτισσαι τῶν ἐργοστασίων τῆς Λαρίσης ἐξέδραμον εἰς Βόλον καὶ ἐκεῖθεν ἔκαμαν πορείαν 9 χιλιομέτρων, ἐπέρασαν δὲ τὴν ἡμέραν τὴν εἰς τὸ ὠραιότατον χωρίον τοῦ Πηλείου, τὴν Ἀνακασίαν.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.—Ἡ Νεολαία Ὁηλέων Ἰωαννίνων ἀπέκτισε πρότυπον Ὁρνιθοτροφείον, Κοινικλοτροφείον, Μελισσοκομείον καὶ Περιστερεῖον, τὰ ὁποῖα ἐγκατέστησεν εἰς τὸν κήπον τῆς Ε.Ο.Ν. Ὁηλέων. Τὸ Γεωργικὸν Τμήμα ἀνέλαβε τὴν καθημερινὴν διατροφήν τῶν ζώων καὶ τὴν περιποίησιν αὐτῶν. Τὴν ἐγκατάστασιν ἐπέθελεν αὐτοπροσώπως ὁ κ. Γενικός Ἐπόπτης, δώσας ὁδηγίαν καὶ κατευθύνσεις. Τὸ Γεωργικὸν Τμήμα ἐπίσης μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν ψυχανθῶν, ἔσπειρε τὸν ἐμπροσθεν τοῦ κτιρίου χώρον μετὰ φυτὸν μέντας, τὸ ὁποῖον διὰ πρῶτην φοράν καλλιεργεῖται εἰς τὴν περιφέρειάν μας.

Χάρις στίς ἐμπνευσμένες ἐνέργειες καὶ τίς ἡμερήσιες διαταγὰς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἰωαννίνων Ὁηλέων ἤρχισεν ἡ ἀθρόα συλλογὴ χάρτου ἀχρήστου, κυτλῶν σιγαρέττων, σωληνίων ὁδοντόκρεμας κ.τ.λ. Ἐπίσης αἱ Σκαπανίσσαι ἐμάχυσαν χαμομήλι, τὸ ὁποῖον θὰ πωληθῇ διὰ λογαριασμόν τῆς Ε.Ο.Ν. Ὁηλέων εἰς τὰ διάφορα φαρμακεία τῆς πόλεως μας.

ΒΗΣΣΑΝΗ.—Τὸ Τμήμα Ε.Ο.Ν. Ὁηλέων Βησσάνης ἐργάζεται ὡς πάντοτε μετὰ ἐξαιρετικὴν ἐνθουσιασμόν. Ὑπὸ τοῦ θεατρικοῦ ὁμίλου ἐπαίχθησαν τὰ ἔργα «Τὰ Σουλιάτοπουλα δὲν πέθαναν» καὶ «Τὰ χελιδόνια». Λόγῳ τῆς ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας ὁ κ. Ἐπαρχὸς Παιωνίων παρεκάλεσε τὸ καλλιτεχνικὸν τμήμα νὰ δώσῃ μίαν παράστασιν εἰς Δελβινάκιον. Πράγματι, ἐξέδραμεν ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς Δελβινάκιον καὶ ἐδόθη παράστασις μετὰ τῆς ἰδίας ἐπιτυχίας, τὴν ὁποῖαν παρεκολούθησεν ὁλόκληρος ἡ Κοινότης, καταχειροκροτήσασα τοὺς νεαροὺς καλλιτέχνας τῆς Ε.Ο.Ν.

ΤΑΥΝΗΣΙΑ

ΧΙΟΣ.—Ἀνὰ πᾶσαν Τετάρτην καὶ Κυριακὴν γίνονται αἱ τακτικαὶ συγκεντρώσεις τῶν Σχηματισμῶν. Κατὰ ταύτας, συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα τῆς Διοικήσεως καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ διαφόρων γεγονότων, γίνονται ὁμιλίαι ὑπὸ τῶν συνεργατῶν συναγωνιστῶν μετὰ διάφορα ἐπικαίρια θέματα. Ἐξήρθη κατ' αὐ-

Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσαι τοῦ Σχηματισμοῦ Δενδροχωρίου Καστορίας.

τὰς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως, ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀρχηγοῦ, ὁ θεσμός τῆς βασιλείας, ἡ ἀνάστασις τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὸ καθεστὸς τῆς 4ης Αὐγούστου, θεσμός τῆς οἰκονομίας ἐν Ἑλλάδι καὶ ἄλλα ἐποικοδομητικὰ διὰ τὴν διαφώτισιν τῶν μελῶν καὶ τῇ ἔθνικῃ αὐτῶν ἀγωγῇ.

Ὁμιλίαι διαφωτίσεως γίνονται τακτικὰ καὶ κατὰ τὰς συγκεντρώσεις τῶν Σχηματισμῶν τῆς ὑπαίθρου, ὡς εἰς τὸν Τομεᾶ Ε.Ο.Ν. Βροντάδου, ὁποτιμὸς Κάμπου, Ὑποδιοικήσεως Καρδαμύλων, Καλαματῆς καὶ τὰ Ἀνεξάρτητα Τάγματα. Εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῆς

ὑπαίθρου ἐτονίσθη κατὰ τὰς ὁμιλίας ἡ μεγάλη πρὸς τὴν γεωργίαν ὑποστήριξις τοῦ Κράτους τῆς 4ης Αὐγούστου, ἐκαλλιέργηθη τὸ αἶσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν γῆν καὶ γενικῶς ἐξήρθησαν τὰ εὐεργετικὰ μέτρα τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῆς μεγάλῃς ἀγροτικῆς τάξεως.

Ὁ Τομεὺς Βροντάδου ὠργάνωσεν ἐκδρομὴν εἰς τὴν ἱστορικὴν Μονὴν Ἀγίου Μηνᾶ, ἐνθα ἐγένετο ἡ σφαγὴ τῶν Χίων κατὰ τὴν 1822, ἀνεπτυχθὲ δὲ ἐκεῖ τὸ ἱστορικόν.

Εἰς τὸν αὐτὸν Τομεᾶ ἐγένοντο μαθήματα ἔθνικων χορῶν εἰς τοὺς βαθμοφόρους, Φαλαγγίτας καὶ Σκαπανεῖς.

Τὰ Τάγματα Πόλεως παρεκολούθησαν τὴν τελετὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν κατηχητικῶν σχολείων, ὁμιλίαν τοῦ Διοικητοῦ

Τὸ ἀνεξάρτητον τμήμα Φούρων Σάμου εἰς ἐκδρομὴν εἰς Ἀ. Βαθέας.

τοῦ 23ου Συντάγματος περὶ ἀπελευθερώσεως τῆς Χίου, τὴν ταῖναν «Στρατόπεδον Μεταξῶ» ἐν ἱεσῷ ἔθνικῳ παραλήρηματι καὶ ἐνθουσιῶν ἐκδηλώσεων ὑπὲρ τοῦ ἔθνικοῦ Κυβερνήτου, ὡς καὶ παρῶσαν ἐνὸς ἀλλοτῶ δι' ἐξήντος ἐντέθεν. Τὴν ταῖναν «Στρατόπεδον Μεταξῶ» παρεκολούθησαν καὶ οἱ Σχηματισμοὶ Τομεῶς Βροντάδου καὶ Ὑποτομέως Κάμπου.

Οἱ διάφοροι Σχηματισμοὶ πόλεως καὶ ὑπαίθρου, οἵτινες ἐσπείραν σίτον γραμμικῆς καλλιέργειας, ἠσχολήθησαν μετὰ τὸ σκαλισμὸν καὶ βοτάνισμα, ἐξηγήθη δὲ εἰς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τῶν κοινοτικῶν γεωπόνων ἡ σημασία τῆς σκαλιστικῆς καλλιέργειας.

Οἱ Σχηματισμοὶ πόλεως ἐπέδωξαν ἐπαυνηλικίως εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς κἀμης τῶν πλησίων τῆς πόλεως δασῶν Καρακάρη.

Γεωργικὰ μαθήματα ἐγένοντο εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς ὑπαίθρου, εἰς δὲ τὰς Ὑποδιοικήσεις Καρδαμύλων καὶ Καλαματῆς μαθήματα κλαδεύματος ἐλαίων καὶ ἀμυγδαλῶν, ἐμβολιασμοῦ καὶ πατατοκαλλιέργειας.

Εἰς τὴν πόλιν ἤρχισαν ἀπὸ τὰ μέσα Μαΐου μαθήματα νοσοκομικῶν καὶ τραυματιοφορέων, εἰς τὰ ὁποῖα φοιτοῦν ὅλοι οἱ ἀνωτέρω βαθμοφόροι τῆς Ε.Ο.Ν., διδάσκουσι δὲ χειρουργοὶ καὶ ἄλλοι ἱατροὶ ἐκ τῶν διαπρεπετέρων. Θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἄλλη σειρά μαθημάτων διὰ κατωτέρους βαθμοφόρους καὶ Φαλαγγίτας. Ἐπίσης εἰς τὸν Σχηματισμὸν Καρδαμύλων καὶ εἰς τὴν πόλιν Χίου ἐγένοντο καὶ συνεχίζονται μαθήματα παθητικῆς ἀεραμύνης καὶ ἀεροχημικοῦ πολέμου.

Ἐσυνεχίσθησαν καὶ ἔλθουν κατὰ τὸ τέλος Μαΐου τὰ μαθήματα τῶν δύο οὐλῶν τῆς πόλεως, τοῦ τῶν μέσων συνδέσμων καὶ τοῦ Ὑποτομέως Κάμπου, μετὰ ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Τὰ μαθήματα θὰ συνεχισθῶν καὶ εἰς τὰ μέλλοντα κατ' Αὐτοῦσαν ἀσπρότατα, εἰς ᾧ θὰ μετὰσχῶσι οἱ κατωτέρω βαθμοφόροι τῆς πόλεως καὶ τῆς ὑπαίθρου.

ΣΑΜΟΣ.—Ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κατηρτίσθη νόμος, διὰ τοῦ ὁποῦ ἰδρύεται ἐν Ἀμύνι Βαθέας Σάμου ἱδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Στάδιον Ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος». Εἰς τὸν ἄν λόγῳ στάδιον θὰ ἀσχοῦνται τὸ ἐν Σάμῳ ἐδρεῖον τμήμα στρατοῦ, ἡ Ε.Ο.Ν., τὰ σχολεῖα, τὰ φιλαθλὰ σωματεῖα, καθὼς καὶ πάντες οἱ ἐπιθυμοῦντες πολῖται.

Τὸ ὡς ἐνὸς στάδιον θὰ ἱδρῇ ἐπὶ χώρου τοῦ δημοσίου, ἐνθα ὄπηρε τὸ παλαιὸν στάδιον, τὸ ὁποῖον νῦν κατέχει τὸ ἐκεῖ τμήμα στρατοῦ, χρησιμοποιοῦν τοῦτο διὰ στρατιωτικὰς ἀσκήσεις.

ΣΥΡΟΣ.—Ἡ Ὑποδιοίκησις Ε.Ο.Ν. Ὁηλέων Σύρου παρουσίασεν τὴν ἐξῆς ἐργασίαν κατὰ τὸ διαρρῆσαν 158ῃμερον.

Εἰς τὸν οὐλῶν δαδμοφόρων ἐγένοντο μαθήματα ψυχολογίας ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κατσουρού, χορωδία, μαθήματα οἰκοκυρτικῆς ὑπὸ τῆς καθηγήτριας κ. Τζοβάρη, συνέχεια ἀναλύσεως ἐκ τοῦ τεύχους «28» «Περὶ γενικῶν τινῶν κατευθύνσεων καὶ ὁδηγιῶν ὑπὸ τῆς Α' Ἐπιτελοῦς, μᾶθημα Ὑγιεινῆς ὑπὸ συναγωνιστοῦ ἱατροῦ, «Αἱμορραγία καὶ κατάγματος», μᾶθημα παιδαγωγικῆς ὑπὸ συναγωνιστῆς δημοδιδασκαλίσσης, ὁμιλία ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Ἀδούρη «Περὶ χαρακτῆρος», στρατιωτικὴ προπαιδευτικὴ ὁλοκλήρου τῆς Φάλαγγος εἰς τὸ Γυμναστήριον καὶ μικραὶ ἐκδρομαί.

Εἰς τὰς Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπανίσσας ἐγένοντο ὑπὸ «Μαδαρῶν καὶ Λοιτῶν» τὰ ἐξῆς μαθήματα: Περὶ τῆς Βασιλικῆς μας Οἰκογενείας, ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀρχηγοῦ μας καὶ ἡ ἀξία τοῦ ἔργου τοῦ, ἐργόχειρον, ἐκμαθήσεις τοῦ Ὑμνου τῆς Φαλαγγίτισσης, στρατιωτικὴ ἐκπαίδευσις, παίγνια καὶ μικραὶ ἐκδρομαί. Πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἔλαβε μέρος ὁ ὁλοκληρὸς ὁ Φάλαγγ εἰς τὴν λατιναίαν τῆς εὐρέσεως τοῦ Ἀγίου Δημητρίου.

ΤΗΝΟΣ.—Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Τήνου ἐσημειώθη ἡ ἀκόλουθος κίνησις: Εἰς τὰς Σκαπανίσσας ἐδίδασκοντο ἐργόχειρον καὶ μουσικὴν, ἐγένοντο ὁμιλίαι μετὰ θέμα: «Ἡ Μαντῶ Μαυρογένους καὶ ὁ Βασίλειος Κωνσταντίνος», μαθήματα οἰκοκυρτικῆς, στρατιωτικῆς ἀσκήσεως καὶ περὶ τῆς Ε.Ο.Ν. Ὑγιεινῆς. Εἰς τὰς Φαλαγγίτισσας ἐπίσης ἐγένετο ὁμιλία «Περὶ ἔθνικοῦ Ὑμνου, μουσικῆς καὶ ὕμνων». Ἐπίσης ὁμιλία ὑπὲρ τῆς Περιφ. Ὑποδιοικήσεως «Περὶ ὑποχρεώσεων τῶν Φαλαγγιτιστῶν ὡς Ἑλληνίδων», μαθήματα κοπτικῆς κλπ.

ΣΕΡΙΦΟΣ.—Εἰς τὸν Σχηματισμὸν Σερίφου ἐδόθησαν μαθήματα ἐκ τῶν τευχῶν «Α' παρατήρησις πρὸς τὴν βοήθειαν» καὶ «Ἡ γεωργία στὴν Ἑλλάδα». Ἐγένοντο ἐπίσης γυμναστικά ἀσκήσεις, παιδιὰ, μαθήματα εἰς βαθμοφόρους ὕγιεινῆς, ἐργόχειρον, ὠδικῆς κλπ.

ΝΑΞΟΣ.—Ἐγένετο ὁμιλία ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου μετὰ θέμα «Ἡ γυναικὶς καὶ ἐδιδάχθησαν μαθήματα ὕγιεινῆς, ραπτικῆς, ἀθλοπαιδιᾶς, σκοποβολῆς καὶ ἐκδρομαί.

ΚΕΑ.—Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Κέας ἐγένετο ἐπίσης ἐντατικωτάτη ἐργασία κατ' ὅλον ὅτι ἡ Ὑποδιοίκησις αὐτὴ στερεῖται διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

Εἰς τὰς Φαλαγγίτισσας καὶ Σκαπανίσσας ἐγένοντο μαθήματα Ἑθνικῆς ἀγωγῆς, παθητικῆς ἀεραμύνης, περὶ πολεμικῶν ἀερίων καὶ τῆς παροχής βοθημάτων, παίγνια καὶ ἐκδρομαὶ ἡμερήσιαι.

ΚΕΡΚΥΡΑ.—Καθ' ὅλον τὸν λήξαντα μῆνα ἐσυνεχίσθη ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Τμημάτων. Φαλαγγίται τῆς 117ης Φαλαγγος (Λευκιμῆς) ἐπέδειξαν ἀξιομίμητον παραδειγματικὴν συνεργασίαν καὶ αὐτοθυσίαν κατὰ τὴν ἐκράγισαν πυρκαϊάν εἰς ἐλαιοστάσιον «Μποτσίνια» περιφέρειας Λευκιμῆς. Οἱ Φαλαγγίται μετὰ πολὺν κόπον ἡδυνήθησαν νὰ κατασφάξουν τὸ πῦρ, ἀποφευχθῆσιν οὕτω ἐπεκτάσεως τοῦ εἰς τὰ γειτονικά ἐλαιοστάσια.

Τὰ Ναυτικά Τμήματα ἐξέδραμον εἰς Δασίαν, ὅπου ἠσκήθησαν εἰς τὰ μέσα συνδέσμων καὶ σηματοδοσίας.

Ὁ Περιφ. Διοικητὴς μετὰ τοῦ Ἐπιτελοῦ τοῦ καὶ πλείστον βαθμοφόρων τῆς 365ης Φαλαγγος παρέστη εἰς τὴν δοξολογίαν τὴν τελεσθεῖσαν ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Ἐπιδόξου Διαδόχου, τμήματα δὲ παρετάχθησαν πρὸ τοῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως πρὸς ἀ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΠ. Δ. ΘΕΟΔΟΣΗΝ. Μιά και είναι το πρώτο ποίημά σου, δεν μπορούμε να το πούμε κακό. Πόσο όμως ή τόσο άπλητη αγροτική εικόνα που θέλεις να μας δώσεις είναι ασυμβίβαστη με τις καθαρουργικές λέξεις που χρησιμοποιείς! Είναι σαν να παίρνεις την άγνη όμορφη μιας χωριατοπούλας και να της φοράς ένα σωρό αταίριαστα και ψεύτικα κοσμήματα και μιλάς μαζί της πώς οι ήχοι της ελάνθουν την ατμόσφαιρα σε μεταπονεύμενος οδογύρος. Αποφεύγεις τα κατά τη μέτρα. Όσο μπορείς πιά απλά, πιά απλά! — Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ. Το ποίημά σου «Στ' Αρκάδι» δείχνει το έθνος σου αίσθημα, αλλά το θέμα είναι ακόμη ανώτερο των δυναμικών σου. Το έλλο, το φυσιοκρατικό, είναι καλύτερο, αλλά έχει τεχνικά και γλωσσικά λάθη, που εμποδίζουν τη δημοσίευσή του. Μόνο το τελευταίο, εξάστιχο είναι καλό και το δημοσιεύουμε εδώ:

Στις φώσες τις όμορφες, στα δάση, στα λουλούδια, βρούκα την ποθητή χαρά, ρουφώντας πάντα μυρωδιές και ψάλλοντας τραγούδια κοντά στα γάρφαρα νερά.

ΕΥΣΤΑΘΙΑΝ ΧΑΡΟΚΟΠΟΥ. Σας συχαίρουμε για τα αίσθηματά σας προς τον Αρχηγό και για την έμπνευσή σας να του αφιερώσετε έναν ύμνο. Άλλα ή ποιήσεις είναι δύσκολο πράγμα. Πού δεν μπορεί κανείς εύκολα να το κατακτήσει και να το κυβερνήσει. — Μ. ΚΑΛΑΒΡΥΤΗΝΟΝ. Ωραία η έμπνευσή σου να χα-

Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΠΕΤΣΟΒΟΥ

(Συνέχεια από τη σελίδα 1253)

Η μάχη συνάπτεται άγρια πρό το Πετσόβου και επί των βουνών που το προστατεύουν. Τα ίδια μας πυρά μαζί με τα συμμαχικά, τα σερβικά, κάμνουν αληθινή θραύση και συντρίβουν παντού την αντίστασή του έχθρου, ο οποίος δεν ήμπορεί να συγκρατηθεί πρό της όρμης των στρατευμάτων μας.

Όλη την ημέρα της δης 'Ιουλίου η μάχη γίνεται σ' ολόκληρο το μέτωπο, εκτάσεως πολλών δεκάδων χιλιομέτρων. Η μάχη υπήρξε

φωνική, αλλά εις το τέλος, τας έσπερινάς ώρας της δης 'Ιουλίου, το Πετσόβον παρατίθεται. Πρώτοι, υπό δριμύτατον ψύχος, εισήλθον οι εϋζώνοι. Κατόπιν και άλλοι μονάδες... Ο έχθρος το είχαν εγκαταλείψει...

Το Πετσόβον ήταν τουρκική κομπολις κατά το ήμισυ. Το άλλο μισό ήταν βουλγαρικό και σερβικό. Οι Τούρκοι και οι Σέρβοι υπεδέχθησαν τους Έλληνες στρατιώτες με ένθουσιαν σμόν. Όλο το Πετσόβο είχε σημασιοσπολισθή με πρόχειρα γαλανά υφάσματα, πάνω στα οποία είχαν ραφή

πρόχειρα και άκαλαίσθητα από τους Τούρκους και Σέρβους λευκοί πάνινοι σαυροί. Οι πρόχειρες αυτές σημαίες, άκαλαίσθητες, κακοκομμένες και κακοραμμένες, είχαν πάντως προσδώσει το έλληνικόν χρώμα εις την κωμόπολιν, η οποία έτσι έώρταζε την νέαν νίκην των Έλληνικών δπλων.

Μόνον ο βουλγαρικός πληθυσμός είχε κρυφθή, διπλομανταλωμένος στα σπίτια του, και δεν εμφανίσθηκε παρά μονάχα όταν έπείσθηκε ότι ο Έλληνικός στρατός είναι όρμητικός

και μαχητικώτατος στόν πόλεμο μόνον, όταν εύρίσκεται πρό όπλισμένου έχθρου. Πρό το άμάχου πληθυσμού ο Έλληνας στρατιώτης είναι ίπποτικός και εύγενικός!...

Με την κατάληψιν του Πετσόβου ο Έλληνικός στρατός εύρίσκει πλέον πρό των βουλγαρικών συνόρων... Και δεν είχε διαθέσει να σταματήσει μέχρις εκεί...

Το «πάντα έμπρός» του Βασιλέως και 'Αρχιστρατήγου θα το έπείρεπε άλλη μια φορά να τραγουδήσει νικητηρίους παιάνες.

Άγγ. Μεταξάς

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΚΙΝΗΣΕΩΣ

σηασία που αποδίδει ο Αρχηγός εις την Ε. Ο. Ν. Ηγλέων.

Μετά τούτο μετέβησαν εις Μέλαμπε, όπου ο μέν Γενικός Έπόπτης εφρόντισε διά την διευθέτησιν όρισμένων ζητημάτων άφορώντων την Ε. Ο. Ν. Άρρένων, ή δε Περιφερειακή Διοικητρια εκάλεσε την Διοικητρια του Τάγματος Μελάμπων και έδωκε εις αυτήν ώριμα όδηγία διά το Τάγμα της.

ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ.—Την παρελθούσαν Κυριακήν ο Νομάρχης Ασπιδίου και Γενικός Έπόπτης Ε. Ο. Ν. κ. Παπαδημητρίου, συνοδευόμενος από του Περιφερειακού Διοικητού και της Περιφερειακής Διοικητριας, έπεθεώρησε τους Σχηματισμούς της Ε. Ο. Ν. των χωρίων Καλού Χωρίου, Παχίας, Άμμου, Κάτω Χωρίου, 'Ιερατέρως και Βαϊνάς.

Το άπογευμα ο κ. Νομάρχης όμιλησεν εις συγκέντρωσιν των εργαζομένων Φαλαγγιτών και Σκαπανών περί των Έθνικών ιδεωδών και περί των κατευθύνσεων της Ε. Ο. Ν.

Η Περιφερειακή Διοικητρια Ε. Ο. Ν. Ασπιδίου μετά του Περιφερειακού Διοικητού και άνωτέρων βαθμοφόρων Θηλέων έπεσκέρθησαν κατά χωρία Άλινες, Νικηθιάδων, Χουμεριακού, Λατοΐδας, Βουλιαμένη και Βραχάτι, προς έπιθεώρησιν των εκεί Σχηματισμών.

ΠΑΤΡΑΙ.—Την παρελθούσαν Κυριακήν εξέδραμον επ' αυτοκινήτων εις την άραίαν τοποθεσίαν «Άγιος Κωνσταντίνος» 600 Φαλαγγίτισσαι. Της δυνάμεως προηγέθη συννεργείον Φαλαγγιτισσών, το όποιον, άφού προέβη εις άναγνώρισιν του τόπου, ήρχισε τας προετοιμασίας διά την παρασκευήν του συσσιτίου. Συγκεντρωθείσης της έκδραμούσης δυνάμεως εις τον καθορισθέντα προς στρατοπέδωσιν χώρον, έγένητο έπαυσις της σημαίας του στρατοπέδου. Αί Φαλαγγίτισσαι έψαλον προσευχήν και τους ύμνους Έθνικών, Άης Αγούστου και Ε. Ο. Ν. Μετά ταύτα όμιλησε προς τας Φαλαγγιτισσάς ζωηρώς έπαινησμένη ή Περιφ. Διοικητρια Θηλέων Άχαίας, ήτις και ήγήθη της έκδρομής. Εις την όμιλιαν της ή Περιφ. Διοικητρια ανεφέρθη εις την σπουδαιότητα των έκδρομών, καθ' ός όλοι μαζί αι Φαλαγγίτισσαι άδελφωμένοι εκπαιδεύονται και ψυχολογούνται, αποδίδουσιν κάθε έγωιστικόν συναίσθημα και αντίπαλόν τονται πλήρως την έννοιαν του συνόλου.

— ΜΗΝΑΝ ΜΑΤΣΑΚΗΝ. Δημοσιεύουμε στή στήλη αυτή το «Η Ελλάδα»:

Πατρίδα που με γέννησες
μιά μυρωμένη μέρα,
που στάθηκες πάντα για μέ
μεγάλη σά μητέρα
κοντά σου πάντα είν' ή χαρά
γαλήνη πέρα ως πέρα...

Έδω δεν κλαίνε οι ίτιές
τριανταφυλλίες άνθουίν
μαύρα δεν τρέχουν αίματα
νεράκια ροδολούνε
κι' άλλου που τά πουλιά σιγοϋν
δ'ό πέρα κελαιοϋνε.

Κι' όπου σταθώ, στούς κάμπους σου
κοντά σ' ακροβαλός
μού φαίνεται να βρίσκωμαι
σ' άνειρεμένη πλάσι
πατρίδα μου τά κάλλη σου
ποιός άλλος θα τά φτάσι;

Το «Στ' χωριό μου» πολύ μακρύ. — ΣΤΕΡΓΙΟΝ ΧΡ. ΙΩΑΝΝΟΥ. — Λαμπρά ένασφάλισι ή έκδοσις της μαθητικής εφημερίδος σας, προσέξετε όμως μη σας άπασχολεί πολύ και πρό πάντος εις βάρος των μαθημάτων σας και της άναψυχής σας, που είναι άπαραίτητος. Το πεζό «Ω. ραίο χωριό» καλό ως έκδοσις. Μη βιάζεσαι να δημοσιεύσεις. — Ε. ΖΕΡΒΑΝ. Η μελέτη σου για τον Κώστα Κρυστάλλη είναι γραμμένη στις δύο όψεις του χαρτί. — ΑΝΝΑ ΤΑΡΕΚΤΟΠΟΥΛΟΥ. Άπό τά «Έξοπνα» και κοντά, που μάς έστειλες, θα δημοσιευθούν τά καλύτερα. — ΑΝΔΡ. ΕΥΑΓΓΕΛΑΤΟΝ. Το ποίημά σου «Το σκυλάκι» προχειρογραμμένο. 'Ιδού το πρώτο τετράστιχο:

Ξέρω κάποιον δά σκυλάκι
δταν παίζ' με τά παιδιά
τρέχει, παίζει, τριγυρνάει
και κουνάει την ουρά.

Η προστασία του άμάχου πληθυσμού από τας άεροπορικές επιδρομάς.

Υπό του Ιατρού κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΓΑΛΑΝΑΚΗ
καθηγητού της Παθητικής Άεραμύνης παρά τη Α. Δ. Α. Α.

— Άεροπλάνα διώξεως, βομβαρδισμού και άναγνώρισεως,
— Άντιαεροπορικά τηλεδολα,
— Άντιαεροπορικά πολυδολα,
— Φωτινούς προβολείς,
— Άκουστικά μηχανήματα,
— Έναέρια φράγματα με μεταλλικά δίκτυα κρεμάμενα από μικρά αερόστατα άνωθεν του σημείου, του όποιου επιδιώκεται ή προστασία.

Η ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΑΕΡΑΜΥΝΑ

Την παθητικήν άεραμύνην όργανώνει το Κράτος διά της Άνωτέρας Διοικήσεως Άντιαεροπορικής Άμύνης, συνεργάζονται δε με αυτήν αι Άστυνομικά και Δημοτικά Άρχαι. Καί όλοι όμως οι Έλληνες ύποχρεούνται να προσφέρουν προσωπικήν ύπηρεσίαν και να ύποβληθώσι εις ένεργείας, άνοχάς ή παροχάς, αι όποιαι έξυπηρετούν τους σκοπούς της άμύνης. Εις περιπτώσεις όρνησεως προβλέπονται ποιναι χρηματικά και φυλακίσαις. (Ν. 17-2-36, άρθρ. V).

Κάθε πολίτης όφείλει να γνωρίζη τας άρχάς της Άεραμύνης της περιφέρειάς του.

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΥΕΩΣ

Η όργανωσις δεν έχει το δικαίωμα να παρεμβαίνει εις ζητήματα έξω του κύκλου της άρμοδιότητός της. Όφείλει όμως να έπιτελείνη, και να έπιτελείνη και με θυσίας άκόμη, όταν αντίληφθι άμεινον άπειλήν κατά της όργανώσεως, ή και κατά μέλους αυτής ή κατά της ιδεολογίας της ή κατ' αυτού τουτού του κράτους.

ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΠΑΘΗΤΙΚΗΣ ΑΕΡΑΜΥΝΗΣ

α) Μέτρα Άσφαλείας:
— Διαφώτισις του κοινού,
— Έκπαιδεύσις προσωπικού,
— Έπιτήρησις του άέρος,
— Συναγερμός,
— Συσκοτίσις,
— Παραλλαγή (καμουφλάρισμα),
— Λειτουργία ύπηρεσιών κοινής χρησιμότητος,
— Έξασφάλισις τροφίμων και ύδατος.

β) Μέτρα προς έλάττωσιν της τρωτότητος:
— Κατασκευή καταφυγίων,
— Κατασκευή όρυγμάτων,
— Προστασία από τά πολεμικά άέρια,
— Μέτρα προληπτικά πυρκαϊών,
— Διασπορά και συγκέντρωσις των κατοίκων.

γ) Μέτρα έπ' ανόρθωσιν της άμύνης:
— Άνίχνευσις χημικών πολεμικών ούστων,
— Άπόλυσιν χημ. πολεμικών ούστων,
— Πάλη κατά του πυρός,
— Διακομιδή θυμάτων,
— Ά. Βοήθειαι,
— Έκκαθάρισις περιούχων από μη έκράς βλήμεντα, από έτοιμόρροπα κτίρια,
— Τεχνικά έπισκευά.

Η ΕΝΕΡΓΟΣ ΑΕΡΑΜΥΝΑ

Όργανωμένη υπό του Κράτους, άποσκοπεί εις τόν παρεμπόδιση τάς έχθρικά άεροσκάφη από τόν να έπιτύχουν τόν σκοπόν των. Περιλαμβάνει όθεν τας άεροπορικές δυνάμεις μιάς χώρας, ήτοι:

Όταν εις κάθε πολίτην γίνη συνειδητός ο από του άέρος κίνδυνος και ο τρόπος κατά τον όποιον μπορεί να προστατεύση την ζωήν και την περιουσίαν του, άσφαλώς θα συντρέξη όσον δυνατόν τας προσπάθειάς της Παθητικής Άεραμύνης.

Ι. ΜΕΤΡΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Α' Διαφώτισις:
Η έκπαιδεύσις του πληθυσμού εις ό,τι άφορῃ την άυτοπροστασίαν του έχει θεμελιώδη σπουδαιότητα, διότι ή έπιτυχία των έπιθέσεων του έχθρου και το μέγεθος των έκ τούτων ζημιών εξαρτάται κατά τόν πλείστον από την όργανώσιν και προετοιμασίαν του πληθυσμού.

Έάν ο πληθυσμός άδιαφορήσῃ είτε από άγνοίαν, είτε από δυσπιστίαν διά την άποτελεσματικότητα των μέτρων, είτε από μοιρολατρείαν, ο κίνδυνος θα είναι μέγιστος, τόσον διά τά άτομα, όσον και διά τόν όλικόν πλοῦτον της Χώρας, διότι ούδεμία κρατική όργάνωσις είναι δυνατόν να προφυλάξη ένα έκαστον των πολιτών από τραυματισμούς ή άερια ή να έξασφαλίσῃ τόσας ομάδας πυροσβεστών, ώστε να δράσουν διά κάθε οίκον, ή όποια θά όποστη έμπροσθεν προσβολήν.

Άντιθέτως, αν ο πληθυσμός διαφωτισθῇ, έξασκηθῇ και όργανωθῇ, λάβῃ δε τά έπιβαλλόμενα μέτρα άυτοπροστασίας και δράσῃ ψυχαίμως, θα είναι δυνατόν να προληφθώσι και να καταπνιγώσι εν τή γενέσει των πλείστων πυρκαϊών, να σωθώσι οι τραυματισμένοι και προσβαλλόμενοι από πολεμικά άέρια με την έγκαιρον παροχήν εις αυτούς των Α' βοθημάτων.

Ολόκληρος ο πληθυσμός της χώρας πρέπει να μάθῃ έπακριβώς ποιόν κίνδυνον διατρέχει και πώς μπορεί να τόν άντιμετωπίσῃ, τί θα κάμῃ κατά τόν συναγερμόν, διότι πρέπει να συσκοτίσῃ την οίκίαν του, πώς θα μετῇ εις καταφυγία, πώς θα φορήσῃ την προσωπίδα του, πώς θα βοηθήσῃ τόν πλησίον του κ.τ.λ.

Διά τόν σκοπόν αυτόν λειτουργοῦν σήμερα τά Σχολεία διαφωτίσεως του πληθυσμού, με την φροντίδα της Άνωτ. Διοικήσεως Άντιαεροπορικής Άμύνης, όπου διδασκονται αι άναγκαίαι γνώσεις από καθηγητάς ειδικούς προς τόν σκοπόν αυτόν έκπαιδευθέντας.

Β' Έκπαίδευσις προσωπικού:
Διά τας άνάγκας της Παθητικής Άεραμύνης εκπαιδεύονται ειδικός Ιατροί, νοσοκόμοι, οίκοσυσκομοί, τραυματιοφορείς, άνιχνευταί, άπολυμάνται, οίκοφυλάκες, οίκοπυροσβεσται, δι' ειδικών διαλέξεων και πρακτικών άσκήσεων βραχείας περιόδου.

Γ' Έπιτήρησις του άέρος:
Η ύπηρεσία αυτή περιλαμβάνει Σταθμούς Παρατηρήσεως, οι όποιοι είναι καταμετρημένοι εις ολόκληρον την χώραν και έπικοινωνούν με Κέντρα Παρατηρήσεως, τά όποια συγκεντρώνουν τας πληροφορίες περί των κινήσεων των έχθρικών άεροπλάνων και τας διαβιβάζουσιν εις τά Κέντρα Συναγερμού. Δ' Συναγερμός:

Μόλις το Κέντρον λάβῃ είδοποίησιν παρά των Σταθμών Παρατηρήσεως ότι έχθρικά άεροπλάνα κατευθύνονται προς κάποιο σημείον της Χώρας, δίδεται το σύνθημα του συναγερμού διά κωδονοκρατούν και δι' ειδικών σειρήνων ή και διά κανονιοδολισμόν.

Την ένάρξιν και την λήξιν του συναγερμού δίδουν τ' άνωτέρω μέσα δι' ειδικών σημάνσεων, τας όποιας όφείλει να γνωρίζῃ ο πληθυσμός.

Το σύνθημα συναγερμού σημαίνει διαταγήν εις τόν όποιον όφείλουν να ύπακούσσουν πάντες, από τας παράσεις αυτής συνεπάγεται ποινικήν δίωξιν.

(Άκολουθεί)

